books2ebooks.eu

Porat, Didrik von
Kempe

Palæstra svecana : eller Den adelige fächtare-konsten ... / aff Diederich Porath.

Stockholm
1693

e-böcker från ditt bibliotek av
eBooks on Demand

digitaliserad av
Kungliga Biblioteket
National Library of Sweden

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök*: Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra*: Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken. EOD erbjuder åtkomst till digitaliserade dokument enbart för personlig, icke-kommersiell användning. För annan användning vänligen kontakta biblioteket.

- Villkoren på svenska: http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Mer information finns tillgängliga via http://books2ebooks.eu

~~art. 4.~~ 1600 talit
Fol
Krigso
Art. gymn. F 1700
Fol 302

25.

a
b

Sista sidan tom

— — med Gunstige Läsare
ingen annan skiknad

Palæstra Svecana,

eller

Den Adelige Fechtareton-sten.

E. Reitz f.

PALÆSTRA SVECANA.

Eller

Den Adelige Fächtare-Konsten.

Hwilken/ ibland andra Ridderlige Dygdenes nödwändige Hedersteckn och tillhörigheet / med des rätta Skickelser och anförande uthi en ensam Klinga uppå Stöt ; Blifwer här tydeligen anbracht och förestält.

Hwar uthinnan först framtees en General Discurs, Omdömen och Betänckligheter der öfwer/ med hwad meera infallande Skiähl/ i hwarjehanda Händelse och anställande.

Der näst blifwer här upwijst dhe högerhändige Lectioner med sine tarfwelige och accurate Koppar-stycken.

Till det Tridie och siste föllier de Wenstre Lectioner med deß Bruuk och Egenskaper emoot Högre Handen/ och således den Högre emoot den Wenstre.

Hwilket alt detta uppå wårt Swenske Tungomähl/förste gången uthi en besynnerlig Methode, wårt K. Fädernesland till tienst warder här framförd och i Liuset uthfärdat

aff

DIEDERICH PORATH.

Hans Kongl. May.tz Häff-Fächtmästare.

Cum Gratia & Privilegio S: Reg: Majestatis.

STOCKHOLM/ Tryckt aff Dawid Kämpe.

Den

Durchleuchtigste

Furste och Herre

Hr. CARL

Sweriges/ Gödes och Wändes Arff-Printz ꝛc. ꝛc. ꝛc.

Min Allernadigste HErre.

Durchleuchtigste Arff-Printz

Allernädigste Herre.

Tiden/ såsom den för det kostbareste aff Werlden skattas hoos hwar och en/ hwilken låter sigh aff ett sundt Förnufft regeras och icke ledsagas aff sine blinde rörelser; Så är den dock hoos Eders Kongl. Högheet/ som till Cronan och Spiran födder är/ och uti deß Höge Persohn heele Rijketz Wällfärd beror och omfattar/ så mycket dyrbarare/ som Eders Kongl. Högheet des stunder/ så wäl för sig sielff/ som förnembligast till det Allmenna bästa uthi Bookelige Konster/ härlige Wettenskaper och alle andre Öfningar som någon sin till en så hög Herres upfostring tiena och anstå kunna/ anwände. Kunnandes wij/ föruthan detta makelöse Exempel, hwilket Eders Kongl. Högheet/ som Princeps Juventutis, all Sweriges ungdom derigenom giffwer at undfly uthi deras blomstrande Åhr all Fåfänghеet och Lättia; Lijka som uthaff Morgonrödan skåda föruth Dagen som skall lysa/ och oß der hoos så mycket mera giöra försäkrat/ uthi dhe tillkommande tijder at lefwa alt stilla uti den Lyckſaligheet/ hwar uthinnan wij nu florera, och näst Gudz hielp/ des höge Kongl. Herr Fader/ hans Kongl. May:tt/ Rijket med en oförlijknelig oförtrutenheet/ sig till ett odödeligit beröm hoos dhe efterkommande satt hafwer/ det tag således billigt bör hafwa ett underdånigst betänkiande/ at framhafwa något widlöfftigt tahl/ och der igenom betaga denne så ädla tijden åth andre E: K: H:tz högre tanckar/ emädan ellieſt/ när tag oplyffter minå ögon till dhe store Förmåhner/ hwilka Gud och Naturen så rijkeligen och mildeligen öfwer E: K: Högheet uthspridt hafwa/ äro deße förträfflighеter en så stoor och rijk materie, at de skulle kunna meddela min swaga Penna nya Kraffter/ och giöra min oförmögne Tunga lättare till at föra wältahlige Ord. Orsaken ellieſt hwarföre tag mig deñe gången in för E:K:H: i djupeſte ödmiukhet infiñer/ har warit

mitt underdånigste företagande/ at kläda uthi en Swensk Klädebonat de Fundamenter och Reglor om Fechtare-konsten effter den Wettenskap och Förfarenhet iag mig i så många åhr kunna hafwa förwärfwat/ medan iag för detta hafft den stora Nåden at optwachta der med Hans Kongl. May:tt och sedermera niutit den lyckan at wara den förste som har lagt Wårjan E: K: H:tt i händer/på det iag kunde wijd sådant tillfälle så mycket bättre wijsa/hwad iag munteligen föreståld/ och styrka den åhoga och lust E: K: H:tt till denne Ridderlige öfning alltijd skönja låtit.

Hwarföre iag mig och så fördriftar/detta mitt wälmente arbete för E: K: H:tz Fötter i diupeste ödmiukheet at nederläggia/ och tillijka underdånigst at bedia E: K: H:t tächtes det som ett Teckn aff min underdånigste plicht med Nådige ögon anskåda/ hafwandes iag min tijd och flijt icke kunnat bättre employerat/ utan ehrnådt det mig föresatte ändemåhl. Om iag allenast är så lyckelig/ at hafwa giordt något till E: K: H:tz Höge Tienst och Nådigste Behag/ uthi hwilken förtröstan Jag effter den mig åliggiande oföranderlige skyldigheet med underdånigst submission till min Dödzstund förblifwer

Eders Kongl. Högh:tz

Stockholm den 30.
Septemb. 1693.

Allerunderhörsammeste Tienare
D. P.

Till den Benägne Läsaren.

BLand annat hwad som täckes Himmelen/ läser man i de allerheligste Gudz Ord hwilka uplåta sig uti 5. Mosis Bok 20. Cap. 8. v. Huruledes Judarnas Capitainer hafwa Såldaterne tilltalat/ att hwilken som rädder är och hafwer ett förskräckt hierta / han gånge sino färde och blifwe hemma / på det han icke skall giöra sina Bröders hierta förskräkt. I lika motto den Stridzbare Hielten Judas Macabæus (Hwilken war frijmodig som ett Leyon och oförskräckt som ett ungt Leyon når det något jagar/ fördenskull han och blef högt achtadt i Israel och hos alla Hedningar) lät uthropa för sine Soldater/ ibland anat at de som rädde woro måtte draga hem igen. Hwarutinnan man skådar den allerhögstes besynnerlige misshag till alle Männers Qwinlige och försagde hiertan; Såsom och förbud/ att dem icke woro tilåteligit bijwista krijg och örlig till sitt och Fäderneslanz förswar: Såsom de icke allenast sielfwe (till sådant högst nödigt och manligit förrättande) odugelige/ utan med sin redhäga besmittelige iblan sitt sällskap och medföllie; Der igenom händer sig icke allenast de fleras fall och nederlag/ utan och mången Stad och länder blifwa så medelst förlåtne och i andras händer/ såsom sielfwilligen bortkastade. Fördenskull och så alla stora Capitainer uti den förra wärlden (Jag will förtijga närwarande tijder) hafwa för all ting låtit sig wara angelägit/ icke hafwa många/ utan gode och dugelige Såldater/ hwilket Historierne nogsamt utwijsa detta (som en Moder aff all klokhet) huruledes en lijten hoop modige och behiertade Krigzmän hafwa som offtast en stor häär slagit och kullkastat/ och således sig Land/ och Rijken underlagt: Ty att mundre Folk understundom förmå mer än myckenheten/ det kan ibland andre höge Actioner förstehrfaras hos Alexandrum Magnum som med sine wälöfwade Macedonier/ (hwilken dock war en ringa macht) underkufwade hele Orientens wäld och högste Regemente; Ty der war Numerus imbellis non miles, hwarföre hafwa de gamble tijdernes Regenter altijd der om warit bekymbersamme/ att uthränsa de odugelige/ och så snart de förspordt någon rädhoga hos Soldaten/ hafwa de gifwit afsked och söndrat honom ifrå Armeen. Såsom Annibal, då han skulle begynna krijget emot de Romare / måste han tillbakas hemskicka 7000. Spanier hos hwilka han förmärkte rädhåga och modfallenhet) som mehr skulle skada än gagna hans Krijgzhär: Hwarföre såsom de i alle tijder efftersökt milites eruditos / så hafwer och altijd uti de förrige tijders wälbestälte Regementer deras egit förnehmste bekymber warit/ att uti hwarjehanda sådana Dygdige Exercitier sin ungdom och manskap oytuchta och wälskicka; Ty hwem skulle wäl kunna föreställa mig hos en wälrustadt Soldat någon fullkomligheet/ at han är ansenlig aff Personen/ hafwer owanlige store kraffter / fått aff Naturen en stark och stadig kropp att kunna uthstå allahanda militair arbete och swårheter / strijda emot hunger och nöd/ tåla hetta/ Wattn och kiöld.

Hwilka store egenskaper hos en Stridzman/ angående styrkian/ åro wäl att nödigt skattas/ så wijda deße naturens kraffter ibland tillfälle och de fredelige tijder i landet låta sig igenom stundelig öfning aff wapn och werjan så tillreda och förkofra/ att de uti krijg och örlig/ med manligit hierta/ oförskräkt gemöte / och med ett tappert förstånd wetta att gå sin Fiende / ja sielfwa döden under ögonen. Altså instämmer icke olijkmätigt den berömmelige Historiæ-Scribenten uti Dannemark/ Saxo Gram. ibland andre wackre meningar som han om de Qwinlige gemöten framförer. Hwad duger/ säjer han/ Stark brynia på skiälfwande bröst/ och gode pijlar i rädd mans hand; Dristighet och goda wapn de rijma sig bäst tillsammans. Skådar man den lefwande Naturen/ skall man hos Diuren till sejandes och seendes/ intet finna ett som icke den högste med sine naturlige wapn och förswars medel skapat och försedt hafwer / hwar med det ene Creaturet emot det andre kan sig skydda och förswara/ förandes under tijden med hwar andre härde sammankomster och kämpande / hwarutinnan man ibland får förmärkia underlige/ illsnidige/ och fördelachtige grepp/ som deße (ehuruwäl oförnuffter) emellan sig föröfwa och påskijna låta / der med ibland ett lijtet Creatur kan det största willdiur kullstöra och förgiöra/ icke med styrkia eller macht utan med undersamme naturens påfund och snällheter. Såsom Elephanten hwilken dock den störste af willdiuren/ måste lijkwäl af den mindre och swagare Rhinoceros blifwa omkullbracht och förderfwat. Crocodilen hafwer en lijten owän Ichnevmon, den och med särdeles list och påfund omsider spelar mestare öfwer honom till döden. De stora Skäppen som löpa uti sin flygande fart/ med fulle segel/ måste ändok afffisken Remora, blifwa hindrade och tillbaka hålder. Nu såsom den Allsmechtig hafwer giordt Menniskan rådande öfwer hela naturen/ en styrelseman i förnufft och klokhet måste icke des mindre de störste farligheter wara undergifwen/ såsom syndenes efterfölgd icke annat föder utaf sig än stundeligen optänkia tusenfaldige argheter/ ondskfulle efftertrachtande / huru den ene Menniskan den andres lijff/ Godtz och egendom på hwariehanda sätt kan afhända och beröfwa: För hwilken orsak den store Himmelen hafwer förordnadt och efterlätit mankönet wapn/ werja eller werjo i händer/ hwar med det uti förnufftet skal sig förswara och förfächta emot sin Fiendes anfall och oförätt/ och icke sielf med wanartig fördristan af sin werja tilbringa öfwerwäld. Altså uti alle förswars kamper och hwad skäligheten tilsäjer/ befinner man icke den högstes förbud och wederstyggelse der hoos utan fast mera / willia behag och tillåtelse hoos dem som rätteligen och med tålamod bestyra sine affecter/ och med förstånd regera sit Swärd och wapn. Hwar utinnan framteer sig ett wackert Exempel bland Gudz helige Historier 2. Sam; 2: Capit: Dereſt Abner aldeles uti nödwärn för den öfwerdådige och påträngande Asahel mot sin willia måste twungen sitt Lijff til förswar söka sit bästa/ och ränna honom spiutet i buken. Altså såsom effter sinnens bewekelser werjan måste bestyras/ fordras til ett så lijtet ting som klingan är i anseende emot Kroppen/ så fast större wettenskap/ gott förnufft/ långwarig öfning/ manligit hierta/ sinrijkt efftertänkiande och en prompt Resolution/ hwilka Ädle kundskaper/ icke utan mycket och lydeligt arbete blifwa förskaffade. Hwarföre skulle til efwentyrs

en eller annor af den okunnige hopen framma med sitt egit/ eller en annors intalade oförstånd/ och giöra om werjan och Fechtarekonsten dett wettlöse omdöme/ at kundskapen och ett gott förstånd i Fechtande woro för intet annat utseende efftersökt och inhämptat än at giöra sin nästa öfwerwäld/ skada och dräp der igenom; Såsom til deße fåkunnoge tankars mera öfwerträdelse/ at man för intet annat hafwer lärdt sig berömdare konsten/ utan at man nödwändigt der på måste wärla krut och kulor med sin nästa. Hwilkas otidigheet och oförstånd såsom de härflyter aff en Sinnelös och osörnufftig hiärna/ bör iag uti detta mål icke annorledes mig förklara/ än at så stor fåsänghet den begår/ som under klaraste dagen/ til Solens mera Lius optänder en sackla; Så jemlijk onödighet företager sig den som wil bruka en myckenhet aff ord/ til förspråk af Fechtare konstens nödwändighet. Anseer man ålderen och tijden/ ifrå hwilken denne manlige exercice hafwer giordt sin förste början och märckelige öfning/ så befinnes den wara opfunnen uti Konung Nini tijd i Asyrien; Hwilken igenom besynnerlig öfning och fördel af wapn/ är bracht til en Monarch/ som denne ädle konsten ifrå den tijden/ för des lof och wärde merkeligen tiltagit och framhärdet under de Perßianer Macedonier i Græceland/ enteligen til de Romare. Hwarföre den som något lustet wil wända sin ögon til antiqviteten och beskåda de hätlige bedriffter/ actioner och Consilier, hwilka de oß til en berömlig efterfölgd lembnadt hafwa/ lärer den straxt finna huru de gamble Romare och Greker ärligen och på wiße tijder höllo sine ludos antiq deras Gudar til heder och wördnadt eller ibland/ för andre Public och Privat ärender; Hwarest de uti deras sammankomster igenom äthskillige Exercitier/ bewist den skicklighet och adreße/ den de så wäl igenom Boklige Konsters/ som ellies igenom kropsens sådige öfwande/ förwärfwat. Ibland hwilke öfningar icke warit den ringeste att kunna föra Werjan, då de som victores uti sådanna Ludis Athleticis woro/ blefwo besynnerligen hedrade och för hwars mans ögon bekrönte. De Grekers Ludi Olymp. Istmici Pyllici äro nogsamt bekante. Och hwarutinnan deße Exercitier bestått hos de Romare bärättar Plautus med korta ord/ hwarutinnan han berömmer all stundelig Arbetsamhet och oförtruthenhet uti hwarjehanda flijtige öfningar/ så wäl uti Fechtande som annat/ hwar emot han straffar den unge Wärlden/ som sig till kättia och lättia inlåta och tillgifwa. Den store Monarchen Julius Cæsar/ hafwer sig För all ting högt wärda låtit och beflijtat/ huruledes hans Soldater i Fechtande måtte flijtigen öfwas och tillhållas. I lijka mätto tillförende den Romerske Consul P. Rutilius der öfwer dragit störste flijt och omhåga/ att hans Soldater mätto fatta och inhämpta Fechtare Konsten. Altså är detta ett wärk som hwarken i går eller i förgår tagit sin början/ utan ibland äldste tijderne/ och nestan hos alle Nationer warit i flor och stort berom; Hwar till iag ännu wijdare will framkalla de gamble Romare/ hwilka sig Winlagt på alle sätt/ att förskaffa Wäl Exercerat manskap/ der till de all flijt som någon sin kunde optänkias/ anwändt och således sine tyrones ad palum öfwat/ hmar till de hafft Fechtmestare som hållit deras lu-

dos

dos til at wijsa huru man skulle föra werjan med konst och skickeligheet/ hwilken de kallat Magistros & Doctores gladiatorum och Campiductores/ som de icke ringa/ utan utaf det wärde och heder warit/ för hwilka de nyss giorde Soldater har mäst opwijsa all wördnat och respect. Altså för denne konstens Ridderliga Wettenskap altijd höge och förneme Personer/ sampt andre aff Adeligit mod och hiärta icke allenast denne noble exercitien efter förmågo lärdt och sig förskaffat/ utan och en del för des älskwerdighet aldeles giordt Profession der utaf/ såsom man befinner aff Konung Christierns den 4de i Dannemarck/ Glorwyrdigst i åminnelse/ wijdt berömbde Fechtmestare/ Salvator Fabris: Hwilken såsom han war icke allenast aff hög och förnem Afkomst/ Supremus Eques ordinis septem Cordium/ eller den freemste Riddare af de Siu hiertan/ hafwer han der jämpte förskaffat sig en sådan hög wettenskap uti denne konsten/ det ingen för hans tijd någonsin hafft/ eller des fullkomlighet så kunnat opwijsa/ såsom han öfwer denne Profession uti sin tijd låtit utgå ett mycket berömmeligit wärk uppå sitt Italienske språk/ hwilket och han högstbemelte Sahl. Konung hafwer tilskrifwit och dedicerat. Hwarutinnan wijsar sig den begiärligheet/ högste åstundan/ och iifwer de wäre Gamble Ridderlige gemöten hafwa hafft at öfwa manligheet och wapn/ såsom och at retteligen förstå/ sin werja föra och bruka: hwarigenom/ nembl. Fechtarekonsten/ man icke allenast skaffar sig kroppen böjelig/ stadig och wäl skickader/ utan och i alle Fiendtelige occasioner mera säkerheet/ sitt lijff kunna skydda och förswara. Nu såsom wårt Kiära Fädernes land Sverige med/ des Götha länder/ hafwa at påwinna sig de äldste tijderne af ett oförlijkneligit tappert och strijdsamt folk/ som icke endast emot sine nestgrentzande Fiender hafwa bewist merkelige store prof til sitt rijkes förswar och utwijdgande/ utan med en makalös underfamheet hela wärlden weet berätta/ hwad berömm de Svea och Götha folket på så många wijdt och aflägne orter kring hela jorden/ med så myckne Städers och Länders inkräcktande/ hafwa bewijst sig tijden nu: Hwilkas förste art i styrkia och manlighet/ uti ingen måtto eller del hafwer förminskat och afkortat/ förbehållandes icke allenast wårt Kiära Faderland Swerige/ hos alle Länder det ewerdelige rychte/ at wara som de äro/ och förblifwa ett manhaffigt och strijdzbart folck/ utan til mera hugnadt och berömmelse wälsignadt wär tijd med en sådan Konung och Regent/ hwars högstbeprislige och oöfwerwinlige hieltemod/ hela wärlden måste förundra och berömma/ med hwad segersam hand hans Kongl. May:tt wår Allernädigste Konung hafwer förd styrelsen och Swerdet/ emot så många och mechtige Fiender; Så hafwe wij icke mindre orsaker at glädia oss öfwer den höge Kongl. Nåde/ wårdnat/ skydd och rätträdigheet/ som hans Kongl. May:tt wår Allernädigste Konung/ låtit lysa öfwer oss/ förmedelst mängehanda högsttraffelige och hälsosamma Kongl. förordningar/ ibland hwilka/ hans Kongl. May:tt Nädigst låtit sig Wärda den allmenne freden kofra och stadfästa/ och hwar-

iehanda

jehanda öfwerwäld i Ord eller Gärningar; Sampt det mißbruk som för detta under Wärjan fast offta sigh tilldragit / uthränsat och affskaffat; Hwar med Kongl. May:tz Allernådigste ögnemärke aldrig warit / denna Noble exercition med deß tillåtelige och loflige bruk och öfwande affböya och ödeläggia: Utan såsom Hans Kongl. May:t sielff äger högste Wettenskap och Kundskap aff Wärjan / hafwer Haus Kongl. May:t altijd denna Profession gynnat / och låtit den Ridderlige och Adelige Ungdomen sigh deruthinnan underwijsa och förkofra. Altså effter den högste Gud förundt mig den lyckan och Nåden / som iag allareda wijd 16. ährs tijd / med min enfaldige förmögenheet af denne konsten / icke allenast fått underdånigst opwachta hans Kongl. May:tz min Allernådigste Konung sielf / utan sedermera hans Kongl. högheet wår Nådigste Arf-Printz / hwarest såsom Jag Lyckeligen förmärkt alt Kongl. Nåd och behag till min Underdån-skyldigste tienst och arbete / hwarigenom Jag under skydd och säkerhet af de högste förnuftet icke kunnat underlåta hwad att framföra i Liuset med särdeles åstundan och nitälskan iag önskar få opoffra min Allernådigste höge öfwerheet / såsom medela den som willia opwijsa en ridderlig art och öfning / den wettenskap som iag uti denne konsten uppå åthskillige orter lärdt och förfarit samt hwad mera hos mig sielf undertijden effertänkt och practicerat, sådant uti pennan författa / och detta uti fast mera betrachtande och nödwändigheet / att ingen Fechtebok uppå wårt swänske Språk ännu för min tijd är giord eller utgången; Will iag altså förmoda den Gunstige Läsaren / mera lärer ansee hwad sielfwe materien och des innehåld är / än den ofömögenheet / at iag uti pännan / kan hända / icke så noga kunnat förklara min mening och upsät til alle egenskapers rätta utförsel och beteknande: Emedlertijd behagade den gunstige Läsaren optaga detta uti en beforderlig tanka och mening / som denne kortheet wijßerligen lärer inbegrijpa mera uti sielfwe profwet och öfningen / än det för hwars och ens ögon kan skönias uti Bokstafwen utwidgat och mångfaldigt. Och skulle något härutinnan til ewentyrs förekomma / en eller annan / som syntes strijda emot deras Wettenskap / tycke och förstånd behagade altså giöra mig delachtig och berättadt der utaf / på det at iag må uti lüfachtigt ompröfwande få min mening och methode sielf opwijsa och underrätta /

lembnandes här med / i det öfrige gunstige Läsaren

uthi den högstes beskydd.

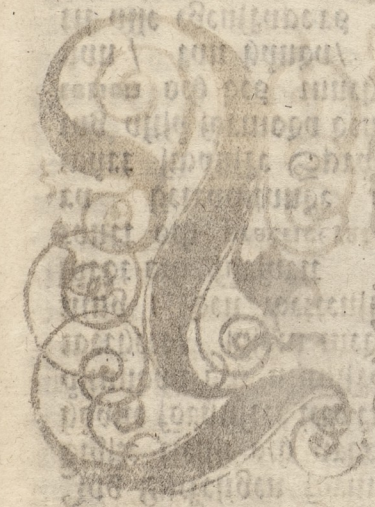

CAP. 1.

Om Fächtare-Konstens Grund/ Begynnelse och egentelige Wetenskap.

Fechtande består uti twenne ting/ nämbligen offesa och diffesa; Hwilka bägge bafwa fullbrachte och förrättade igenom dhe 4. Gvardien eller Hufwudstycken. Såsom Prima, Secunda, Tertia och Qvarta.

Prima kallas dett låger eller ständ/ når man uthdragit sin Wärja/ wänder ägget eller dett hwaßa opp som förr warit neder/ Handlofwen jaldeles utwärtes/ ställandes spetzen emot sin Contrapart.

Secunda är/ när du dett samma hwaßa låter så myckit återfalla/ att din Wärja ligger såsom flaat/ och din afwige hand högst.

Tertia heter/ när du din hand utan twång rätt och naturligt häller/ att den till ingendera sijdan wrider sig.

Qvarta, når du din hand afwigt inwertes böjer/ så långt/ att din handlofwa eller glöppen står rätt i högden.

CAP. 2.

Huruledes en Klinga bör affdelas.

Klingan warder i lijka mätto till fyra delar afmät; Nembligen/den förste som närmast är in till fästet/ är det starkesta af Klingan/ och kan hwarken stöt eller hugg wara så krafftigt/ att med den Klingans dehl a tempo icke warder parerat och afstyrt; Derföre dett och kallas den bäste och störste styrkian aff Klingan. Den andre delen dernäst/ är en god dehl swagare/ hwar med man lijkwäl mot sin Fiendes swageste kan sig nogsamt skydda och defendera, derföre den och blifwer kallat dett halfwa starka/ såsom diffela halfparten aff Klingan sig tillägnar och kan betiena. Den tridie delen/ tienar till offesa, effter den till diffela är alt förswag/ hwilken icke des mindre warder uti twå delar afmätt/ att den ene halfwan och förste delen aff det swaga/ är allenast tienlig till hugg; Men den andre och ytterste till stöt: Ehuruwäl de bägge till hugg kunna warda brukade/ såsom intet hugg/ slag/ eller swärare sargande kan förrättas/ än med den delen/ som är mitt emellan offesa eller de twå swage.

CAP. 3.

Hwad som Menſura är.

Menſura är tweggehanda/ Larga och Stricta. Larga kallas den / när man kan med utstötandet/ af föllie den högre foten/ näka eller tillräcka sin Fiende.

Denne Menſur säkert att bekomma/ är af nöden/ att man med en färdig och stadig Arm/ allenast rör den fremste leden/ så att iag winner Contrapoſtur eller och ſtringerar.

Contrapoſtur kallas / när du din Adverſarius till Menſura larga på dett sättet tillgången och förlämpat är/ most du laga och dig föreſee / först att din Fiendes udd till din kropp/ blifwer af din Klinga öfwertäckt/ sedan att du med din halfwa styrkia hans swaga hafwer intagit och occuperat.

Hwad ſtringera anbelangar/ kommer dett med Contrapoſtur i många delar öfwereens / och hafwer lijka regles och egenſkaper/ undantagandes i de händelser / att offta den linien som kommer af des Adverſari udd som går till din Kropp / at hans Klinga aff din Klinga intet blifwer rörd / på dett i medlertijd kan din Fiende intet gå med sin udd till din kropp / med mindre han icke råkar med sin swaga i din styrkia. Hwarföre af föllande orsaker skall man intet anröra sin Fiendes Klinga uti ſtringerande, utan du förer din Klinga öfwer hans ſospeso in aria, eller såsom swäfwande. Hwad beträffar den förſte fördehl uti ſtringrande, ſkeer eller består icke effter sombliges wana och mening / att twinga och påtrycka deras Fiendes Klinga neder mot Jorden / hwilka förmena der igenom att winna sin Wederparts Klinga / icke förmerkandes uti hwad fara de ſielfwe äro stadde / i dett / de alt förmycket förlåta sig uppå sin Fiendes Klinga; När den/ som så härdt blifwer moleſterat och nederpreſſat / lärer alltijd wara omtänksam / huru han sig ifrå så hård ſtring kan afloſſa och befrija / hwilket låter sig göra med Finter och Scheamater, elliest om den andre behändigt Caverade, eller låte sin udd ſiunka/ förſummade du igenom en Cadut din Klinga de tempo; Förmår han då hålla emot din Klinga med sin Klinga / händer sig offta att man då kommer utur fechtande till ringande. Skulle ditt tempo på det sättet

att

att stöta blifwa förhindrat/ så kommer och utaf sådant hårdt stringerande din Arm utur sin qvis terra/ når din Adversarius hade der på Caverat, eller giordt en lijten Fint med lijtet jern; Ty om man på sådan motion will gie stöten/ moste man först komma i linien igen/ hwar öfwer min motståndare med sin cavation till att stöta får tempo, förbijgående dett/ att kroppen så wäl innan/ som utan till/ till äwenlijka string' mer än som elliest blifwer öppen. Nu på det säkraste sätt och manier att stringera, skeer med behändigheet/ särdeles/ när din Advers ligger stilla/ att iag winner med din styrkia hans swaga/ oförmärkt kommer i mensura/ så blifwer han offta intet warse att du hans Klinga har Acqvisterat, så förer man och på dett sättet wärjan prompter och expediter, och kan man under detta bringa sine stöter a tempo bettre an/ emot dem som liggia uti långt läger. Går du i string' med din halfwa styrkia/ öfwer hans hela swaga/ mot de reterade och korta gvardien, med din halfwa swaga i hans hela swaga/ elliest skulle du i begynnelsen komma så diupt i Mensura, och gifwa din Adversar' tempo till at stöta/ och om han då skulle din Klinga i string' forcera eller hålla emot/ kan du i dett samma med din Klinga cedera, och gå till hans kropp; Elliest om du intet wilt stöta/ kan du försänkia din udd/ och giöra din Klinga der igenom frij; Om han skulle föllia din Klinga effter/ kant du taga mensur och tempo i acht/ och bruka i angången dhe Ordinarie steeg/ när din wänstre Foot är fram/ så skall din udd wara på din Fiendes udd/ och då sätt den högre småningen i mensuram largam, ungefär en skoo lång fram för den wänstra/ hwilken du atraverso på en rätt linea sättia skall; Men kroppen skall hwijla på wenstre låret/ så att den högre Foten af kroppen intet blifwer incommoderat, utan des färdigare och prompter till stöten. Om din Adversarius i sådan motion skulle stöta/ måste du i slijk händelse och tillstånd/ laga att du straxt kan taga Contratempo der emot; Går din Wederpart uti en rund omkring/ så gack jämpt på honom till dhe närmaste blott/ så kan du blifwa bestående i centro, och genom en blott wenning med dine fötter/ mehr uthrätta än den andre din Adverlarius i Circumferentia med tu steeg kan utgiöra/ och kan du bringa din udd i presensa, der med du din högre sijda/ som geer dett måste blott/ kan wara betäckt.

Hwad Hufwud och Ansichtet anbelangar/ skall dett intet hängia fram öfwer/ utan föras perpendiculariter, altijd gifwandes acht på sin Adverlarij hand/ der utinnan han förer sin werja med ett waksamt öga (och stadigt med sitt stringerande blifwa wijd sin Fiendes Klinga) på dett du intet först uti stöten/ med stor motion öfwerkommer till hans Klinga. Ditt fäste förer du jämpt i linien, Armbogen blifwer lijtet krögt så att den linien som går ifrå Axlen tilll udden gifwer en lineam reclam, på dett att den högden de under gvardien kunna maintinera/ i dett Kroppen blifwer något försänkt/ hwar igenom Armen des mindre rörder och till stöten (när något tempo faller) du då parater och beredder wara kan/ och dig så mycket möijligit är der effter att accommodera.

Ligger

Ligger din Adaers med en jembn utsträckt Arm / och har wändt sin Klinga utan till, så går du med din Klinga ifrå hans wenstra / till hans högra / och stringera honom innan til; Har han wändt sin udd innan til / går du ifrå hans högra / til hans wenstra / och stringera honom utan till. Du kan och förr än du stringerar / gå med din udd i prospective hans kors / och så med den högre foten fram sättiandes lospeso stringera honom / om han då intet moverar sig / du med en hast då stöter i samma blott. När du de under gvardien utan till will ligera / så låt din udd uti secunda jämpt under sig sjunka / och efter de Scheamater och mutationer de gvardia stringera / som altijd elliest med porterter Klinga / hwar med du i en hast som tillfälle giswer / den ene effecten i den andre kan förwända; Och sätt din foot intet för fort / förr än du har stringerat, dett ware då at man hade utaf sin Wederpartz rörelse / i dett man tillyka med Klingan och Foten utur den wijda i den Enga Mensur avancera kan.

CAP. 4.

Hwad som Mensura Stricta är.

STricta, eller den Enga Mensur, är twäggiehanda / såsom Foten / Kroppen och Klingan.

Mensura Stricta med Foten / är när du har förd foten utur den wijda / och bracht honom i den Enga Mensur, så at du med blotta öfwerbojningen aff din Kropp kan tillräcka din Fiende.

Mensura stricta med Kroppen / är utan fortsättning din foot / allenast med Kropsens öfwersänkning uthur Mens, larga i mens, strictam.

Mensura stricta med Klingan / är den distans dijt du med din Klinga igenom kropsens öfwerböjning / utur den wijda i den Enga Mensur bringar.

När du nu denna Mensur hafwer bekommit / (hwilket med stor försichtigheet och porterter Klinga motte förrättas) kan du på alla din Advers Motionet stöta; Och der han intet skulle movera sig / ändock igenom den fördel med Contrapostur aff din styrkia / instöta i hans swaga; Men der han skulle uti sin gvardia wara temmeligen Copert / går du ändå med din stöt och deporterte Klinga fort; Men om han skulle parera / Muterar du din effect / och räkar i den andre ypningen / som kom utaff hans parering.

Retirerar sig din Fiende / när du wil bringa din Klinga i Enga mensur, skal du så småningom draga den wenstra foten effter / och fundera kroppen på honom; Sätt altså den högre foten utan kropsens rörelse fram neder igen / så äst du åter i mensura stricta. Skiedde din Fiendes retirade i dett du sätter din foot neder / är du i Larga, motte du straxt fundera din kropp på din högre foot / och föllia med den wänstra så oförmerkt effter / altijd i achr tagandes den Enga mensura / så procedera. Men merker du att din Fiende (C hwar gång du stöter) bryter mensuram / skal du intet gå med Furie på honom / utan lätz förföllia honom och om det giordes behoff / at man då är mycket försichtig; Ty mången ställer sig / som han wille fly / på det han giswer tillfälle / at hans Fiende skal förföllia honom / hwar igenom han får tempo til att stöta: Är altså intet rådsamt at man förföllier sin Fiende med en stark inträngning.

CAP.

På hwad sätt man skall gå sin Fiende an/ och med förſichtighet ſtringera honom hans Klinga.

Vti angången och ſtring' ſin Fiende / ſkall man intet med någon furie komma uti menſura/ utan ſå ſmåningom begynna förſt / ſättia den högre foten något fram / och låta ſå kroppen efterföllia/ ſachteligen fram öfwer dett högre låret/ drag altſå den wenſtre foten oförmärkt der effter ; Sedan ſätt den högre foten i ſitt ordinarie ſtälle ; Ditt fäſte förer du jämpt din högra ſyda fram wijd samme högd din Axel/ med hwilken högd ſå wäl i larga ſom ſtricta menſura effter möjeligheten är att maintinera ; See och till att du får hans ſwaga / dock lijkwäl moſte man förſichtigen härutinnan (effter lägenhet af ſin Fiendes diſtance och poſtur) procedera ; Ty underſtundom är hans Guard ſå retire, att när man utan kropſens förſträckning / allenaſt med ſwagan wille gå ſrå till ſin udd/ att han då ſtrart i begynnelſen med ſara låter råka uti den Enga menſura , ſom du uti de andra retirerade under-guard; ſee kan/ uti hwilka/ och din Klinga öfwer hans på den ort hwart uth udden länker ſig/ är ſom ſtarkaſt/ ſkall hon altijd i den utwärtes Contrapoſtur öfwer hans ſwaga/ att hon lijtet ſynnes uyt till hans wenſtra; Men innan till kommer hon ſå mycket blott att ſtå/ att der med din Fiendes ſwaga blifwer betäkt. Vti detta mätte du i ſtring' taga wijd acht/ att du intet af för mycken begiärelſe ſöker wara den ſtarkeſte med din Klinga/ att du icke kommer der igenom din Fiende ſå långt i mens' / ty om han då hade tagit tempo i acht hade han lätteligen kunnat råka dig ; Du kan och tillförende för än du ſtring' med udden gå i proſpective till hans kors / och der på ſtringera, ſampt med en haſt ſtöta till hans blott. Hwad mera beträffar ſtring' är allredo uti dett 3. Cap. omrört/ med hwad hårdhet ſomblige ſökia att ſtringera.

När du nu effter deſſe regles och avertimenter haſtwer ſtring' din Fiendes Klinga han i dett ſamma/ när du will ſtring' hans Klinga/ han då utur en öfwer i en under/ eller utur en under i en öfwer gvardia geck/ och intet wore ferm med ſin Klinga och blifwer i dett/ aff din Klinga befrijat/ moſte du på nytt ſöka att ſtring' hans Klinga ty ju nermare du beſinner dig med din Klinga hos hans/ ju bättre och ſäkrare är det: Men du måſte achta dig/ att i dett du ſöker finna hans ſwaga/ han då i ſamma tempo med ſin Klinga/ far fram för ſig/ och du i ſtället att få hans ſwaga/ råkar uti hans ſtyrkia ; Och om han i det ſamma du will ſiña hans Klinga allenaſt med en angulo ifrån dig geck ſinkos / emellan bägge Klingorne är en ringa diſtance ; Ty ſå framt medan du hade mens' ſtötte/ ſkulle du med din ſtyrkia af Klingan ſå långt koña fram / att du med den ſamma intet kunde mer defendera; Särdeles när han tillijka med kroppen din ſtöt undflyr och låter gå miſtom: Eller kunde och i det du will ſiña hans Klinga/ han i det ſamma kan paſſera, för än du får bringa din udd åter i preſenſa.

Nu alt ſådant att undfly/ ſå merk följiande General Regel emot deſſe lijke mutationer. 1. Moſte du den diſtancen emellan edre bägges kroppar och Klingor wäl betrachta/ och när du will ſiña hans Klinga/ att du intet kommer diupare än i Larga mens' och med fötterne (i det du rörer Klingan till ſtring') ſtår ferm: Men wore du intet i hans mutation fullkomligen i mens' och wille bringa din fot i den ſamma/ moſte du förut med Klingan göra en Contrapoſtur, ſedan förſt ſättia foten/ och ſå länge med Klingan åter wara ſtilla. Korteligen att tåla/ emedan man i ſtring' icke ſom i finterna/ med udden i preſenſa, utan meſtendels utur den ſamma går/ motte du intet gifwa Fienden tempo, med Klingan och fötterne tillijka/ förblifwer du i den linie, der uti du din Fiende åſt angången för honoō och giörs intet behof/ när han ſin Klinga angulerar, att du träder utur linien, utan går med din Klinga a trave ſo till hans ſwaga/ allenaſt ſå mycket at hon blifwer derſtädes Coopert. 3. Så gack med din Klinga rätt långſamt utan någon violence af Armens rörelſe/ allena med kropſens hiälp och den fremſta leden af högra handen/ till hans klinga. Så at om han i din rörelſe wille något tentera, att du åſt din klinga mechtig och uti en geſwindheet med honom uti ett tempo låta den påbegynte rörelſen fara/ och taga Contratempo der emot.

Men blifwo han stilla liggiandes/ så fullför du ditt string' på följiande sätt. Står hans Klinga jämpt eller angulerat till hans högra sinkos/ string' honom innan till: Men befinner han sig i de öfre secunda, terc' ell qvarta, med sin udd aldeles högt/ så skeer dett med qvarc', så att din kropp är innan till aldeles betäckt: Och giörs intet behof när Fienden går med sin Klinga utur prelenza, att du förföllier henne/ elliest torde du letteligen komma med din hand i confusion.

Är hans udd intet högre än din högra Axel/ string' du med halfwa qvarta: Är han med udden emot din giördel/ string' med tertia och något förhängande udd; Men wore hans udd i ett medel-läger något ophögt/ så string' honom med ophöjder udd/ allenast du för hans linie/ som kommer utaf hans udd och går till din kropp/ äst försäkrat. Ligger han än lägre och i terc'/ så stringera honom med forhängande terc' eller qvarta, innan till med qvarta/ och utan till med halfwa secunda: Men wore hans Klinga inwertes wånder/ eller dyt angulerat, så string' honom utan till/ ungefär med halfwa secunda eller med halfwa qvarta/ emådan han med sin udd intet lägre ligger än ditt underlyff/ blifwer och med förhängiande terc' string'. Du må och utan till/ så wäl emot de höga som under gvardien med hela qvarta stringera/ särdeles når du fächtar med forskränkter kropp.

Hämptar då Fienden deße mutationer flere gånger igen/ måste du förden-skull intet blifwa otålig/ utan dem samma på nytt som tillförende med för-sichtigheet förfölia/ till deß du får momentum och tempo att stota. (Så kan och string' eller Contrapostur med skränkter kropp förättas) med särdeles nytta och fördehl emot din Fiende adoprerat blifwa. Ty 1. når han Caverar, finner han de blott uppå dig wara borttagne/ och kan du i det samma jämpt gå in på honom. 2. Ju mer din wenstra Axel kommer fram/ ju starka-re blifwer du med din Klinga/ så att du kommer deß diupare i mens/ och din kropp i dett samma utur faran. 3. Kan Fienden din Klinga intet wäl passera. 4. Kan han intet så wäl som elliest bruka wenstre handen. 5. Går man på dett sättet säkrare emot de angulerte gvardien, emådan bägge blotterna/ så wäl den inwertes som utwertes blifwa der uti wäl de-fenderade. Men merck hos detta manier, att du dine tåär af högre fo-ten/ i dett samma skränkningen skeer/ wender utan till/ så kan du myc-ket bättre skränka kroppen.

Hwad Ligering anbelangar/ är den intet annat än en Contrapostur, der utinnan man med hele kroppen wäl bockar sig utan abbaissering af Armen/ med förhängiande Klinga utan till Fiendens swaga/ och hans udd derstädes förstängder: Är der hos at merkia/ det du emoot de nedre gvardien med hela secunda/ och högre gvardien med halfwa secunda ligerar; Ty om du din Fiendes Klinga uti en neder-gvardia, med förhängiande udd innan till hade stringerat, och wille i dett samma stångia hans Klinga utan till/ så tråd något mer till hans högra proportionalimente, utur förhängiande Terc', uthan till i den förhängiande Secunda, så har du hans Klinga der med liger-at. Når du elliest ofwan uthföre wilt ligera, måste du med din Klinga rätt

jämpt

jämpt och wäl gå till din Fiendes högra sida/ der medh han intet utan till under din Klinga kan instöta/ det ware sig at du derstädes giorde en Chiamat, och han i det samma stötte/ du med quarta togo innan till contratempo. I det öfrige måste du det samma taga i acht/ hwad tillförende hoos contrapostur är omtalt och påmint; Om du nu på det sättet din Fiendes Klinga genom fogget string hafwer giordt henne underkastat/ hwilket är en begynnelse till victorie; och weet at behålla din Klinga frij/ lår han intet kunna stöta dig/ utan sig snarare retirera än approchera, så länge till des han seer sitt avantage. I fall han med sin Vdd i en continuerlig rörelse wore/ eller för dig i en halff eller heel Circel med stadig Arm muterade, och du hans swaga ofwan till intet wäl kunde stringera/ utan der öfwer med din Klinga kunde blifwa dilordonnerat och stötter/ skalt du i ställe/ när hans Klinga står til hans Högra ut/ med udden innan till jämpt till hans kors som det centrum, der hans Klinga sig minst rörer/ tillgå; Men förer han Klingan i mutering till sin wänstra/ så gack utan till i en jämn linea til hans kors/ rörer han Klingan tillijka med Armen/ så gack til hans högre Axel: Din Vdd blifwer så wäl utan/ som innan til (när du på det sätt tiltråder hans kors eller axel) förd uthi en halff qvarta, undantagandes när han med sin udd ligger lägre än ditt Bälte/ då skeer det i Tert, på hwilket sätt han blifwer twungen at liggia stilla med sin Klinga/ eller kommer då så diupt in/ at du honom i en sådan mouvement stöta kan/ och han sedan effter sin långsamme förwåntan intet kan parera. Men emoot Secunda och Prima, går du under hans Klinga i en jämn linie per Quartam till hans kors; Skulle han nu med sin klinga ligga stilla/ kan du honom den samme ofwan til string. eller der han intet wille liggia stilla/ kan du utan til ifrå hans sida göra en ligade. Ehuruwäl den rörelsen med en heel Circel skeer/ kant du på följande sätt ofwan til wäl förstängia. Giff acht uppå til hwilken sida circulen ofwan til omkringgår; Går han ofwan effter ifrån sin Högra til sin Wenstra/ så gack med din udd jämpt til hans kors/ såsom de centro, då lärer han ingen gång röra din klinga. Opphåff med en hast din udd/ i det hans klinga kommer ofwan effter omkring/ och wändt honom innan till/ så har du funnit hans klinga innan til/ stringera altså; Men gieck hans klinga ofwan til ifrån hans Wenstra til hans Högre/ så upphåf din udd/ at din klinga blifwer något uthwärtes wänder/ då hafwer du henne der med stringerat. Giff altså wijdare acht uppå din Adverlarii motioner, hwar effter du ditt arbete kan rätta och bestyra.

CAP. 6.

Om Tempo och Contratempo.

TEmpo kallas här den rörelsen/ som din Adverlarius giör uti menlura och dig igenom den samma oundwikeligen/ emedan han intet kan giöra twå rörelser på en gång/ så att du får en öpning till att stöta/ heller och elliest en occasion derigenom winner/ som är dig till en fördel; Likwäl skall den motion att stöta/ intet wara större och längre än tempo är/ som dig blifwer gifwit utaf din Adverlarius. Ty elliest på sådant sätt har han fådt tijd att parera/ förr än du har hindt honom/ och kunnat satt dig imedlertijd uti fahra. Der emot om du blifwer warse din Fiendes rörelse/ lärer din stöt utan twifwel lyckas.

Här

Här jämpte måtte du hafwa flijtig acht på mensura, i betänkande/ som offta uti ett år gott / år uti en annan mensura skadlig; Ty om han skulle gifwa ey vpning med sin kropp/ eller med sin Klinga i larga mensura, är ändock ingen säkerheet eller witßheet / så länge han blifwer med sine fötter ferm, och stilla stående / är ingen tijd att råka eller träffa / af orsak / att den rörelsen med kroppen och Klingan är mycket hastigare / än med föttren; Ty för än du har bracht din stöot fram med foten / har han fådt tijd att parera, eller den samma / mådan han står ferm med sine fötter; Kan han bryta mensuram och således stota dig / för än du kom i ordning igen; Giör du fördenskull bätter och rådligare / når han på detta sätt (som nu omtahlt är) rörer sig/ du i samma tempo med en fot utur den wijda i den enga mens' med / eller utan Fint inrycker.

Men när du Mensuram Largam tagit hafwer / och din Adversarius will med sin Klinga Accommodera sig / sökandes en rörelse / med foten och kroppen tillijka / eller med foten allena / oansedt / om han med foot eller kropp i dett mouvement eller Approchering utur den wijda i den enga mens' är occuperat, intet kan parera, hwarföre är sådana rörelser (emådan de skee med ingen retirade) rätta tempo att råka sin Fiende uti / särdeles om han har gifwit tempo utaf oförsichtigheet/ såsom han uti ett tempo tillijka icke Avancera och eloignera kan.

Nu på dett att sådant kan hafwa sin bättre fortgång/ är utaf nöden/ att du befinner dig i Contrapostur; Ty om han skulle ha warit den förste/ som rörde sig/ han då utan twå tempo icke kunnat parera och stota / och du (för än han har parerat) har din stöt redan råkat och med samma brutit mensuram, hwilket din Fiende intet hade kunnat giordt / emådan han rörde sina fötter.

Ellieft kan du och ibland i denna mensura (om han intet skulle röra sin foot) stöta; Af orsak / om han gifwer ett tempo utaf oförsichtigheet / wedertars honom dett samma som han minst tänkte uppå/ i dett han intet merkte / att han gaf sin wederpart occasion till att stöta / derföre har han intet kunna a tempo parera, eller bryta mens'.

Fördenskull måtte man wara förſichtig och sluger; Ty somblige gee ibland ett tempo med list/ hwarigenom de reta sin Fiende att stöta / och i det samma han stöter/ hafwa de uti ett tempo tillijka parerat och stött/ hwilka kallas stöta med Contratempo, som offta skeer att de bägge råka tillijka / hwilket af den samma som intet har tagit Contratempo, eller når han gaff tempo, har han warit så när i mensura, eller och har han giordt sin rörelse så stoor.

Ty att undfly denna faran med Contratempo, måste man först hafwa gran acht uppå / om den rörelsen (för än han blifwer giord) är så stor

att

att du kan dig Avicinera, då måtte du märkia grant/ om han har rört sig med list/ hwarigenom han will reta dig till att stöta/ på hwilket tillfälle/ har du intet behof att stöta/ och der du änteligen så wille/ måste du föra din Klinga på Fintwüs/ och med dett sämma gå till de blott / och i det samma han will taga Contratempo, måtte du der jämpte förändra din rörelse/ afwykandes din kropp ifrån hans udd/ och går sedan till dett andre blott som han geer öfwer contratempo, hwilket man elliest (der ingen wißheet är att råka) altyd måste observera. så har du brukat list emot list/ såsom denna wettenskap der uti mestendehls består/ att man sin Fiende med behändigheet weet förföra och bedraga. Du kan och emot dhe chiamater i larga menſura stringera, och der hos taga i acht/ såsom i Fine Cap. 3. om menſura larga är förhandlat.

Men når du befinner dig i mens stricta, kan du på det ringeste tempo som din Fiende geer dig/ utan menſurens brytning med blotta kropsens öfwerböyning råka; Ty om han i dett samma/ då han gaf tempo, skulle hafwa satt sin Foot tillbakas/ hade han fått tijd nog att parera och stöta / emedan han war den förste som rörde sig/ så kunde han och wara den förste som förändrade sin effect / hwilket han intet hade kunnat giordt/ når han hade stått stilla med fötten/ utan då först welat rört dem når hans Fiende war i motu; Ty förr än han då hade brutit menſuram eller kunnat parera, har han blifwit stötter. Är altså/ utan retirering i denna menſur, farligit för den som först rör sig.

Efter såsom den wijda menſura behöfwer patience, och den enga geswindheet/ derföre skall man på en cavation, eller på en annan rörelse/ når man will stöta sin Fiende/ intet wänta så länge till des han har fullbordat sin rörelse/ utan i dett samma han begynner sin motion, stöta i samma blott/ så lärer du i hans cavation opprimera och lædera: At man och i denna Menſur, uthan någon affwäntning tempo, genom den fördeel med contrapoſtur, råka kan; Hwar om är tillförende i Menſura ſtricta förklarat. Och skall man i detta fall/ emot sin Fiende/ lijka såsom en Katt når han är begrepen at attrapera något så småningom smyger sig: Altså oförmodeligen winner och Mens'. eller elliest något fördeelachtigt hwarigenom (förr än hans Fiende blifwer det warse) kan warda stött och attrapperat. På annat sätt/ kan man moot sin Fiendes stillaliggning intet wäl procedera.

CAP. 7.

Cavation, Contra-cavation, Ricavation, Mezza-cavation; Committere Viſpada, hwad de samma äro/ och huruledes de skole blifwa brukade.

När din Fiende will ſtringera eller ta din Klinga / och du i dett samma ifrån den ene sidan till den andra (för än han rör din Klinga) gär/ är en cavation i rättan tijd giordt/ och blifwer fördenskull kallat cavation di Tempo.

Contra-Cavation, är när du hafwer stringerat din Fiende / och din Contrapart will stringera din Klinga igen / att du med dett samma går med honom igenom / och kommer på samma ställe / som du tillförende låg med din Klinga.

Ricavation, sker i dett samma / när din Advers will giöra en Contra-cavation, och du caverar ån en gång der på / så finner han sig i sin Contra-cavation bedragen.

Mezza cavation, är denna / när du med din udd half igenom går / och med dett samma under hans Klinga blifwer.

Commettere dispada heter / när du cavcrar, dett är / då du går med din udd något högt / och din Fiende will gå till din Klinga / eller giöra någon stöt i din blott / du i dett samma går igenom med din Klinga / och kommer på samma ställe der du tillförende warit hafwer.

Nu på dett din cavation må bättre lyckas eller hafwa fortgång / skall du / i dett / när du wilt stöta / gå med din udd i en oval fram för sig / och med din Klinga / hwarken på den ena / eller andra sijdan / utan ånda fram; Ty när cavation är uthe / måste stöten ha råkat / ellest lär du intet gärna råka din Fiende a tempo, så kan han ey häller / när du på detta sätt förehåller dig (i fall han har gifwit tempo) patera.

Men med contracavader hade du wäl kunnat befrija dig der ifrå / om han har hafft i sinnet att söka stringera din Klinga; Men skulle han förtöllia och träda ånda fram / eller battera sin Fiendes Klinga / blifwer han utan all twifwel råkat och stötter / och är contracavation a tempo anbracht / om du (som tillförende är berört) har welat finna eller råka din Fiendes Klinga / han åter söker stringera, går igenom / och blifwer med fötterne ferm, och du går tillläka med honom igenom / för ån han berör din Klinga.

Altså om han då wille befria sig ifrå din contracavation, måtte han befria sig med en Ricavation i dett samma den andra wille stöta med contracavation, har han kunnat råka med en Ricavation.

Commettere dispada, kan på följande sätt brukat warda / nembligen när din Fiende står fast på sine fötter och i en stadig stringering / emådan eller i dett samma går igenom / han i en recta linea (för ån / du giort ånda på cavation) stöter / och du går åt en gång under hans Klinga igenom / så lär du åter komma på samma ställe / der du tillförende med din Klinga war; Och går du med din styrkia till hans swaga / så har du Salverat dig för hans stöt / och lär ha råkat honom i dett samma.

Mezza cavation, blifwer på följande sätt förrättat / när din Wederpart är dig alt förnär i mens att du befruchtar dig / dett han med sin kropp / för ån du har fullbordat din cavation, att hans stöt har redan paserat, och du

derföre intet kan komma med din Klinga i presens; Derföre giör du en mezza cavation, af orsaak/ att den samma hastigare blifwer effectuerat, och lyfter med det samma kroppen utur presens hans udd. Denna Mezza cavation blifwer intet alltijd uti förste tempo. utan mestendehls i den andre eller tridie motion, hwar efter mens' och stringerande blifwer når eller fierran tagen/ practicerat och anbracht.

Synnes fördenskull/ som ofwan är omtalt/ att man med alla cavationer, (de som sker a tempo, om man fulifórer sin effect) råka kan/ eller man kommer så längt fram/ att man i den nestfölliande rörelsen träffa kan; Hwilket är dett rätta manier att operera;

Men blifwa cavationer giorde utan tempo, måtte man offta/ emedan mens' är så när/ med en retirade cavera, der med man i medlertijd caverar, af Fienden intet blifwer råkat.

Derföre så offta din Fiende är in larga, eller i nermare mens' med en inträdning/ och föllier din swaga/ måste du cavera, ty uti det swaga är ingen force eller krafft att stringera eller patera. Caverar din contrapart utan retirering, når du redan har wunnit med din styrkia hans swaga/ giörs intet behof att du caverar/ utan går i en jembd linea ända fram/ så att du far derigenom ett tillfälle på en annan sijda att lædera/ emädan han går med sin swaga i din styrkia/ och blifwer hans Tempo mycket större som igenomgår/ än den som går ända fram; Ty den som caverar måtte giöra twå Tempo ett i cavaden, dett andra i stöten; Der emot den som stöter giör en motion i dett han går ända fram/ derföre den som will wäl cavera/ måtte intet gå alt för högt med sin udd/ utan något försänkt/ så blifwer din contrapart intet så snart din cavation wärse/ och når cavation är ute/ måste stöten wara ändat. cavera skeer på twänne sätt; Först de som hålla uht/ caverar man med en Circel/ så får man sin Fiendes swagaa des bättre/ och är wäl försäkrat för sin Fiendes uhthållande och stöt; Men der din Fiende är i motu, caverar man med en oval/ och lärer din Fiende beswärligen kunna parera någon stöt/ han må wara så hastig som han will/ dock röres intet merä än främsta leden af handen der man hafwer Werjan uti.

CAP. 8.

Hwad som Chiamater är/ och huru de blifwa brukade.

CHiamater eller de bedrägelige ypningar och blott/ är i dett 5. Cap. under contratempo påmint/ huruledes man skall gå emot dem/ föllier altså här huru man och säkert A Tempo kan bruka dem.

Chiamater äro de blott/ sedan man genom fördel af contrapostur/ eller med en linea recta har fådt den Enga mensuram/ att man då går med sin udd/ tager sin Fiendes Klinga/ och gifwer på sig en falsk ypning/ så att man läckar sin Fiende till att stöta. Ju-

Innan till är den säkraste med hele kroppen / och Klingan i Qvarta; med korset går man temmeligen högt / särdeles om du will paſsera under hans Klinga dinkos/ derföre geer da honom tillfälle at stöta högt / får du altså bättre tilfälle att paſsera under hans stöt. Utantill kan du så småningen som du vpnar kroppen honom skränka;

Men hos alla Chiamater måste du diſtancen wäl conſiderera och graut taga i acht / att din Fiendes klinga är dig icke för när/ att han intet råkar dig i dett samma du giör din rörelſe / derföre skall man ingen Chiamat göra i den enga Menſura, så kan du och aftaga af denne Diſtancen, och dett är bättre/ att du (i dett samma din Fiende griper dig an) går fort eller retirerar dig / der med du får tempo att parera och tillika att stöta;

Derföre är dett intet godt (när du begynner göra Chiamater) att du rörer dine fötter/ emedan denne Motion är den långsammeste/ och satte du dig i fara/ om du skulle röra dine fötter/ effter såsom du hwarken kan komma fram eller tillbaka uti larga menſura, utan kropsens rörelſe kan man wäl löffta den högre foten; Men den wänstre måtte stå stilla / i dett samme din Fiende stöter / är du så mycket ferdigare att stöta contratempo. Merck der hos om din Fiende förföllier dig på en Chiamat, eller elliest angriper dig på någor sätt/ och uti begynnelſen står med föttren så långt ifrå hwar annan/ så gee grau acht uppå/ när han sätter sin wänstra foot effter/ du i dett samma stöter/ emedan han sin högre foot till contratempo icke bruka kan/ din högre foot kan du först hålla ſospeſo in aria, och sedan låt kroppen med hast föllia/ effter som kroppen är den hastigaſte motion.

Och deſſe Chiamater skall man göra/ då man hafwer att beſtälla med en Fiende som geer Reſolut stöter/ måste man gifwa honom meer lägenheet; Ty en sådan begiärligheet/ betager honom/ att han intet blifwer warse den fara som under denne Chiamat war fördölgd; Men skulle han dett samma blifwa warse/ kunde han lätteligen förföra sin Fiende igen: Och går här list emot list.

Om du nu merker/ att din Fiende hafwer något i sinnet att practicera på dig / giör du wäl och rätt / att du hiälper och geer honom tillfälle der till/ än att du håller honom der ifrå/ och är bättre/ att du weet hwad din Fiende will göra/ låtandes honom dett fullborda; An att han giör något/ som dig obekant är/ och du intet war betänkt på: Som offta händer sig/ att en blifwer stötter och weet intet huru det geck till. Altså är nödwändigt/ att man skall wetta/ hwad en Fiende göra will/ huruledes du bör bemöta honom / i Tempo offendera, och dig Salvera-

CAP. 9.

Hwad som Finter är.

EN Fint är den/ när du loſſer stöta på en ort/ och går på en annan platz

platz/ i dett Fienden will defendera den ene ypningen / geer han sig blott på en annan ort: Derföre är nödwändigt att wetta/ hwilkadera äro goda eller intet; Ty somblige giöra deras Finter med foten mer än med Klingan/ i det att de trampa och battera så hårdt på marken som de kunna/ der med sökandes att skräma sin Fiende/ hwar utaf de och få tillfälle att stöta / som ibland och låter sig giöra / när man hafwer att beställa med dem som intet hafwa mycket Courage. Men emot en som i denna konsten är öfwat och förstår Menſuram och tempo, lärer intet giöra sig omak att taga der effter/ såsom han wäl weet/ emedan han än war så långt utur menſura, när han giorde Finten, som han tillförende war.

De äro och somblige/ som giöra sine Finter i dett samma de Avancera med både fötterne tillyka/ hwilket de giöra till den ändan/ att de deße mena skräma sin Fiende/ dett och så har en stor effect, särdeles emot dem som intet förstå tempo, och de som hafwa lagt sin defenſion aldeles på parader / de samma lära wäl något kunna uträtta / och komma så letteligen att bringa sin Fiende i confuſion, emedan han som giorde Finten kom uti en fourie i menſuram, men der emot är den samma uti stor fara som så starkt Avancerar med båda fötterna i Finten; Ty om Fienden tager den tyden i acht/ i dett samma den andre Finterar blifwer han stötter/ och kan intet förswara sig; Ty då både fötterne äro lösa/ kan han hwarken stöta eller parera eller retirera sig.

Utan om en Fint skall lyckas wäl / så måtte han wara giord/ att Fienden intet annorledes kan see/ än att det är en rätt stöt/ i det man lyfter högre foten opp fullkomligen till stöten/ och der Foten giör ett tempo, giör handen twå rörelser Men den efterſta foten står fast/ så att man kan twinga sin Fiende/ att han måste taga effter en sådan Fint.

Särdeles lyckas Finterne bäst när Fienden är i motu, och blifwer intet så wäl utaf Fienden judicerat, der de ellieſt äro något farlige/ besynnerligen när man hafwer att giöra med en/ som uti denna Konsten är förfaren/ hafwer en god Reſolution, Förstår menſ och tempo wäl.

De bästa och säkraſte manier att Fintera, är på detta sätt; Hwilket sker i dett du lyfter den högre foten opp/ din arm tillyka med Klingan och kroppens öfwerdehl / såsom och Hufwudet fram utsträcker/ hålla kroppen ett ögnebleck på den wänstra foten hwylad / på dett du kan see om han parerar eller intet / hwar effter du rättar ditt arbete.

Ett sådant manier att Fintera (när det är i flytig öfning bracht) kan man alla Lectioner lätteligen bemöta och utan möda stöta. Denna ahrt att Fintera är mycket förfärlig emot dem som giöra Chamater. När nu Fienden parerar effter din Fint, går du med din udd i en linea ända fram till hans kropp/ på det du (för än han sin motion i parerande hafwer ändat eller fått bryta mens') med din stöt hafwer råkat / emådan du geck med Finten fort/ låhr du och förr blifwa färdig / än han lär taga det andra tempo eller bryta men-suram, bryter han (i dett samma du giör Finten) Mens motte du intet fara fort med din Fint: Ty han är så långt ifrå dig/ utan söka på nytt att striug' der emot när han intet retirerar sig/ ey häller will parera effter din Fint, utan låter gå din Klinga så långt in/ att du kommer med din styrka emot hans swaga; Mätte du i ett ögnableck fullföra din stöt ända fram / till hans högra Axel / så lär han intet kunna bringa din Klinga utur wägen / utan blifwer af dig råkat. I tyka mätto lär du och förbringa honom till att parera, när du tillförende hafwer råkat på en ohrt / och sedan giör Finten på samma ställe.

När nu på detta sätt som ofwantaldt är / Finterne blifwa giorde med porterter Klinga/ och stöterna blifwa giorde till Finter, Kroppen alltid med Avantage af styrkan/ och dett swaga får offeta (som af sin Fiendes hand förorsakas kunde) förråkrat / äro Finterne fullkomligen/ och äro de ett af dett fullkomligste och förnehmste uti Fechtare Konsten/ hwilka så offta man ingen fullkomlig mens' har till stöten. Item de falska blotten och när Fienden har satt sig före att taga en stöt emot/ men i dett samma räka tillijka / hwar utaf din Fiende blifwer (i det man förändrar sitt arbete) bedragen.

Hwad anbelangar de Finter, der Fiendens Klinga blifwer frij och icke röres/ äro sådana icke heller till att förkasta/ när man hafwer ett gott tempo för sig; Hwarutinnan sig befinner twenne slag/ det ena utan/ dett andra innan till: hwilka på följande sätt giorde blifwa; Utan till/ giöres han med en span eller Qvarter jern/ rätt under hans kors/ på dett man når Fienden parerar, hastigare kan cavera rätt till hans högra Axel i Tertia eller i Qvarta.

Den Finten som skeer innan till i Tertia eller i Qvarta emot ett långt läger/ wijd paß ett qvarter långt ifrån sin Wärja/ att korset i en jämbd linea utan jern/ der du din Klinga (när din Fiende parerar) må hafwa frij/ och förden-skull hastigare kan komma till att cavera.

Deßa blifwa och som de förrige giorde / när man har formerat contrapostur emot de medlare/ och under postur i samma högden/ och något diupare med Klingan i en jämbd linea åht sitt weka lijff; Men på både Finterna så wäl utan/ som innan till/ blifwer a pie fermo stötter/ det wari då ett tempo till passaden wore stor nog; Och blifwer offta under sig sielfwa/ och offta med de föregångne dublerat; Hwilket tienar der till/ att man deß snarare bringar sin

sin

Fiende att parera och hwar till han är benägen hämpta utur honom; Men man måtte laga sig hastig tillbaka igen/ och med den förste Finten intet gå så diupt som ellest/ man kommer sig medelst i den andra så diupt in/ att man gifwer sig i fara/ särdeles när man ingen rörelse af sin Fiende har för sig.

Och effter man tillförende om den fördehl som Foten hafwer/ sospeso in aria någorlunda handlat/ will iag dett något tydligare specificera och förklara. Till dett första/ är dett oundwijkeligen att den samma som i stricta mens' sin foot i string' och finter sotpeto in aria har/ och imedlertijd hwilar kroppen på den wänstre foten/ der med han sin Adversarij motion Effecten ändra kan; Ty när den andra har satt sin foot nehr och will lyffta honom opp till stöten/ har den andra/ som hade sin foot ifrå Jorden/ sätt honom i dett samma neder/ och genom Vantagio af Contrapostur i förste tempo råkat. I lijka måtto der din Fiende skulle liggia stilla när du har string' honom sospeso in aria: Ty när du har bracht foten i strictam, går han genom en lijten Motion geschwindt fort/ när han effter giord stött A. p. fermo går tillbaka igen med string' och achtar sig för effter stöterne/ behållandes den fremste foten sospeso in aria, kan han med den fördehl af Contrapostur, eller i dett första movement och tempo återstöta; Ty om han har satt foten nehr/ har stöten kommit mycket långsammare/ än när man (i pareringen) håller foten sospeso in aria, kan man mycket förr gee Rispoſten, än som man hade sätt honom nehr/ när man har foten i Contrapostur, eller i string' sospeso in aria, kan man uti alla finter, der din Contrapart sin fot har satt nehr/ säkert att stöta; Ty medan han satte foten nehr/ när han giorde finten, har han intet kunnat taga Contratempo, der emot den andra som hade sin foot i finten sospeso in aria (när Fienden i den samma har welat stöta) wäl kunnat giordt/ måste din fint i dett samma din Adversarius paretar i en stöt blifwa förändrat/ hwilket den samme som i finten har satt foten neder/ a Tempo intet har kunnat giordt; Men man måtte i alt detta intet lyffta foten högt/ utan att han när wijd Jorden blifwer oppehållen.

CAP. 10.

Hwad som Offesa i stöten är i gemen.

Dett är när somblige de willia stöta/ draga de tillförende Armen åht sig och i dett samma skiuta de med gewalt åter ifrån sig/ wräkandes eller kastandes i mening/ att få derigenom en större effertryck. Men ett sådant manier, är effter följiande orsaker intet godt eller gagneligit. Först/ när Fienden täncker att råka de blott/ kan han för sådan kastning af Klingan/ de motioner som äro aff nöden/ intet förändra: Och der man skulle taga swagan i acht/ bringar man udden eller dett swaga förr utur presenta och

utan

utan något motstånd/ dåt der han ellies af naturen falla måste/ altså förmår på detta sätt mer swagan / för den som parerar, än den andras styrka som stötte ; Derföre går sådanna stöter mycket owist/ och hinna intet till den ort der man egenteligen tänkt anbringa dem.

Öfwer detta så kan ingen till stötens ändemåhl hwarken Arm eller Klinga/ hålla så stadigt att han icke sjunker och gifwer altså Fienden ett stort tillfälle till stöten ; Der till med når man en gång har sludrat eller wråkt stöten/ år man andre gången intet mechtig/ utan man icke måste draga Armen tillbaka / hwilket år ett stort Tempo ; Ty så framt Fienden i den förste Caduten intet har stött / har han då kunnat giordt når han drog Armen tillbaka/ och för han slängde med Klingan retirera sig tillbaka/ och åter igen med twå tempo parera och stöta kan. Oansedt de samma som på dett sättet kasta Klingan inge dugelige Finter göra kunna/ endels de röra foten eller kroppen utan Avancement af Klingan / men om de ändå skulle Avancera. dra de henne ofta så hårdt tillbaka/ menandes der igenom göra stöten dess hårdare / hwilket år ett långsamt och skadeligit tempo.

Andra äro åter / når de kan hafwa Klingan/ battera de deras Fiendes Klinga/ och der på söka de att stöta / emedan swagan igenom en battut blifwer disordonnerat, och i det samma intet kan lædera, hwilket wäl kunde lyckas/ om icke denna faran woro der hos/ och den andre i dett samma hade Caverat , och emedan den andre intet har råkat hans Klinga/ har han dess större Cadut giordt/ och har så derigenom gifwit sin Fiende ett lyckligare tillfälle att stöta / än om han likt en sådan battering eller Klingans nedertryckning erkänna eller förändra will / der med når den andra Caverade , har hans Klinga på den andra sijdan batterat, hade och detta fara med sig/ emedan den andre kan förändra sin Cavation och sin udd åter remittera , och kunde han altså i den battut intet parera ; Så kan man ey hållet en annars Klinga battera / att man icke derigenom med sin egen kommer utur presenza/ och så mycket mer når Klingan intet blifwer råkat; Offta menar man att dämpa nehr swagan/ och går den andra i dett samma med sin Klinga så wijdt eller långt för sig/ att man i stället för swagan finner styrkan/ och då battuten ingen effect har / kan Fienden sin företagande stöt utan något förhinder fortsättia.

Sådanna här äro de bäste och säkraste/ att du din Klinga således porterar / i ett tempo parerar och stöter/ och på din Fienden (i dett han med sin kropp nalkas) råkar/ ellies kan han med en hast wijka undan eller bryta Mensuram / och om du skulle förföllia honom hade han tillfälle att parera och åter att stöta/ och der dett skulle hända sig/ när du förer din Klinga deporterr / att din swaga blef batterat / lär han då med en hast blifwa frij: Din styrka måste blifwa orörlig from för dig/ och när du Fechtar med Avancerter Klinga att du din styrkia utaf din Klinga till defensa behålla kan/ och som han dig innan till något hårdt hade stringerat och wille der på

med

med en hast / för än han har fått Mensuram strictam stöta / kan du i dett samma / när han rättar sin udd till din kropp gå med din Klinga effter hans och stöta innan till tillyka med honom Contratempo, emedan hans Klinga i dett han wänder henne till din kropp och utsträcker blifwer förswagat / han utan dett / när du befinner dig med ditt fäste i den högden jämt din Axla / måtte han igenom din styrka stöta din Klinga; Om du på ett så hårdt string' cavetade, mäste han tillförende / för än han kan stöta i cavation föra sin Arm i dett förrige ställe / hwar af han kan med Comittere dispada, eller i den enga mensura, genom Mezzia cavation lätteligen blifwa stötter; Hwilket och i förste tempo hans string' med en cavation har blifwit giordt.

Så är dett och nödwändigt / att du så wäl i stringering som stöten blifwer patron öfwer din Klinga och förer henne på Finte sätt / der med om du skulle blifwa på en motion förhindrat / att du låter fara den samma och söka en annan igen / så lär du din Fiende (i dett han söker att förhindra dig) råka / utan någon drögzmål tillbaka dragandes udden / utan till hans kropp fortfara måste / hwilket ordenteligen fodras / medan du i stöter / finter, Cavationer, eller elliest uti någon motion oppehålla udden / lär du intet komma a tempo; Man skall och tillförende utsträckta Armen / och strax der uppå i ett tempo falla med kroppen fram för sig: Ty på sådant sätt råkar stöten / för än Fienden blifwer dett rätt warse; Förty om man med kroppen skulle först falla för sig / bleswo han dett letteligen warse / och har så kunnat giordt ett Contratempo der emot. Och skall man i stöten a pie fermo med den högra foten de adjuto med den wänstra gee / tilyka som stötte den wänstra den högre foot / blifwer stöten deße hastigare giordt.

Detta här kan af dem samme som föra sin Klinga ifrå den ene öhrten till den andre utan någon Slaocering tages i acht / och är den ene rörelsen emellan den andra lätt att ehrkiänna / och fördenskull når Klingan är ferm och stadig / och med fötterna och kroppen blifwer wäl öfwerens / på hwilket sätt / de hafwa mer styrka och stadighet / och den som förer henne / är henne mycket mechtigare. Och effter giord stöt gör han ingen Cadute, utan behöfwer allena med kroppen dilingera med foten / i fall han har intet passerat, drar han foten med en hast tillbaka igen och på nytt string' sin Fiendes Klinga; hände det sig / i dett samma du går tillbaka / han söker att stöta dig / eller elliest pröfwar att förföllia dig / kant du med offesa och diffesa i en jämbd linea gå på honom igen / och deße alla utaf den union, der uti du dig med Klingan och fötterna och kroppen befan / hwilke observationer om man tager dem wäl i acht / lär dett wara säkert att parera och stöta i ett. Ehuruwäl i Enfach rapier tillhöres ett stort judicium, när man wili deße bägge rörelser i ett tempo förrätta / der man elliest i stöten skulle giöra twå tempo, hwarigenom din Advers' får lägenheet att mutera sin effect.

Alla dina stöter skola med oförwändt Ansichte gå jämpt fråni för sig / och de linier och steg effter kropsens sänkning / öfwer och under / innan och utan till / till din Fiendes högra Axel eller sijda råka skalt / effter den wänstra skalt du intet stöta / emedan du gifwer dig innan till så mycket yppen / dett wore en ting att din wederpart förde wårjan i sin wänstra hand.

Der med du och i dina stöter / för den linien som kommer af hans udd till din kropp är deße bättre betäckt/ han deß mindre parera kan/ måste du i stöten med din hela styrkia i hans hela swaga indela; Men du måste intet med din udd gå så när till hans korß / derigenom han intet med en läten motion parera och i dett samma stöta / men wore hans rörelse så stor eller hans udd så långt ifrå dig/ att du intet kan gå fort wed hans Klinga/ är dett bäst att du lägger dig i ett betekt läger/ och förer udden allena till den ohrten/ hwar ifrån han kommer med sin Klinga/ dett wari sig högt eller lägt/ här med går man wäl betäkt in med stöten/och när du har stödt a pie fermo, effter fullbordad stöt geschwindt går till hans Klinga / der med du blifwer för hans Klinga betäkt; Och om linea recta intet som somblige mena betecker/ ty dett gifwes de under och öfwer blotten/ och är Klingan intet så stor att hon fullkomligen Cooperera kan/ så är då intet utan/ ju mer man är i den recta linea, ju lättare och med mindre motion man parerar.

Dett är och ett särdeles Arcanum i Fechtning; Ty när du mens' largam occuperat hafwer/ och lyffter opp foten till stöten / intet alt för snar uti en furie infaller med stöten/ men tillförende med utsträkter Arm ock kroppen i stöten ett öqnebleck håller inne och stilla/ hwilke ringa oppehåld/ dig nödwändigt (på din Adversarius antingen i dett första tempo i hwilket han moverar) går fort/ eller mensurens betagning när han intet rörer sig/ genom hwilka medel/ du kan alla din Fiendes parering till intet giöra/ och honom mestdehls i dett första tempo råka.

Emot de Augulerte läger tager du i acht / hwad som wijd stöterne tillförende är omtalt Cap. 8. så märk här Generaliter, att du aldrig med eller utan någon stöt går fort när din Klinga är string' / du har henne då tillförende med eller utan retirade effter mensurens tillfälle frij giordt.

CAP. II.

Stöter a Pie Fermo.

HWar och en stöt blifwer a pie fermo eller med en passade anbracht. A pie fermo stöta/ heter/ när man blifwer med wänstra foten Ferm, och förer med den högre foten stöten fram / och går med dett samma ifrå sin Fiende tillbaka igen/ håller när man med stöten på sin Fiende utan fotens rörelse/ allena med kropsens öfwerböjning råkar ; Deße brukar du när du är Arriverat i stricta, de andra när Fienden will Arrivera :

De manier att stöta a. pie fermo är dett sembste sättet/ derföre måste man först öfwa sig der uti der med man lärer braf långt och stadigt stöta/

hwar

hwar till fodras att man altijd håller fötterna när tillhopa/ och tillijka med kropsens öfwerböjning den högre handen/ och den fremste leden strecker man wäl uht/ och med Klingan och Armen i en jämbd linie, räcka och strecka måste/ och när man då med en hast will retirera sig/ eller taga foten effter tillfälle tillbaka igen/ måste man i dett samma intet lyfta kroppen opp utan kröka wänstre Låret/ och på den samma som tillförende wichten utaf kroppen Fundera, der med att den högra till oplyfftning och fortsättning är desto prompter, hwilket altsammans måste skee i ett tempo.

Denna ahrt att stöta/ när man har bracht dett i en god öfning/ giör han kroppen skickelig/ eller benen disposte, lärer wäl att judicera distantierna och bringar tillwäga att man giör en stöt mycket längre/ än som man elliest af naturen göra kan/ derföre de och emot retirerad gwardien till sig draggnde parader dugelige äro. Item emot stackote Personer säkert kan bruka.

De äro på dettä sätt intet gode/ att man sätter wänstre foten fram i posturer; Ty om man skulle stöta med wänstre foten utan passade, skulle man intet stöta långt / och gingo man in med den efftersta foten/ och i dett samma stiga tillbakas igen/ skulle det för deß stora tempo intet lyckas/ utan man kommer så långt in att man i tempo intet kan komma tillbaka igen.

Är fördenskull de här/ och elliest få andra orsaker skull/ som man kunde anföra / intet tienligt att man sätter wänstre foten fram/ dett wari då man wäntade på sin Fiendes stöt/ att man i dett samma sätter wänstra foten tillbaka och tillijka parerar och stöter/ hwilket wäl låter göra sig/ i dett att högre Armelen till stöten kommer åter fram; Men om han intet har stött/ måtte du intet gripa honom an/ utan sätter din högre foot fram/ så kan du och emedan foten och kroppen giorde mindre Motion, mycket för och behändigare stöta/ och dig med en hast salvera; Elliest är dett intet illa/ att man effter giordan stöt/ den högre foten bak om den wänstra/ och sålian den wänstra bak om den högre sättes/ der med man åter kommer med den högre foten fram/ emedan du kommer så långt din Fiende på sådant sätt tillbaka/ och i dett samma att han med sin stöt intet kan råka dig.

CAP. 12.

Hwad som Passera är.

Passera heter/ när man med både fötterna till sin Fiendes kropp ingår/ hwilket man som ett tienligit och fördelachtigt ting i fechtning nest stöten a pie fermo och måtte wetta att bruka; Ty der igenom blifwer Fienden mer Torberar och uti större rädhåga satter; Stöterna går mycket starkare/ och bewisar sig mer mod och tapperheet der hos/ Klingan Kroppen och

Föt-

Fötterna går i dett samma mer unierat, hwilken sammandrechtigheet förorsakar en särdeles styrka och geschwindigheet i sielfwa förrättandet/ och kan man i ingången en effect i den andra beqwemligen förändra/ altså att Fienden med begåwär kan sig defendera; Blifwer honom och tijden i många ränker att giöra/ eller af dens andras förtagande rätt att judiceta betagen/ och oansedt occasion löper snardt förbij/ och når man har passerat hans udd är man för hans stöt säker.

Men i stöten a pie fermo händer sig offta/ att man offta trädt så diupt in/ eller och Fienden i dett samma har gått fram för sig/ har han råkat så diupt in i mens' att man intet har kunnat komma tillbaka/ och uti retirering blifwit stötter; I hwilket fall är gott/ att man går fort in till sin Fiendes kropp/ emedan den största faran är når man kommer till mens' men når udden är passerat, och man förföllier till hans kropp/ kommer man till honom/ för än han kan retirera sin Klinga.

Dett händer sig att man har med udden passerat. och stött att Fienden drager Armen i det samma tillbaka och læderar; Ty dett är dens faute som passerade, att han intet Continuerade till sin Fiendes kropp eller intet tagit tempo wäl; Ty om man i dett samma/ når Fienden förer Klingan fram för sig/ eller i dett han är med deffeta occupperat eller går utur presenza, kan han intet i den samma tijden/ når man passerar på sådant sätt retirera eller dra tillbaka.

Är och nödwändigt når man passerar att man altijd föllier Fiendens Klinga/ och altijd blifwer hos den samma att man säkert der hos fortgå kan.

Men det äro några andra/ når de allredan aldeles hafwer passerat, sig retirera och söka att stöta/ hwilket lättligare låter sig giöra med en stackot än med en lång Klinga; der emot man måtte wetta/ att Klingan hon må wara lång eller stackot/ så lär dock den samme som passerat, går och wäl slutten/ och då han skulle komma med Klingan så diupt med en ſcurſo ingå till sin Fiendes kropp; Ty uti passering kan man giöra åtskillige ting/ först med kroppen att man stöter sin Fiende/ och honom der med disordonerar, sedan taga i hans fäste/ så kan man och om man intet har räkat/ med passaden, sättia sin foot bak om sin Fiendes och med ringning kasta honom till marken.

I lijka mätto är den samma' som passerar, i all tillfällen mycket ferdigare och beredsammare än den andra som är med diffeta occupperat, och uti den faran, som han befinner sig uti blifwer confunderat.

Den som wäl weet och kan passera, förer Klingan med mera qvis terra, twingar sin Fiende mycket bättre/ är mycket säkrare på sin sak/ särdeles når han

föt-

fötterna och kroppen rätt och med gått förstånd weet att regera / der med att Klingan hennes ämbete och wärken deß bättre kan förrätta / hwilket och fodras / att man i ophäfning den ene foten / kroppen hwijlar så länge på den andre utan någon Slancerning, och att den ene foten är altijd befrijat af kroppen / och blifwer obeswärat och oförhindrat / så blifwer man sin kropp och Klinga mycket mechtigare.

Hwar hoos är och att merkia / att uti passering i fortsättning wenstra foten / att man intet tillijka kommer fram med wänstra Axelen utan den högre / hwilken den wänstra accompagnerar, mätte fördenskull föhra tån ut på wänstre foten wäl / så tar man bättre kroppen sinkos / och blifwer man med den samma intet så långt tillbaka ; Kan man altså bruka Klingans styrkia fast bättre och med stöten (emedan med kroppen på sådant sätt mer till pendicoler) har så långt som han har kunnat giort med högre foten.

Enteligen att man och i paſserande som tillförende korteligen är omrört / bredе wijd sin Fiendens Klinga / han ligge med henne stilla eller intet Continuera och henne altijd föllia skall ; Så håller man henne i mer säkerheet efterföllande proportion, att man når han i gvardia är öfwer eller jämpte hans swaga / hwar effter han ligger högt eller lågt / går in med en stadig Arm / att man honom med Klingan når / och som man kommer diuper och diupare in / ju mer strecker man sig der weed ; Men ändå att man intet mycket berör henne / till des man kommer med korset / der man tillförende war med udden / och till hans kropp Continuera och stöta / i dett man liskwäl hans Klinga / der med man sig intet alt för mycket blottar / hwarken under eller öfwer sig / eller till sijdan / inter mer än den fortgång som wärkar utaf sig sielf ; Effter samma proportion och mätt skall man och rätta udden till hans blott.

Men går han i paſsaden med sin Klinga öfwer eller under ifrån din Klinga / mätte man i dett samma ögnebleck föllia hans Klinga / att lijka som bägge Klingorna woro tillhopabundne / så att den ene drager den andra med sig / med en raak Arm / och med fremste ledens rörelse med den högre hauden.

Men wore din Fiendes mouvement små och geswinna Cavationer, eller mulerade / blifwer man med Klingan der med man sig icke sielfwer disordonerar jämpt för honom / och Avancerar med udden till hans kors till des man får mens till stöten.

In Summa, att stöta a pie fermo är en art att fechta / och passera en annan / och den som har bägge wettenskaperne kan, taga hwilketdera han bäst befinner sig wara skickader och benägen till ; Ty till paſsering hör en stor skickeligheet / stadigheet / geswindhet / gott jugement och resolution, hwilket intet finnes hos hwar och en.

Åhtskillige Avertimenter som man emot Stora/ Små/ Starka och Swaga/ Item Choleriske och Phlegmatiske Personer/ och de samma som altijd wijka/ sedan och emot de Tookdristige/ och som oförfarne åro i Fechtning. Emot dem och som bruka wänstra handen/ att observera och i acht tagandes.

När du går din Fiende under ögonen/ skall du intet allenast hans natur/ utan och hans Force samt storleken flijtigt betrachta; Ty dett är nödwändigt/ att man med åhtskillige (effter hwars och ens particular qvalitet operera) och arbeta.

När då en stor har att giöra med en lijten / bör han rätteligen förstå sitt Avantage, emedan han den lille i längden öfwergår/ och derföre sin kropp mer pendiculera kan / stöter han längre och wijdare/ må fördenskull af honom intet bliswa hinter eller råkader; Syns altså/ att han sig mera på offela än diffesa begifwa eller läggia måste / på dett att han sin Wederpartz Klinga intet har behof att stringera / utan är dett honom nog att han får behålla henne frij / der med / när den lilla will komma i mensura, kan han stöta honom / för än han kommer närmare in / alltijd tillseendes/ dett han håller honom långt ifrå sig / der med han icke släpper honom i mensura att han intet kan räcka honom; Ty den stora mäste wetta / emedan hau är den första i mens' och den lilla söker sedan först att taga eller få mensuram, och träder der med stringering' för sig / hwilket är ett tempo hwar uti han kan stöta den lilla / eller och med en Fint disordonera, och honom sedan i de andre blott / som kom utaf hans parering, stöta kan / och skall der med bryta mens' så lär han åter wara så långt ifrå honom; Att den lilla intet kan hinna honom. Och der han som för är påmint / intet kan bringa i wärket / at stöta honom i samma tempo då han inträder giör han wäl att han bryter mens', så mycket som den andre nalkas / der med man honom intet i sitt opsät eller förehafwande komma låter.

Och att han honom så länge oppehåller / till deß han får en lägenhet antingen till att stöta eller parera, men allena hans werkningar måste wara utan paſserande, allenaſt han tager kroppen sinkos när Fienden will paſsera, och att han bryter mensuram, så att hans Contrapart intet kan paſsera, utan bliswer med udden ophållen och förhindrat.

Då lär den lilla wara betänkt på ett annat sätt och manier, att in-

tet

tet; mer intendera stöta utan söka defendera sig / i betrachtande att han intet kan lædera den andra / deß mindre han gifwer icke sin kropp först i faran.

Är fördenskull mycket gagneligare och nödigare för den lilla / att han bemöder sig huru han kan få stringera sin Fiendes Klinga / der med når han will gå i mens intet kan stöta / och når han bracht dett så långt / och han seer tempo till stöten / är dett honom bättre att han i dett samma passerar, emedan han utan dett / Fiendens udd så långt penetrerat har / att han swårligen a tempo olederat kan komma tillbakas igen; Dett wore då / att den långes Klinga war så långt utur prefens, eller hade retirerat henne / att han klarligen kan merkia dett han har ett tempo att Salvera sig / elliest kunde han intet i en motu komma så långt tillbaka / att icke den stora / för hans längd skull / hade råkat honom med sin Klinga; Men åter på den lillas sijda är och sandt / om skönt den store har Liniens avantage, hwar på är mycket angelägit / ändock / emedan hans rörelser äro mycket långsammare och giöras med större blott / kan han sig intet så wäl utur prefens med sin udd bringa / och har fördenskull den lilla mer platz och mähl att råka / når han weet säkert förfoga sig i mens, så wäl att Klingan honom bättre Coöpererar och intet så stora motioner att defendera sig.

Altså och att han den störste faran (nembligen udden är passerat och emedan lika fall haus blott är mindre och ringare) står han fördenskull i mindre fara / och är fördenskull alla hans werkningar säkrare än den störres.

Derföre når en Starck har att giöra med en Swag / går dett ey mindre med stor fördehl till; Ty en sådan skall alt sitt Fechtande läggia på string på Klingan / emedan han lätteligen kan disordinera, och på dens rörelse stöta: Ty når en Swager skulle resistera emot en Starker / lärde han (i dett han den andres Klinga söker att föra ifrån sig) komma med sin Klinga så långt uhr prefens, att han derigenom lätteligen kunde blifwa stötter / och skedde dett a pie fermo, kunde han effter stötens giörande åter gå till hans Klinga och hämpta det förriga igen.

Der emot skall en Swager altijd undfly den andres Klinga / ey heller låta honom finna sin Klinga / såsom och icke parera når den Starka stöter; Ty dett händer sig offta / att den enes swaga förmår mer än den andres styrkia / och skulle altså den Swaga / i dett han sökte parera, finna sig wara bedragen.

Om man fördenskull kan hafwa sin Klinga frij / bör man intet parera wijd dett / då Klingan blifwer mycket beswårat / att han beswärligen

uti

uti ett tempo tilliska stöta kan/ så framt han icke brukar en sådan Subtilitet, att han råkar den andre/ förr ån han råkar eller berörer hans Klinga/ ellest är dett bättre att han undflyr med Klingan hans stöt/ och i dett samma befrijar sin Klinga / måste ey heller alt för mycket nalkas när in till / utan alle sine defenga / måste ey heller alt för mycket nalkas när in till / utan alle sine defensioner med en lijsten retirade af kroppen/ der med att stöten icke blifwer honom så swår att parera, men uti andre tillfällen skall man hålla udden emot sin Fiende / der med han intet kan passera.

Är fördenskull intet rådsamt/ att en Swager mot en Starkare söker med stringerande taga mensuram, utan skall hålla sig långt ifrån / och icke låta finna sin Klinga / men offta gifwa ypningar eller ellest någon occasion och tempo till stöten provocera, eller och ibland tillbinda honom Klingan/ dett han kan tycka att han hafwer henne / och när han i dett samma wille röra sig/ i tankar att passera, kan man bryta mens, och (i de blott som han gifwer sig / eller för ån han sig retirerar) råka / och begifwa sig med en hast tillbakas igen / att han Salverar sig för hans stöt / och på sådant sätt med fördehl af distancen sig för honom defendera, och beskyddat blifwa.

Alltså när du hafwer att giöra med en Cholerisk eller med en wredsam/ måtte man ån mer irritera och till stöten reta / gifwandes honom bedrägeliga blotten eller falska tempo, der med han deß hastigare stöter / och i dett samma han dett giör / låter löpa honom på udden / eller effter Lägenheten / öfwer hans ingång lijtet retirera, att du deß fullkomnare för honom åst defenderat, och han i dett samma tempo (för ån han har passerat) blifwer læderat; Ty låta honom ostötter komma till ringning eller grijpa ditt fäste an/ lär intet wara rådsamt eller gagneligit.

Anbelangande en Phlegm, som sig länge betänker och med angripningen fördröjer / skall du på stunden aselera; Men alltid med gott förnufft och upsicht der med att du intet sielf blifwer bedragen; Ty dett sker offta / att en (igenom den begiärelse och längtan som han drager att stöta sin Fiende) blifwer der wijd råkat och læderat, ty om han har gått in med god förstichtighet/ hade han lätteligen kunnat defendera sig / och i dett samma stöta den andre.

Är fördenskull i acht tagandes/ man hade nu att giöra med hwem man wille/ att man dett Considererar, icke alt för ringa Estimerar sin Fiende och förachtar honom/ utan mycket mera bruka förstichtigheet på alt hwad sig kan tilldraga / der med man uti alle tillfällen promter och expediter sig befinna må.

Men när man finner hoos en Fiende / meer en infödd redhoga ån argliftigheet

och

igenom hans städige wikande till ingen rätt Mensur äth Stöten komma kan/ skall du intet emot honom med Avancerter utan med andragen Klinga skränka Kroppen/ och på sådant sätt så smäningom/ och så mycket möjeligit är/ oförmärkt i den Enga Mensuren ryckia; Träder han i det samma med fötterna tillbaka/ är det ett tempo der uti/ at han intet kan lædera, gör fördenskull långa Stöter/ och gack alltyd innan till/ när du har stöten förrättat; Wenstra handen förer du jämpt wed korset åter till hans Klinga/ och fullför stöterna så offta du kan: När du i stöten har satt den högre foten fort / skall du med en hast draga den wänstre effter den högre/ och lätt den högre foten altyd wara främst/ förfölg honom på detta sätt/ så hastigt att han intet kan få sin Klinga fry för dig/ och om han giorde en stöt/ så parera honom den samma med ett insteeg och efterfölg med skränkter kropp/ hwilket uti ett tempo blifwer unierat, parera utan till med en qvart, fall bak om hans udd/ och föhr der med din udd (icke med utsträckter Arm/ utan med fotens uthstötning) i hans Ansichte/ och lämpa din wänstra hand till förskränkning under ditt kors.

Alltså och när du Finterar, dett må wara utan eller innan till /så giör dett på samma sätt med qvart, utan icke du uthsträcker Armen / och när han parerar så giör länge stöter; Du kan honom med Klingan och ett steeg tillyka förföra; När han förfölier med sin udd din Klinga/ kan du taga tempo i acht och bruka samma stöter/ elliest må du i fächtning med förskränkter kropp / Armen med den uthwärtes Finten wål uhtsträckia.

Men i den inwärtes Finten per qvartam, blifwer med den samma således/ när du tager din högre Axel fram något mer unierat, der med/ att du häftre är derstädes förwarat. Men när du har tempo att stöta/ låter du stöterne innan och utan till under och öfwer wål uthsträkte gå fort.

De Dumdristige och i Fächtande oförfarne/ måste man förnemligast deras Klinga stringera, eller (förr än man stöter med en battut) disordonnera, dock utan mouvement med Armen eller foten / hwilka du drager något till dig/ der med du kommer i mensuram, och giör battuten i hans swaga/ så har han mycket mera force, och så snart du har rencontrerat hans Klinga giör ofördröjligen och i en hast / en lång stöt öfwer hans Klinga; Stringera honom och så utan till/ will han gå igenom så förhindra hans Klinga med en ligation per Secundam, eller string utan till med kroppen förskränkter/ när han går igenom / uniera dig med wänstre handen och occupera honom innan till hans Klinga.

Item, blifwer hans Klinga genom den påfallningen mycket förswagat/ så string honom fördenskull innan till per qvartam/ Caverar han/ så string honom åter igen med en påfallning a traverso hans Klinga / Armen hält stilla / och effectuera allenast med den fremste leden af din högre hand/ träd med dett samma något närmare i Mensuram, och så snart han åter går igenom / stöter du i dett samma qvarten äth hans Ansichte eller Bröst.

Du kan och så når han ligger stilla / utan till stringera, och når han går igenom / innan till per qvartam falla på hans Klinga / och sedan når han caverar, utan till med qvart i en jämbd linea öfwer hans högre Arm instöta. Du kan och når du tillförende har utan till stringerat förhindra honom hans igenomgång / i dett du ditt kors i tertia låter under sinnka / och udden gå öfwer sig.

Item, stringera honom innan till med förskränkter kropp / och när han Caverar gak med kroppen / och korset försänkt för sig / så blifwer honom Caverningen till andre gången igenstängd / kan altså du utan till öfwer hans eller (när han parerar) under hans Klinga stöta fort / när du intet wäl kan få hans Klinga / af orsak att han har dragit henne så långt tillbaka / altså gvardera dig långt och wäl uhtsträckter / twinga och tryck dig öfwer hans Klinga in / stå wäl tillhopa med fötterne / och kroppen der under wäl sinkos dragen / så mätte han då / om han intet får stöta / gifwa dig sin Klinga / emedan sådana stöter (af dem som icke kunna fächta sker med Slancering) med en owiß Klinga blifwa giorde.

Altså kan du wäl taga twå tempo i pareringen, och den samma med halfwa styrkan i hans swaga under sig battera, och geswindt stöta öfwer hans Klinga / i dett samma man går tillbaka string' hans Klinga; Du kan och med kropseas öfwerböjning allena röra dig / så kan du hastigare komma tillbaka: Skulle han på din utwertes ligation / gå till din wänstra att stöta in öfwer din Klinga / kan du under hans Klinga och stöt cavera, och träda in på honom / och således honom innan till med skränkt kropp / och wänstre handen ifrå Armbogan i en perpendicular linie hos korset / förhänzande hans Klinga under sig parera, och bringa hans udd bak efter dig / stöt der på med en hast qvartam innan till hans kropp / och förblif emedlertijd med wenstre handen emot hans Klinga förskränkt / eller gack som du är unierat fort.

Altså och når han på dig en innan-stöt giorde / då haus stöter komma innan till Angulerte, kant du under den samma cavera, och per qvartam utan till öfwer hans högre Arm instöta / eller der på utan till per Secundam under hans Klinga instöta.

Du kan och på följiande sätt gå emot honom; Giör honom innan till en Fint utan järn / och föhr i dett samma din wänstra hand när wed korset / parerar han så cavera, och begrijp din Klinga med den wänstre handen / låtandes i dett samma ditt kors temligen under sig sinnka / der med han har mindre lägenheet att gå igenom / battera eller dämp honom utan till hans swaga / hans Klinga nedan till hans wänstra sinkos; Men din wänstra Arm lätt i dett samma intet sinnka / utan giör battuten med högre han-

den

den och en stark impetu, passera med dett samma uti ett tempo med hela kroppen något halberet öfwer hans Klinga till hans Bröst / gvardera dig i een under Tertz / du skränker kroppen något / och i dett samma lätz du gifwa honom en stöt innan till / ophåf din Klinga med en hast / battera och passera honom med qvarta innan till hans Bröst : Wilt du giöra deße här innan till / så giör honom Finten utan till när hoos hans Korß / parerar han / så cavera / och ned-dämp hans Klinga med båda händerna till Jorden / till hans högra sin koß : Passera med en hast innan till hans Bröst. Ibland komma dhe samma som intet kunna fächta / at dhe med Klingan och Udden gå mycket högt utur presensa ; Hwilket när sådant sker / Cooperera och betäck dig under hans Klinga / utan till med secunda / innan till med ett långt läger / gack i dett samma med din Klinga under hans wälbetäkt / fort till hans blott. Du kan och giöra honom en Finte innan till uti Qvarta, och i dett samma han stöter i din Finte, Caverar du der lämpte / och rumperar hans klinga / passerandes med secunda under hans klinga fort.

Enteligen då din Wederpart brukar wänstre handen / måtte du intet giöra dine stöter i linien, utan föra din klinga på Fintwijs / och altijd wara färdig att cavera, du förer din klinga i potturet något högt / eller något Angulerat, fördenskull att han intet kan få din klinga / eller på dig passera; När du förer din udd lågt eller försänkt / giör du stöterna öpföre.

Men ändock att du intet strax i begynnelsen med stöten / låter din udd gå på en gång i hans blott / som du genom mens' och tempo tänker att räka / utan i den proportion som du kommer med udden in i stöten / den samma mer adriffera alt så / när han på sådant manier fullkomligen har hint blotten / att stöten och i dett samma är fullåndat / så lär du med din udd hans wänstre hand evitera, och han icke weet huru han skall finna henne / kunnandes ey heller parera ; I fall han har intet hafft tempo att bryta mensuram.

Item tiänar och att man stöterna utan / så wäl som innan till hans kropp angulerar, der med falla de honom mycket swårare att parera ; Du kan och bedraga hans wänstra hand med en Finte, i dett du honom / wijd dett samma han will parera effter din klinga / låter honom taga mistom / och effter lägenheet antingen under eller öfwer den samma caverar, eller udden emellan hans bägge Armar låter insiunka / och förblifwer med korset betäckt wijd hans klinga / och bruka dig innan till för större säkerheet skull dett falska steget.

Ibland detta är och i acht tagandes / att man offta / när en brukar wänstre handen / på förbemelte sätt Addopererar, om han wäl kan giöra större motion, likwäl mycket förr än den Samme (som sig med klingan allena defenderar) stöta ; Hwarföre emedan han sin deffesa mer på sin wänstra hand

ån på sin Klingas styrka Funderar, lär fördenskull intet mycket vachta Klingan/ utan alltijd mera betänkt huru han kan behålla sin Klinga fri/ drager altså henne aldeles tillbaka / hwilket förorsakar att haus blott blifwer derigenom mycket större/ och du (effter giord stöt/ för ån han har bracht sin Klinga fram igen) kunnat Salvera dig.

CAP. 15.

Här frågas/ hwilket dera är bättre eller fördehlachtigare/ att stå med krökter och försänkter kropp/ eller raak och oprätter.

Hoos denne frågan är till betrachtandes/ att kroppen emot Klingan är så mycket större/ om skönt Klingan är uti längden något/ så är hon likwäl der emot temmeligen smal/ hwarföre har Klingan mera difficulte af de Motioner och blott som sig deß större befinna uti diffesa, hwilket förer med sig deße skiäl och raisoner: Att man skall stå raak på fötterna: På det hufwudet är då intet i så stor fara som elliest: Menniskian är och då färdigare och hurtigare att röra sig: Står med mindre möda / ån den som hafwer stält sig Contraint och krokot.

Här uppå är att swara: Att somblige ofwantalde rationer äro sanne/och somblige intet; Ty först/ den som står raak/ han är i större fähra/ och till offesa intet så beqwäm och wäl skickader; Ty lijka såsom den behöfwer i diffesa en stor Motion, altså kan han ey heller (så fraunt han icke kröker kroppen och gier honom fram öfwer) icke wäl förlängia eller uti hastigheet stöta; Så befinner han sig och när han står raak/ disunierat, förswagat med Klingan/ oförmögen och krafftlös.

Der emot/ när han sine blott wäl förstår/ och weet taga dem sukoß/ och den Angulum som han i öfwerböjningen formerar, är på fötterna wäl accommoderat, lärer i dett han förnedrar sig/ mycket mera wara försäkrat/ af orsak han mindre gifwer ypning/ och med ringare Motion af sin Klinga defenderar sig/ Forcen är mera unierat, hwilken union giör en hurtigheet och geswindheet.

När man tillförende med sådan böjning af kroppen genom flijtig öfning blifwer tillwänder/ giör dett i fortgången att man blifwer färdigare/ beqwämmare och säkrare att ingå / och sig utan disordre defendera kan. Stöten räcker längre in/ i dett att kroppen redan är fram öfwerböjder / och fördenskull u-

tan

tan stor Motion går fram för sig: Men här emot måste du i acht taga/ at du altijd funderar kroppen på en foot/ der med den andre som fort gå skall/ är altijd frij och oförhindrat/ elliest skulle du wara för långsam/ af orsak att du intet kan ophäfwa foten/ med mindre du lyffter opp hele wichten af kroppen/ och om det skiönt synes att dett skedde uti ett tempo, går dett dock fördröjeligen till/ derföre är du och (när kroppen ligger på dett fremste låret) bequämare att passera, än stöta a pie fermo.

Åfwen och dett/ at den som sig med Klingan och kroppen weet wäl unjera, blifwer med Hufwudet i mindre fahra/ och om Menniskan kunde giöra sig så lijten att hon blefwo af Klingan aldeles betäckter / skulle det utan twifwel wara mycket wäl giordt; Men emädan det är omöjeligit / måtte man sig ändock beflijta dett måste man kan/ blifwa wäl Coopert och betäkter.

Fördenskull när du din Fiende med diffesa wilt wäl förekomma/ måste du altijd/ när du fächtar / gifwa gran acht på hans högre hand / der uti han förer sin wärja/ emädan alle rörelser af Klingan hafwa der utaf sine uhrsprång/ kan du fördenskull af dett samma bättre judicera, och dig der efterrätta.

Du måste ey heller utan rörelse släppa honom in på dig; Derföre will icke allenast wara af nöden/ att man gifwer acht uppå hans stöt/ utan på alle föregångne operationer bruka noga warning/ och i dett samma han yttrar ett tempo, att du læderar honom eller elliest söker något avantage öfwer honom/ och således tijdeligen möter.

CAP. 16.

Hwad man emot Stringering giöra skall.

När Fienden will string' eller taga din Klinga/ rörandes fötterna och Klingan tillika / i tanckar på sådant sätt taga mensuram, kan du i dett samma mouvement stöta; Der du hade försummat din fördehl/ och han din Klinga redan stringerat, giör du rådeligit att du Caverar utan jern/ eller går med Klingan utan fotens och Armens rörelse en angulerter chiamata, med eller utan Cavation, eller och låter udden under sig sjunka/ så har du din Klinga åter frij: Går han henne på föregående sätt effter/ så bruka dett samma som tillförende omtalt är.

Men sådant måste skee med en lijten retirade, särdeles när Fienden är kommen temmeligen när i mensuram; Ty skulle du i dett samma avancera, blefwo du utan all twifwel råkat och stötter.

Är fördenskull en sådan retirade god/ när du dig för en förestående fara wilt liberera, så länge till des du får tempo att stöta / och om din Wederpart intet achtade det / utan jempt fort stötte/ kan du i dett samma (emådan du står ferme med dine fötter) under hans stöt med en hast gå igenom till en annan sijda. Du kant och wäl i recrirering/ om du wilt förändra ditt läger / och således förtaga hans förehafwande och förhindra hans dessein.

I lijka mätto när du får tillfälle att string' hans Klinga/ och han skulle gå henne der emot/ sökandes att Forcera henne/ kan du med willia wijka undan med din Klinga/ och låta fara hans Klinga/ så lär han utan twifwel giöra en Cadute, i hwilken tijd du lärer förr råka honom än han kommer tilbaka till din Klinga / eller elliest får någon avantage öfwer henne.

Och är detta dett säkraste/ hwar till behöfwes mindre force, än man skulle sättia sig honom emot: Men lätt i dett samma din udd som tillförende siunka / faller han henne då effter kan du råka honom öfwer hans Klinga; Man kan och på många andra sätt befrija sin Klinga / att han intet finner henne / förr än uti stöten/ och så mycket mindre/ emedan du redan har fått string' hans Klinga / och den ene emot den andra formerat är. Håller han emot din Klinga i larga mensura och gifwer sig under blott/ måtte du tillförende/ förr än du stöter/ med Cavation på Fintesätt öfwer till hans Klinga gå bättre i mensuram / der med han intet kan hålla udden fram för dig/ och på sådant sätt twinga honom att gifwa dig tempo.

CAP. 17.

Huruledes du skall förhålla dig emot Finter.

DE giöra semblige Finterna mehr med foten än med Klingan / i dett att de så hårdt som dem möjeligit är battera deras Fiende eller Wederpart/ der med att skräckia och skräma honom/ och uti sådant skrämande söka att stöta.

Detta låter sig giöra uti en Sahl/ der man ibland en tillrörelsen dubitera kunde; Men på blotta marken der intet något liud gifwes/ lär in-

tet

tet stort der med uthrättas / särdeles emot dem som i denna konsten äro wäl förfarne / hwarken på en eller annan ohrt att giöra / så framt en sådan battut skeer i en lång distance, har du ingen orsak att dubitera, i betrachtande att din Wederpart intet kan hinna dig: Och om han en sådan battute giorde i menskra, kan du honom (i dett ditt tempo är geswindare) i samma momento stöta / eller wissa att du will stöta i samma blott / och sedan gå till de andre yppningar som han geer sig i diffesa, (emädan han intet mehr än en ohrt / utan yppning den andre) defendera kan / och lähr altså öfwer sin battute, war med han mente att reta dig / och giswa sig tempo, bliswa oförmodeligen sielfwer bedragen / och uti fara satter.

Emädan du som lägg stilla / mycket bättre än han som war i motu, hans rörelse judicera kan. Hwarutaf kommer att Finterne lyckas mycket bättre när Fienden är i motu, än elliest när han ligger stilla.

Somblige giöra Finterna med kroppen och med Klingan; Men dhe bringa henne intet mycket fram för sig; Orsaken derföre / att de i parieringen intet bliswa råkade / och sedan när Fienden har giordt Caduten, i dett samma stöta kunna.

Detta manier går an / när man hafwer att giöra med en som är rädder / eller oförfaren i denne konsten / elliest lär man intet stort uthrätta emot dem samma som här uthinnan äro wälförfarne Ty när Klingan intet kommer fram för sig / så är dett wist / att han intet råka kan; Måste du fördenskull intet movera dig / dett ware sig / att du i samma tempo, då han Finterade, stöta will; Eller och i dett samma Contrafintera, lätz som du wilt stöta / så lär han sig till diffesa præcipitera. Är han i de tankar att du wilt taga Contratempo, så bekommer man derigenom ett önskeligit tillfälle att lædera. Dett kallas att stöta med contrafint; Ty den som först Finterar bliswer bedragen / och kunna de contrafinten emot alla Finter, der ingen fullkommelig tempo och menskra bliswa giorde och stötte.

Somblige äro och i Finterne / som gå med Klingan för sig / och när Fienden will parera / draga de åter henne tillbaka / och bringa sedan stöten med en Slancering. Denne ahrt att Fintera / är ibland alle andra den ödugeliste; I dett / att när Klingan intet mer än ett motum giöra skulle / bliswer här igenom tree giorde / som alle äro hwar annan emot.

Den förste / i hwilken Klingan bliswer bracht fram för sig; Den andre / när Klingan bliswer dragen tillbakas igen. Den tridie och störste / när hon åter med stöten bliswer in-Slancerat / och tager Fienden intet i achta att hans

rö-

rörelse är så långsam; Ty om du i första mötu i hans Finte stötte/ i dett han retirerar sin Klinga/ förmenandes henne för din parade att Salvera) lär du redan råka honom/ förr än han har kommit att slancera sin stöt.

Merck här i gemen/ emot alla Finter, när du säkert i dem stöta wilt/ att du tillförende altijd med Contrapostur befinner dig nähr wijd hans Klinga/ i dett att du will stöta! icke först hans Finter med fara söka måste/ och om du med Contrapostur, din Fiende redan i Larga mensura med fötterne och Klingan ferm; han wille då Finteta emot dig/ med willia att wara din Klinga frij/ kan du gå med din styrkia i hans swaga/ och uti samme tempo stöta in på honom/ och lär han/ (i dett han gick fram för sig) oplyffandes foten/ intet kunna parera, eller bryta mensuram, emädan hau uthi ett tempo intet kan gå fram och tillbaka: Här jämpte när han låter wara din Klinga frij/ och du skulle parera effter hans Finter/ kan han då intet råka dig/ särdeles när du åst ferm med fötterne/ kan du (när han på giorder Finter) stöta wilt/ bryta mens honom derigenom disordinera, och (förr än han har remiterat sig) träffa.

Finterar han utan till effter ditt Ansichte/ så gif honom med en retirade något lijtet tempo till att passera, och om han går fort/ stöter du i det samma qvart lijka som han wore wreden innan till hoos hans Klinga/ med uddens försänkning till hans underlijff. Du kan och i förste tempo med secunda stöta under hans Klinga/ hade du detta försummat/ och låtit honom passera, måtte du hans stöt utan till igenom en ligation med Klingans tilldragande och kropsens skränkning parera, och i dett samma resolvera dig till hans kors: Du kant och emot denne Finten med en inwertes Contrafint gå per qvartam.

På den inwertes Finten per qvartam effter Ansichtet/ kan du med en lijten retirade gifwa honom blott/ och när han der på will passera, wänder du hauden i qvarta med försänkter udd voltera, eller retirera dig/ så att du kommer med din udd uti ett medel-läger; Passerar han i dett samma fort/ kau du bruka samme volt.

Finterar han innan till per tertiam utan jern/ kan du med försänkter udd stöta qvarta till hans högre hyfft/ så blifwer honom Cavation till utwärtes stöten förbuden; Eller kommer han intet fullkommeligen i mens/ så avancera i hans Finter med halfwa qvarta, och i dett samma han till stöten igenom-går/ förändra i ett tempo din effect/ och kom honom utan till med stöten per Tertiam emot. Item patera med Klingan till en förförning/ låt i dett samma din udd något sjunka/ så har du henne till cavation sedan des frijare/ stöter han wijd dett samma! så gå igenom under hans Klinga

och

voltera qvartam innan till/ eller ligg på hans Fint stilla / och så snart han går igenom så förwänd din hand i Secunda, och stöt i ett tempo fort / giör han samme Fint per secundam, så gack ifrån ka med secunda i en jämbd linea, att han intet kan komma utan till; Will han då stöta en qvart innan till / så passera under bort/ Stringera honom utan till; Will han giöra en Fint utan jern med en battut af foten/ så voltera i dett samma med qvarta och försänkter udd innan till hans kropp: Men giör han samma Fint med jern/ så gack i dett samma med din styrkta i hans swaga/ och stöt per qvartam Contratempo innan till hans bröst; Eller hafwer du försummat detta / så parera innan till allena med fremste leden / och när han will stöta / så falcera hans Klinga/ eller giör en Contrafint per qvartam, och när han med stöten will caveta, så kom honom emot/ och stöt utan till per tertiam: Item stringera honom innan till/ will han i dett samma cavera, och utan till giöra en Fint med lätet jern/ parera med qvarta till hans wenstra / och när han der på will cavera/ så stöt qvartam contratempo till hans högre Axel.

Du kant och på första tempo utan till stöta per tertiam, string' honom utan till / Caverar han / och giör dig innan till en Fint per qvartam till ditt Ansichte/ så contracavera i dett samma han sträcker sin Klinga/ och stöt utan eller innan till per qvartam i första tempo/ hafwer du detta försummat/ så parera, will han der på stöta / så voltera innan till och stöt med qvarta contratempo udden/ wäl försänkt till hans under-lyff.

På ett annat sätt/ Stringera honom innan till / will han i dett samma cavera, och dig utan-till med en battut af foten giöra en Fint effter ditt Ansichte / så passera i dett samma med secunda i linien under Armen och Klingan fort/ och stöt innan till hans kropp; Eller cavera i dett samma han faller fram uth/ och stöt innan till per qvartam / eller och parera i halfwa secunda med någon kropsens skränkning öfwer sig / och wijd dett samma han förfaller / stöt med ligation per secundam under hans Klinga.

Item/ parera per qvartam till hans kropp innan till / allenast med rörelse af den fremste leden: Kroppen mäste wara något skränkter / will han då stöta secundam innan till din kropp/ så blif wijd hans Klinga/ och voltera qvart' med uddens försänkning; Elliest mäste man taga grant i acht/ när man griper med willia effter sin Fiendes Finter, att man är med kroppen och Klingan ferm, wäl judicerandes mens'; Enteligen när Fienden med stadige cavationer eller muterande under din Klinga / gingo och sökte derigenom att förföra dig / så stöt öfwer i dett han kommer i mensura i en jämbd linea per qvar'm och i dett samma mouvement du kommer med ditt kors förr öfwer hans udd / lätt din wenstre hand med dett flata och halfwa Armen tillijka wå hans swaga under sig siunka / så åstu på alla din Fiendes mouvement (de komme huru de wille) försäkrat och hans swaga dämpat.

Men när Fienden i runden går omkring och söker mycket mehr med stegen/ ån med Klingan att förföra dig / så blif emot honom lijka som i Centro, då kan du förgenom en lijten motion dig prospectiua förr ån din Wederpart med tu steeg i Circumferencen wända/ behålt alltijd din udd frij/ och rätta honom till din Fiendes kropp; Dine fötter hålt wäl tillhopa / så blifwer rörelsen uti wendningen des mindre / och tag Mensuram och tempo wijd dett samma i acht.

CAP. 18.

Diffesa emot Stöter.

War och en stöt/ som i rätta Mensura och tempo skeer/ är intet till att parera eller achta sig före; Der emot når han utan dem blifwer giord / är han på många sätt att bemöta; Ibland alle andre är ingen bättre/ ån att du dig i ett tempo halft med kroppen och halft med Klingan Salverar, alltså att icke allenast de blott/ dijt Fienden stöter / utan de närmaste der hoos äro defenderade: Derföre om han skulle Fintera till dett ene och stöta till det andre blott / att de samme äro och förwarade, och wägen att råka blifwer honom förtagen/ så lär du des hastigare stöta/ och giöra din Klinga mindre disordinerat: Men ingen stöt skalt du slätt parera, det wari sig en Slanc. stöt; Ty sådant är tydsens tappande/ hwar igenom Fienden dig (när han sin effect mulerar) stöta kan/ särdeles som sagt är at diffesa och offesa tillijka i ett tempo på det geswindaste gå låter / så åst du på det sättet uthan fahra; Ty hwilken är först/ när twå tillijka röra sig / den som först arriverar, den samma har wunnit: Och see till at du din Klinga och Skänckel så gouvernerar, at du genom en juste linie, på din Wederpartz sijda / corresponderar, uthan serdeles movement din Arm åst defenderar, komandes i hans stöt / när du tager Contratempo der emot med ditt kors/ intet högre ån hans swaga / och stöter brede wijd henne in/ så framt hans udd intet går utur presenza, då bör du hålla den jämbde linien i stöten; Stöter Adversarius diupt in/ kant du wäl dett wänstra benet sättia tillbaka / och i samme tempo räka / såsom och medlen hast den högre tillijka med den wänstre Schenkelen gå tillbakas / stöter han intet så diupt/ att han kan hinna / dig/ så stijg med Contratempo och foten fram för sig.

Dee äro och somblige som giöra halfwa stöter / hwar med de söka att reta dig till stöta / då kan du effter hans begiäran med stöten gå fram för sig / dock med porterter Klinga / der med han menar häfwa parerat, lär du råka honom / i dett du förändrar din effect.

Skulle han med ett insteeg i string Fintera eller stöta med styrkan innan till hoos din swaga / så Cavera i dett samma / och stöt utan till tertiam

eller

eller pallera med secunda under hans Klinga bort: Stöter han med secunda till ditt Ansichte/ så stöt per secundam tillijka åth hans öfwerdel eller Ansichte/ Träder han innan till ett insteeg med sin swaga i din hela eller halfwa styrka/ eller och stötte dijt in/ så stöt du i dett samma innan till med ett insteeg af din högre eller wenstre fot per qvartam: Stötte han med en jembd eller förhängande Klinga till ditt under-lijff/ så lätt din udd i dett samma förstuncka och voltera qvartam till hans högra höfft: Du kan och om du wilt/ när han stöter med förstuckter udd/ träda in på honom/ parera hans Klinga till hans högre sijda nedföre/ med din wenstra hand gripa i hans styrcka/ och taga werjan utuf honom.

Will han utan till string. Fintera eller stöta med styrkan i din swaga/ så Cavera i dett samma och stöt qvartam innan till hans kropp; Steck han i en jämbd linea till ditt Ansichte/ så förfall och stöt innan till per secundam.

Stöter han i din halfwa swaga/ så Cavera och stöt qvartam tillijka med kalcering innan till hans kropp/ wille han med ett insteeg stringera, Fintera eller stöta utan till med sin halfwa swaga/ så wändt i secunda eller prima, då kommer du åter med din styrka till hans swaga/ och stöt tillijka med honom contratempo, eller giör dett falske steget och stöt qvartam under hans Arm/ utan rörelse hans Klinga/ eller och angulera qvartam utan till öfwer hans Arm med dett falska steget.

Skulle han i dett samma han stöter utan till i din halfwa Klinga/ med qvarta giöra dett falske steget/ så måtte du med en hast gå utur tertia och förwända i secunda/ och det i samma gå innan till hans kropp; Du kan och wijd detta stöta tillijka contratempo med secunda öfwer hans Arm; Men med kroppen måtte du wäl förfalla och handen wäl oplyffta.

Gieck han utan till med ett insteeg af din swaga/ till din halfwa eller hela styrka/ eller stötte i dett samma/ så gack tillijka med honom och stöt contratempo in öfwer hans Klinga; Stöter han utan till/ under ditt kors/ och du äst med dine fötter i linien hans Klinga/ så stöt här jämpte under hans med ligation/ eller försänck korset och stöt öfwer hans Klinga.

Hwad beträffar dem som skiuta wärjan utur näfwan på deras Fiende/ torde dett wäl lyckas emot de samma som låta sin Wederparts Klinga wara frij/ och gifwa sig långt ifrån; Men emot de andre som weta wäl deras Fiende att occupera och string/ lära de intet stort uthrätta/ utan blifwa ofehlbart stötte och räkade.

Så

Säsom och de samme som med deras Klinga söka dens andres Klinga ryfwa sin koß/ och pröfwa att få henne utur handen; hwar emot String åhr och god/ serdeles/ när man går med udden temmeligen högt så kan han inter wäl få swagan; Att man och icke heller håller Klingan alt för hårdt; Ey häller at man sätter sig med sin Klinga emot hans/ utan bruka sig Cavationerna, så låhr man lätteligen lædera honom. I lyka motto emot dem/ som taga Wärian i både henderna/ och söka der igenom deste hårdare at battera dens andres Klinga/ hwar på de tänkia att stöta; Här emot år at bruka Cavationer Chiametes, och finter utan Jern. Endteligen/ om Fienden förer en stöt til ditt högre lår/ så sätt honom med en hast tilbaka och halt din udd longt til hans Ansichte eller öfwerlijf/ så är hans stöt fåfång/ och lår löpa sig sielf på udden/ du kant och der emot ligera.

CAP. 19.

Diffesa emot hwart och ett läger i synnerheet.

När du prima wäl Formera wilt/ så statt med hel eller med förskränkt Kropp/ och sträck Klingan wäl fram ut/ hennes högd jempt med Hufwudet/ Klingan och udden rakt ända fram/ så mycket möjeligit är: Ty elliest af naturen är hon til Jorden benägen/ der med att Fienden icke utan/ till kan få insteg der hon rå som swagast / måste och wäl wara betäckt; Underdelen af Kroppen tag wäl sinkoß/ fötterne til hopa/ och bucka dig wäl / på det din Fiende intet under kan råka dig/ ofwan effter åst du af din Klinga förwarat.

Och märk här i synnerheet eller i gemen/ att du uti alla guard' i de blott/ som är emot korset eller motstyrkan förer Klingan/ och fördenskul med en ringa motion dig defendera kan; De samme föras fram/ der emot de andre/ som äro långt ifrån styrkian / äre blotte / tag dem wäl sinkos/ der med de icke blifwa deß mindre förwarade.

Dene gvardia är god emot hugg / emedan du utan handens förändring tillika offendera och dig defendera kan / och wore fuller den bästa / om hon icke wore så swår och mödosam / af orsak att man intet länge kan opphålla sig der uti.

Secunda med raak Arm stöt/ är och så god / och skall skee i gvard' med hela kroppen / altså att wara des säkrare / bör man hafwa fötterne wäl tillsamman: Den samma är intet så mödosam som prima, emedan Armen der uti kommer något lägre; Du måste altijd söka att förhindra

det

dett din Fiende intet binder dig utan till / fördenskull håller du ända fram för dig udden och högre Armen lykt i en jämbd linea, bättre lyftet för högt/ än att man skulle försänka henne; Ty der har hon lyka egenskap som prima, att hon der som swagast är; Och kunde din Fiende lätteligen få dig till att parera, och der på passera under din Klinga bort: Der han skulle utan till Attaqvera, måste du cavera i secunda, dock utan Approchering eller annalkande/ dett warn sig/ att du i dett samma han nalkas / att du kunde stöta de inwärtes stöter / kan du med qvarta lätteligen defendera dig / af orsak att Klingan blifwer mycket längre uthsträckt. Secunda är och fördelachtig nog/ sig der uti att gvardera, når underdelen af kroppen blifwer wäl borttagen/ at Fienden intet kan räcka honom / med mindre han icke tillförende stänger hans Klinga / hwilket ändå blifwer swårt att giöra / emedan man med ringa motion och möda der uti kan Cavera; Men dett är och swårt att länge oppehålla sig der uti.

Öfwertertia wäl sträckter och med hela kroppen giord/ är den bästa gvardia sin Fiendes Klinga der uti söka och stringera / emädan man snart der utur kan gå i qvarta eller secunda, effter som tijd och lägenhet sig gifwer.

När då i denna terd' din Klinga på något sätt blefwo occuperat, måtte du med udden i Undertertia per lineam obliqvam gå till Jorden / och din kropp och knåå som tillförende woro öfwerbögde / måtte aldeles retireras så åst du sådan fara frij/ och hafwer betagit honom den mensur' till att stöta; Och om han då skulle på nytt söka att string' din Klinga eller inträda/ kan du honom i det samma allena med kropsens öfwerböjning/ förutan att röra foten stöta / och han intet så lätt få din Klinga / emädan udden står åth marken/ och om han intet weet att bruka den vantagio med sin kropp / i dett samma han följer henne effter / blifwer han säkert stött. Af orsak de distancier uti förberörde gvardia äro så bedrägelige/ att en menar dett han är än längt ifrå sin Fiende / då den andre med blotta kropsens öfwerböjning/ mehr än med halfwa Klingan / utan att röra foten sig så mycket utur mens tillbakas begifwa kan / och så tramt den andre icke har gvard' natur förstådt / lär han komma honom längre in än han tänkt hafwer: Ty så mycket som han gifwer sig tillbaka / kan han och gifwa sig fram igen / och med offesa och diffesa tillyka gå in på honom / så att hans Klinga intet må blifwa stringerat / utan icke Fienden kommer honom der med i den enga mensura, om han hölle då sine fötter nähr tillhopa och bögde kroppen så mycket öfwer som möjeligait wore / så lär han hinna hans udd.

Och först wara i mensura larga, och skall han wetta / att de öfwerste blott äro så långt och utlägse / så att han intet må blifwa stötter / så framt han förstår att hålla sin Klinga frij; Och är nu på sådant sått denna gvardia icke utan särdeles fördehl / och kan begwämligen emot åtskillige angulerte som och uthsträchte gvardia blifwa brukat / i dett att kroppen på sådant sätt är Salverat och utur presenza.

I qvarta måtte du skränka dig något med halfwa kroppen / Klingan recta linea / i den högden din Axel gvardera, så kan du lätteligen Cavera, och är Fienden på sådant sätt intet Assecurerat att han lär finna din Klinga / att du således utan till wäl förwarat / särdeles emot Secunda, som hon af naturen nederäht inclinerat / parera innan till / och såsom handen wänder sig dijt / må du intet blifwa der råkat / hwarföre Fienden igenom denna gvardia blifwer wägen att stöta igenstängd; Wille han då taga din Klinga sinkos / hwilket och woro fahra hos / emådan man i denne gvard' lätteligen kan cavera och recavera; De underste blott blifwa genom Abaissering med udden eller korset (hwar effter Fienden stöter) tillyka med offesa defenderat; Resterar nu honom fördenskull / att han dig med en Fint disordinerar, och passerar der på under din Klinga sinkos; Ty a pie fermo förmår han intet i denna gvard' råka; Är altså denna gvard' ibland alle andre uthsträckte / den bästa hwarutinnan man mäst sin Klinga kan hafwa liber och prompter.

När du elliest i qvart' något diupare gvarderar dig / öpnandes dig utan till / giör du bättre / om han utan till stöter / att du intet parerar, utan emådan din Arm på sådant sätt blifwer angulerat, och hans stöt kommer innan till din Arm / lijka som man försatte med Armen / och qvart' med dett falska steget / utan att röra hans Klinga under hans arm in; Handen blifwer som hon tilforende war.

Item / ligger din wederpart i secunda angulata / och du wilt hans Klinga innan till occupera / skall du göra dett samma med qvarta och förskränkter kropp / din udd skall wara innan till jämpt till din Fiendes swaga uphögd; Leden på din högre hand måtte du wäl wända innan til / der med att denne angulus blifwer än mer eviterat; Ty ju mer secunda innan til är angulerat ju mera force hafwer hon der / och den som skulle stöta i de blott / han blefwo och sielfwer råkader af den angulo / så framt han intet med den vantagio rätta linien stötte / eller wänte på något tempo / att Fienden kommo närmare i Mensura / då man i det samma wänder utur qvarta i secunda emedan det bäste är emot secunda, när man får tilfälle at passera / och går man å man: Men måtte här jämpte merkia / det man med qvarta intet går förfort / förr än man har fått med styrkan Fiendens swaga / så är man för hans secunda mycket bättre Coopert.

Cap.

Hwad som i gemen/ så wäl länge angulerte som retirerte eller stackote guardien både i offesa och defesa förmå och innehålla.

Ett kan en som har wettenskap utaf fächtning/ med sin Klinga arbeta som han wil/ men intet deste mindre af den Cognition/ af styrkan och swagan Mensura och tempo/ en god effect der utaf giöra/ likwäl är en guard bättre/ och öpnar mindre än den andre/ och kan man med den ene säkrare/ än med den andre gå i Mensur/ särdeles när Klingan blifwer förd som sig bör.

Fördenskull sträckia somblige Armen så mycket som dem möyeligit är/ och hälla Klingan jämpt för sig/ så att ifrån Axlen till udden gier en jämd linea. Andra hälla Klingan angulerat, Armen försänkt något för sig äth knäät/ med handen i tertia/ eller utan till äth secunda wändt. En dehl liggia och med retirerat Arm och jämbd Klinga/ altså att han en jämbd linea af udden till Armbogan formerar.

Hwad den förste wedkommer med uthrechter Arm/ och en jämbd Klinga/ således att hon synnes gifwa jämbd linie: Är ett sådant manier, emädan hon håller sin Fiende långt ifrå sig/ warsamt nog/ utan dett att hon är swär och Klingan mer än i den andre guardia utaf den distance som emellan handen och kroppen blifwer förswagat/ och warder mycket förr utaf Fienden funnen; Hwar till behöfz en god opsicht/ der med man behåller henne frij.

Hwilken som weet dett samma att practicera, är dett sañerligen Fienden ett stort Empeschement, derföre att udden är honom så nähr/ dett han intet kan gå så diupt in/ att han till stöten hinner Mensuram/ kan ey häller (så framt han intet tillförende har Klingan och rycker henne utur Presenza) wäl utan fara gå fram för sig.

Om han än skulle med sin styrka/ söka att instöta i din swaga/ lär han ändå der med intet stort uthrätta/ emädan att blotterna äro små och ringa; I lijka mätto om han stötte under/ blefwo han och lätteligen öfwan

till

till læderat: Orsaken at han intet kan hinna till din underdeel/ blifwer han då af din Klinga råkader/ hwilken är närmare/ och allredan utsträckter; Derföre om du wilt säkert råka honom i denna guard' motte du söka att fånga hans Klinga sin kooß/ taga tempo i ach/ och sedan på den ene eller andra sidan/ med din kropp falla undan hans udd/ och til hans kropp bort passera / emedan du intet kan råka honom / du har då tilförende passerat hans udd; Effter du intet kan Salvera dig/ i det du går tilbaka/ är fördenskull bättre att du fulbordar din påbegynta gång som skier med passade; Ellest måtte man i denna guard' observera / att du håller henne långt och wäl utsträckt/ der hoos att du giör små steeg / hwar med att de underblotten blifwa wäl sin koß tagne; Och i fall att Fienden skulle så hårdt nalkas att du bättre kan retirera dig/ således/ att i denna guard' fordrar nöden/ dett du håller honom longt ifrån dig / ellest kunde han lätteligen få tillfälle at passera in på dig. För hwilken orsak/ att somblige med Klingan intet så mycket Avancera / göra de derföre/ att de befruchta sig/ dett deras Klinga blifwer dem förr funnen och String'/ hålla icke deß mindre Armen raak/ men udden försänkt; Hwilket när det är altså exercerat/ och occasion för handen / går denna rorelsen deß iuster och mycket hastigare: Hwar emot de som intet hafwa want sig på deße låger/ lära och intet wara sin diffela förwiß och säker / än som han hade exercerat.

Hwad anbelangar de samme som hålla Klingan i tertia fram för Knäät/ eller i en anguleret secunda / de hålla sin Klinga i handen mycket fastare och starkare; Men Kroppen blifwer der igenom mycket blotter / och gifwer Fienden förmedelst detta fast mer tillträde: Ibland kunne de samma / som ligga uti detta läger i Tertia, intet Cavera, af orsak at udden är til högden anguleras, göra fördenskull alt för stort tempo / derföre du och hans Klinga med en battute difordinera kan/ så at han i din stöt intet kan angulera.

Med en Anguleras secunda: Kan man Cavera och lædera; Men sig der med defendera, är den der till odugelig; Särdeles emot den/ som igenom swagan i en jembd linea weet att stöta/ och i det samma ofwan till blifwer Cooperet/ gående med korset högt/ så framt han hade welat parera, måtte nödwändigt göra en stor Motion / och får så medelst offta intet tempo; Och der dett skulle än hända/ går dett dock med sådan tardite till/ att den andre får occasion sin effect genom en annan lineam rectam eller angulum att mutera; Ty en angulus går wäl igenom den andre: Men de rätte linier möta hwar annan intet så / utan hafwa de lijka force / så oflöya de bägge förgäfwes; Men råkar den ene den andra / kommer dett der utaf att den ene den andres swaga bättre har occuperat/ och fördenskul är starkare; Blifwer derföre den swagaste altijd utur linien emporterat / den andra går iempt för sig och råkar; Der emot passerar den ene angulum genom den andre/ och råkar utan resistance af den andre: Ja som mera är / Cederar den ene den andre/ mycket snarare råka de/ och på sådant sätt passera de emot de jämbde linier och träffa således wijd Fiendens rörelse: Så komma och de angulerte stöter lång-

sam,

går jämpt för sig och räkar; Der emot passerar den ene angulum genom den andre / och räkar utan resistance af den andre: Ja som mehra är / Cederar den ene den andre / mycket snarare råka de / och på sådant sätt passera de emot de jämbde linier, och träffa således wijd Fiendens rörelse: Så komma och de angulerte stöter långsammare / och hinna intet så långt / som de hwilka blifwa giorde i en jämbd linie: In summa de angulerte stöter råka wäl. Men till defension icke så gagnelige / och den som will gå säkert emot dem / måtte icke allenast förstå Klingans avantage, utan der jämpte wetta wäl att bruka kroppen och fötterne / såsom och förstå Finten in angulo wäl / elliest blifwer han tillyka råkat.

Dett tridie manieret är bättre / der Armen blifwer något retirerat, och Klingan har lika såsom en justam lineam ifrån Armbågan till udden / på sådant sätt kan du bättre få avantage att stöta och parera, och när dett giörs behoff Med mehr färdighet cavera; Kroppen är mera aff Klingans styrkia betäckter / och behåller udden bättre i presenza; imedlertijd är dett gagneligit att man weet snart det ene som det andre manieret i fall at bruka / i dett att hwad han intet har practicerat; Kan han den andras natur / och hwad som utaf honom herröres / intet så lätt ehrkänna. Så måtte man ey heller tänckia / att en ahrt tienar emot alt / utan hwar och en under sig hafwer sin egen terminum och mähl / och hwad som emot ett är godt / må intet brukas emot ett annat: Altså att man är försedder med många lectioner, och huru de samme a tempo blifwa anbrachte / måtte wara instruerat.

Men der du skulle dig än bättre med din kropp och Klinga situera / måste du intet föhra din Arm alt för mycket sträckt / dock något mer uthräckter än till sig dragen / och med Klingan i en recta linea, eller något innan eller utan till effter Fiendens gvard, så är kroppen så mycket säkrare och blifwer rörelsen mindre känder; Och der Armen intet blifwer alt för mycket sträckter / warder Klingan der igenom fast mehr stärkter och kräfftigare; Deße gvard äro intet så mödosamme / utan starkare emädan Fienden intet så lätt kan då passera under klingan sinkos / utan räkar i stöten mycket längre in / kunna och Finterna begwämare så medelst utan stort tempo med foten blifwa giorde / Så är man och klingan mechtigare / i dett att man på mängehanda sätt kan arbeta med henne / och sig effter tillfälle på åthskillige manier situera: Och der man då förer styrkan på den ort som sig bör / är man för sin Fiende säker och betäckter; Altså att denna gvärdien, (ibland de förbemelte att formera emot sin Fiende) är den bästa. Dett är fuller det rådsammeste / att man sig intet låter uti någon gvard emot sin Fiende; Ty wore den ene säkrare än den andra / hafwa de ändock alla en defect och feel / och kan fördenskull en förständig och wäl öfwat fächtare (emedan i denna konsten den blotta Science, utan practica intet gäller) När han seer sin Wederpart uti ett läger Ferm, hwar utaf han honom icke allenast ehrkänner / utan weet i dett samma huru han skall gripa honom an och stöta; Kan och der utur afftaga hwad hans Fiende så wäl i offesa som diffesa förmär och hafwer wettenskap.

Cap.

Huruledes de Fyra Gvardien öfwer och under Klingan/ utan och innan till / blifwa störte / och wijd undfången Menſuram och Tempo efter Fiendens poſture och rörelſe/ brukade.

Stöten Prima och deß bruk.

Prima blifwer utan till öfwer Klingan med hela kroppen stötter / och att hon deß swårare är till att parera, måste dett skee med försäncker udd. Skickar sig och wäl / att man der (hwareſt tertia eller ſecunda wijd högden af Fiendens Klinga inte kan stöta eller räka) förwänder i prima, emedan derigenom / så wäl utan som innan till / med styrkan mehr i högden till hans swaga kommer / kan derigenom lätteligen twinga hans Klinga; Skulle han parera med ſecunda öfwer sig / blifwer han då med prima råkat; Och så när du hafwer stringerat med tertia utan till / och han derstädes will forcera din Klinga / förwänder du i dett samma i prima och läter udden wäl siunka. När du hafwer stringerat honom innan till / och han i dett samma will cavera, och utan till per ſecundam stöta öfwer din högra Arm / så wändt i dett samma utur Tertia i prima / och stött A: p: Fermo förr än han har giordt eller fullbordat Cavation; öfwer hans högra Arm / korset wäl uphögt / och kroppen jämwäl försänkt / på sådant sätt / blifwe de underblotten betäkte. Detta tienar och emot en blott Cavation, så framt du honom uti en hög gvard med Contrapoſtur innan til något diupt kommen åst. Du kan och / när han med en Cavation wil stöta utan til öfwer din Klinga tillijka stöta prima med honom. Hon läter och giöra sig innan til / när du ligger i Tertia eller qvarta, och din Fiende stöter dig i din halfwa styrka / då låter du linien fara / och förfaller under hans Klinga sin koß / och stöter prima angulerat / med korset wäl högt at winna hans swaga.

Föllier stöten Secunda med des bruk.

Secunda blifwer stötter / så wäl öfwer / som under Klingan innan til / såsom och med kroppen wäl försänkt / der med att du deß bättre tager dine blott sinkoß / och hans udd blifwer så mycket längre utur preſenza och i det

att

at du går med din Klinga till hans blott / träder du med din styrka till hans swaga / och Continuerar på sådant sätt der hos / på dett att han intet med en angulo kan råka; Derföre du med din Klinga somblige gånger i stöten går jämpt för sig/ ibland öfwer och under: Udden bör wändas / hwar effter Fiendens blott eller swaga går högt eller lågt. Och merck att emot de nedrige guard' eller rörelser / effter giord ligation med hela secunda, uti en angulo med halfwa secunda, försänka korset/ och udden wäl opp till hans Klinga / emot högre gvard' och rörelsen till större defension, hela secunda emådan derigenom Fiendens Klinga blifwer bättre bort parerat, warder altså stöten utan till under hans Klinga giord; Dett wari då / att du tillförende med din Klinga har wistas i qvarta, du brukar då för mindre rörelse skull tertia. Uti andre fall blifwer secunda innan till öfwer eller under Klingan med avaneerande högre Axlen på bägge sätt a pie fermo, eller och med passaden stötter. Hon kan och blifwa anbrachter/ utan till öfwer Klingan / när han på den utwärtes Finten intet aldeles parerar öfwer sig / att du i dett samma förwänder utur tertia i Secunda, på hwilket sätt / du lär åter komma med dit kors till hans swaga / och med försänkter udd stöta utan till öfwer hans Arm in. Så kan du och din Fiende (när du har emot en under gvardia stringerat/ och han will utan till med en lång stöt öfwer din Klinga) stöta i secunda contratempo. Utan till under Klingan blifwer secunda med eller utan ligade stötter. Med ligation læderar man Fienden på många sätt/ med större säkerhet som till Exempel, när du din Fiende innan till med contrapostur, eller med Finten per qvartam är mäst kommen i den Enga mens'/ han då utan fotens rörelse caverat, eller utan till en angulerat chiamata giorde / och du öfwer haus motion stötte in öfwer hans Klinga eller Arm / och han giorde i dett samma en volt, williandes stöta under din Klinga in / eller söka att råka dig tillijka / eller hålla udden för dig / så lät med en hast din udd i hehl secunda siunka / och stöt i samme ligation med en wridning/ förr än han har ändat cavation uti ett tempo utan till under hans Klinga/ så lär du honom i hans förtagande cavation opprimera.

Man kan och i det samma giöra en contracavation/ och de offta / aff och till gående med Klingan / blifwer honom förhindrat. Men wore du tillförende innan till något diupt kommen / så skränk kroppen i ligade under stöten / så mycket / att du med ditt kors kan blifwa wed hans swaga; Udden råttar du till hans blott / din wenstra Axel såsom och wenstre handen förer du wäl fram/ så kom̄er den högre sijdan bättre sinkos/ och du färdigare at taga honom med din wänstra hand wijd hans fäste. Men skedde denna cavation eller chiamata in larga mens, så tag tilförende med ligation bättre Mensuram/ och stöt med dett samma utan till under hans Klinga / eller gack öfwer i en jämbd linie / och föhr Klingan på fintwijß / eller sänck till Mensuram och stött der på som förr sagt är/ med ligaden fort. Och må du wäl här emot deße Chiamater med en fint per Tertiam i en jämbd linie med lijtet jern brede wijd hans korß giöra / så kan du igenom en lijten motion förr komma til at lædera/ och har du intet behof att fruchta dig / dett han (emedan då finterar med din swaga i hans styrka) utan til skulle stöta; Ty (för än han med sin udd kommer i Presensa och har sin stöt förrättadt) hafwer du redan / dig Cavation och stöten tillijka libererat / eller och taga Contra tempo der emot.

den

Item, Will han din inre eller inwärtes stöt/ per quartam med förhängande Secunda / tillyka med en omkringwridning ut parera / i mening att stöta utan till under din Klinga in / så wändt med en hast utur quarta i en halff secunda, och stöt i ett tempo innan til hans Klinga / altså att han råker med sin swaga i din styrka / så blifwer honom hans omkring wridning förhindrat / och hans Klinga ligerat;

Altså har du honom med förhängande Klinga innan til på den under-Tertia string; om han då innan till din högre sijda stöta will / ligerar du hans Klinga utan til per tertiam / och stöter den samme angulerat uti ett tempo / låtandes korset sänkias / och uphäfwa udden innan till / hos hans Klinga till hans högre Axel; Men förer du i Chiamater Klingan något högre / så bruka dig i stöten den halfwa secunda: Så och / när du utan til emot en Chiamata, eller elliest tänkte at string / han i samme rörelse något tenterade, att han med ett insteeg i den enga mentúra wil gå igenom / i mening din Klinga innan til occupera, eller med quarta derstädes att stöta / eller med secunda under din Klinga förfalla / så låt den metum din string fara / udden i halfwa secunda utan til sjunka / och stöt henne derstädes med wäl abaisserat kropp a: p: Fermo under hans Klinga.

Om du woro utan till Coopert / eller Fienden är tillyka med dig i den enga mentúra alpari / och föhr den högden hans Klinga öfwer sin högra Arm intet wore blotter / eller din Klinga utan til lijk Fiendens resolution hade parerat och du dett tempo aff hans parering hade försummat / och märcker om du skolat gått fort / att han innan til med stöten Secunda har kommit dig emot / derföre du i framträdning kroppen halberar med en seurzo / så komma dine blott sinkos / och blifwer med din Klinga starkare än han i dett att du inträder med din wänstre skänkel / och med din Klinga starkare öfwer hans discoopera och räka / eller under hans Klinga med Secunda innan til hans kropp säkert kan fortstöta: I fall han skulle welat passera / eller gå igenom med en stöt / kan du i det samma ligera hans Klinga / så lär haus passering gå förbij / och du wijd det samma råka / och der han icke geck igenom / går du innan til fort åt hans blott. Emot den utwärtes under Klingan volterer qvarta / när du honom så dinpt kommen åst / att du dig med halfwa kroppen / och så mycket bättre att allontanera i hans stött / utan Fotens rörelse kan retirera dig / der med du har tempo att rätta din udd till hans sijda / så kommer du i dett samma med din styrka i hans swaga; Du blifwer på sådant sätt med kroppen retirerat / och håller honom ifrån dig / låtandes honom sielff löpa på udden / hwilken du i tertia med din Arm och din högra sijda jämtörer / på dett du gier dig der igenom blott. När han elliest på din utinwärtes string med quarta war igenomkommen / och den samma med macht under din Klinga til din högra will voltera / der med / om du geck innan til emot / så at du parerade stöten dig sielff på kropven / så låt hans klinga orörd fara / gack öfwer hans sinkoß / och lædera honom med halfwa secunda utan til / under hans klinga i hans högre sijda / emedan hans Arm i dett samma går ifrån hans kropp sinkoß.

Man stänger och med ligation Fiendens klinga / när han i den öfwer

eller

eller under-tertia mûterar, eller ligger der med stilla och stöter in / när man har mensuram och tempo utan till hans Klinga. Mûterar han i en heel Circel ifrån sin högra ofwan effter till sin wänstre om / så tag mens och stöt (i det samma som han far neder till sin högra sin sinkos) secunda med ligation emot hans Klinga innan till hans kropp. Ligger han i secunda / eller mûterar der uti / och hans Klinga seer något till hans wenstra / så gack honom med secunda, i en jembd linea till hans kors / när du då åst i mensura / så gack i en hast öfwer hans Klinga / och stöt secunda med ligation i ett tempo utan till under hans Klinga. förutan ligation blifwa Secunda, Tertia, Qvarta utan till under Klingan brukade / när du innan till emot en hög eller låg gvardia / med eller utan jern Finterar eller derstädes stöter / han då med sin Klinga fahr öfwer till sin wenstra utur presenza / och der uti pareringen, hwarken innan eller utan till öfwer Klingan gaf någon blott / eller genom hans inträdning / string' / fintering stöta / med styrkan innan till i din swaga indela / eller du har gått utan till emot honom / och han med cavation din Klinga will parera, din hand i det du under hans kors går igenom / i samma situ, hwar uti hon tillförende war / så att udden giör allena effecten, stöter tillyka med kropsens försänkning secunda a pie fermo; I det samma du går tilbaka igen söker at string' för efterstöten / eller gack med passaden i en jembd linea wäl betäkt under hans Arm till hans högre sijda med secunda, ditt Ansichte måste komma innan till din Klinga. Utan til når Fienden i en jembd linea med sin styrka genom din halfwa eller hela swaga / uton eller innan till / förutan eller med cavation tillyka med passaden, geck till ditt bröst eller Ansichte / brukar du secunda längt med den högre skänkel tillyka med honom uti ett tempo under till hans högra / i det du hans Klinga utan någon parering ofwan till bort passerat, och din hand i högden som hon tillförende war / der med du af den linie af din Arm / hwilken du i wendningen jempt under hans Klinga bringar / blifwer des bättre förwarat. Du förfaller och i ett arbete med kroppen diupt / och förwarar dig för den impetu hans Klinga / men du måtte intet göra det alt förbittda / der med han intet låter sunka udden / Ty då står Hufwudet i största fara; Men når det skeer i justa mens' blifwer du wäl försäkrat. Så framt han i stället för stöten allena med sin wenstra skänkel Finterade, i secunda eller i en annan hög gvardia innan till caverade, och du wore så långt i mens' att du med kropsens försänkning kunde undfly hans udd / kan du med blotta wendningen i secunda så wäl med passaden som a pie fermo fort stöta.

Är der hos at merkta / när han har dig emot en undergvardia string', och går i det samma af din Klinga / willandes giöra ofwan till en Fint, att du intet förfaller når udden har nådt sin högd / utan i det samma då når hon begynner at willia få den / ty har du det försumat / giör du bättre at du i det hon ehrnådt sin högd med korset / (så framt du så diupt i mens' åst) wäl betäckt / i qvarta fort passerar och uti ett arbete continuerar, udden under hans högra Arm / eller ellieft der han gifwer sig blott. Men på Squinci, eller de stöter som komma ofwan effter fallandes / mätte du intet förfalla / utan tillförende liftet retirera dig / så kunna de i pareringen bättre blifwa judicerade, och stöterne säkrare anbrachte.

De innan till öfwer blotten anbelangande / blifwer secunda med eller utan Cavation stötter: Utan Cavation skeer det igenom ett inwerts tempo.

Men som till Exempel/ när du derstädes emot en hög eller lågh gvard' med den vantagio aff Contrapoktur Finterade eller du hade stött / han i dett samma redan till sin wänstra sinkos hade parerat, och han gifwer sig öfwer sitt kors en angulum eller ett blott/ Cederar du honom med Klingan i dett han begynner att parera, och låter din linie fara / och gör en angulum der emot / så lårer (i dett han finner ingen resistance) falla mer utur presenza: Och särdeles/ när du med kroppen som sig bör abaisserar/ handen wänder du i förrige situ hos hans swaga/emot en öfwer /i en heel emot en medel/ i en half secunda, emot en under-gvardia i tertia, och stöter i det samma a pie fermo eller med passaden öfwer hans kors uti en angulo som tilförende sagt är; Udden föres wäl opföre till hans bröst/ så lår han hafwa swårt att parera.

Man stöter och iblandsecunda med kropsens skränkning/ när du har försummat de Tempo utan till att parera, så stig gelwindt med din wänstra fot / det nehrmast till hans högre på honom in/och gack med din Klinga utan till hans udd/ så lår du honom derstädes åter igen discooperera; Din wenstra Arel lätt komma så långt fram/ att du kan taga wijd hans kors om så behöfwas; eller wore af nöden/ och att kroppen aldeles blifwer halberat/ då kant du honom utan til öfwer eller under Klingan med secunda lædera.

Ellest kan denna Parade brukas emot flanserte och resolute stöter/ der man intet har at befruchta sig det Fienden lår förändra sin effect; I det parera honom hans stöt med styrkan af din Klinga/ och träd i det samma utan til med din högre Fot a traverso på honom in/ så at din öfwerdel af kroppen blifwer skränkt och fast halberat / och din Arm tillijka med Klingan i en linea; Armen blifwer något förkortat/ passera i det samma gelwindt/ och stöt per secundam under hans Klinga fort.

Secunda blifwer och stötter med försänkt kropp / när du med honom i en öfwer gvard' af Klingan i en al pari ligger och i din fortgång/ för hans genomgång / måste förswara och beskydda dig / i det och när han utan till med styrkan i din swaga går till ditt Ansichte / stöter du secunda a pie fermo under till hans högre sijda.

Enteligen när han din Klinga utan till åth sin högra parerar eller uthtrycker/ williandes stöta öfwer din Klinga / eller tillija med ett insteg / med sin i din halfwa klinga indela/ så Cooperera dig i dett samma med secunda/och stig der hos med skränkter kropp wäl fram / der med du kommer hans udd förbij / passera i dett samma innan till/ och stöt med secunda tillija med Cavation i ett arbete till hans öfwerdehl: Din udd låt i Cooperering intet förhängia / ellest kunde han tryckia din Klinga under sig / och föllia henne / i det han går igenom / och en qvart lijka som wriden innan till din kropp / stöta fort/ altså och innan till mutatis mutandis. Hwad till det sista de under-blotten denna ohrten anbelangar/ blifwer den på ett sätt eller occasion med den uthwärtes under Klingan tagen/ och när Fienden icke gifwer den ena/ tager du den andra.

Tertia Stöten.

Följer altså Tertia hwilken emot en hög gvard' utan til / öfwer Klingan wäl sträkter/ der uti man och gifwer mindre blott/ med halfwa kroppen blif-

wer

wer stötter / altså att den samma / med öfwerdelen af den högre Axelen / den fremste eller högre Foten corresponderar, hwilket och i qvarta a: p: f. är att observera / allenast att man med Ansichtet / i dett samma (mådan hander hlifwer innan till wänder) seer bak-eller utom Klingan fram; Udden låter du i stöten något stuncka / der med de under-blotten emot hans förfallning / blifwa bättre förwarade: Ditt högre Knää / måtte du wäl i stöten utsträckia och kröka / handen wäl fram för sig utförd / och når stöten är giord / hurtigt och geswindt åter igen gå tilbaka. Med ligation skeer det fördenskull / att man är bättre betäkt med hela kroppen til hans högre sijda. Och så når du emot de medla och under gvard / med udden upp / och korset sänckt / utan til öfwer swagan hans Klinga instöter.

Item, när du emot de höga gvardier / kroppen tilförende skränker / och der på utan til öfwer Klingan med passaden ingår / læderar du Fienden med den samme uti tertia; Först utan til öfwer Klingan / när han der sammastädes i en hög eller lägre gvard / på din string eller Fint per Tertiam med den Vantagio af Contrapostur blifwer giord / ligger stilla och låter dig de blott til stöten stå öpne / eller innan til caverar / der stöter du effter Fiendens gvard och rörelse i en sådan proportion.

Men du måste hos de utwärtes blotten öfwer Klingan / hans högre Arm tilförende den distance, aff udden och hans kropp considerera / om hans motion aff hans Arm / genom hwilken han din Klinga i Voltering med qvarta kan parera eller författia / är mindre än din stöt / hwar effter du måste rätta dig.

Wore du honom utan til / emot en under gvard högt angången, och han derstädes giorde ett tempo med Klingan / så stöt i det samma (der med at undfly större Motioner i en jämbd linea) utan rörelse hans Klinga fort / och stäng honom med ligation för hans efterstöt. Emot hans Muterande i en öfwe eller medel tertia, kan du wäl först utan til med din Klinga a traverso öfwer hans / eller i dett ställe utur presenza gå undan hans udd / så kan hans mutering intet skada dig / och då med en hast utan til öfwer hans Klinga per tertiam uphöja udden til hans högre Axel / fortstöta: Wille han i dett / en qvarta under din Klinga voltera / så låt korset i din stöt tillyfta med kroppen uti en hast nedsiunka / så kan han intet bruka qvarta.

Denna försänkning med korset tienar och når Fienden söker att råka dig under tillyfta med sig / på din utan-eller innan stöt per Tertiam eller qvartam öfwer Klingan wänter. Och om man gör den rörelsen utht en empito eller behändig och sachta mothälning / skulle hans udd ned til jorden eller sijdan bortfalla / och stöten icke deß mindre tillyfta uti ett tempo med så ringa motion som tilförende kunna blifwa förrättadt / om ellies din wederpart geer dig utan til ett tempo / och söker att förhindra din Cavation med sitt korßsänkande (dock utan kroppens abaissering) så gack du med din klinga öfwer och stöt utan til (emedan han derstädes med sin är förswagat) i en jämbd linie till hans högra Axel.

Wijdare blifwer och tertia med cavation utan till öfwer Klingan som tilförende är omrört / effter proportion och lägenheet sin Fiendes motion / eller emot hans swaga / med korset wäl betäkt / instöt; Hwilket skeer när han träder in mensura med eller utan cavation och söker med sin styrka din swaga.

Item / när han på din inwertes Fintper qvartam med contrapostur till hans

högre

högre Axel / at han griper med sin styrka effter din swaga / och geer sig i det samma utan til öfwer sin högre Arm blotter / så caverar du i samma sin / och låter Ansichtet komma innan til din Klinga / på det sättet kan man alltid stöta qvarta utan til / allenast at kroppen har natur tertia / stöt altså per qvartam eller tertiam öfwer hans högre Arm in. Och så när han effter din inwertes fint utan jern parerar; Men ginge han med en stark impetu utur prelenza behöfwes intet at du föllier med korset til hans swaga / utan stöt längt med jämbd Klinga öfwer fort.

Qvarta Stöten.

De äro fyra manier til at stöta qvarta. Den första är a: p: f: med halfwa kroppen / och den högre Foten jempt för sig fram uht / i denna qvarta / skall du intet som soublige göra / hålla Hufwudet tilbaka / utan häldre uphöja fästet något til din diffesa / särdeles emot secunda; Men i det / at fästet med högre handen kommer så högt op / måtte man med Ansichtet nederbögt äth Armen / at du på det sättet seer din Fiende bak om ditt fäste allenast med högre ögat; fördenskul blifwer och Armen innan til något angulerat der med du på hans werkning kan taga bättre achta / och således parera hans Klinga ifrån dig / hwilket så wäl a: p: f: som i den girerte och passerande i qvarta wil nödwändigt wara observerat; Den öfre delen af din kropp skal du tillyfka dit Ansichte jämpt fram uträckia / ty om du wille hålla Hufwudet tilbaka / skulle det intet wara så säkert / derfore / ju wijdare den samma ifrån styrkan af Klingan / ju mehr och mehr blifwer hon öppen och blotter / såsom och kan du ey häller på sådant sätt din stöt förlängia / at du til din Fiendes kropp hinner; Här hoß wijdare skal du i acht taga / det du stöten i qvarta intet förwänder / förr än du har fåt mensuram / och du först / udden / sedan Hufwudet / handen tillyfka korset / gieck til hans swaga / så öpnar du dig intet så bittyda i den högre sijdan / ey heller låter hans udd ofwan til angulum mindre lufft / hwilket emot de undergvard' särdeles wil tagas i acht / och om du kommer med din stöt tillyfka med Klingan i qvarta djupare in / och effter proportion mätte du din kropp mehr och mehr halbera; Ty i det at stöten har räkat / så at Klingan och kroppen tillyfka fulkomlig har wändt sig / hwilket med en hast uti ett tempo i det Foten sättes in. Emot de medel och under-gvard' blifwer qvarta öfwer hans Klinga med försänkt korß / och uphögd udd / til hans högre Axel stötter allena at kroppen blifwer wänder.

Den andre arten at stöta per qvartam är och så a: p: fermo / men i det du sätter den högre Foten fort / wänder du honom i lufften / så at när du hafwer satt Foten neder / det hälen då står fram; Din högre sijda blifwer wäl indragen och borttagen / böjer fördenskul knäät. Denna qvarta kan du och bruka när Fienden wille på dig passera / at du den samme med din udd bemöter / så at du bringar ditt korß / dijt der du tilförende i string med din swaga war / så lär hans Klinga gå förbij / och du med en hast om han intet pallerar gå tilbaka igen / och begifwa dig åter i din gvard'

Eller

Eller om du wilt sättia den wenstra foten bak om den högre; Men passerar han/ är det nog/ at den högre allena på förrige sätt blifwer girerat, och kan man bruka henne när man är redan i en fullkommelig stöt/ och Fienden stöter i det samma.

Den tridie Qvarta, är med passata och girerat med tåån af högre foten/ den wänstra bak om den högre och blifwer den samma således/ när Fienden innan till med terti eller secunda stöter/ eller wille under bort passera, låter jämpt wed hans Klinga med wäl för sig uthsträckter Arm stöten gå fort. Men der han utan till öfwer Klingan icke något högt stötte/ eller sökte med en angulerat tertia utan till at string' dig/ då du i det samma med qvartam utan till öfwer hans Arm/ med högre foten inwrider. Skulle han gå med korset högt/ och räcker Armen wäl uth/ eller stöter med sin styrkia i din swaga/ Caverar du i det samma under hans Klinga/ och stöter qvarta innan till hans bröst. Elliest blifwer hon och innan till med försänkt eller jämbd udd/ hwar effter du högt eller lågt stöter så till hans högra sijda/ och på detta sätt Fiendens Klinga/ när han med secunda till de under-blotten will på dig passera/ at du åst deß mera förskränkter; Ty han innan till så mycket werkar som ligeringen utan till uthrättar. Men det är hos denna wridne Qvarta at merkia/ ty när man will bruka henne/ så at man får ett Tempo aff sin Fiendes foot/ och måtte wara så wijdt i mens', så at man med det förste steget utur presenza hans udd komma kan/ der med han intet förmår at bryta mens'; Ty skulle din stöt gå feelt/ kunde han lätteligen med en Contra-Qvart, räka dig i ryggen.

Den Fierde stöten i Qvarta är åter igen en passata med den wenstre foten fram för sig stegen/ och at du der uti åst bättre förwarat/ måste du wäl förwända kroppen/ och fördenskull den wenstre foten traversera/ sättiandes honom twert/ och gee dig wäl fram öfwer/ så lär du stöta så långt som du hade gått fort med högre foten/ och på sådant sätt/ styrkan aff Klingan bättre kunnat bruka. Men ändå måtte du intet aldeles halbera kroppen/ ey häller sträcka Armen alt för långt uth/ der med du dig i stöten intet disunierar. Emot secund' måste du med wäl ophögt kors innan till/ och wäl försänkt udd/ hart wijd hans Klinga till hans bröst stöta. Denna qvarta blifwer och ibland unierat med hela kroppen/ och din Arm wäl till din wenstra rättat/ och stötter/ din hand något lijtet trattenerat der med du/ om han skulle innan till angulera/ at du med ditt kors des bättre kan blifwa wed hans swaga; Särdeles när du tillförende med skränkt kropp hade string'/ passerar du i ett arbete med en hast fort/ hwar utinnan du i det snareste kommer hans udd förbij/ derföre måste man och tillförende wara temmelig när i mens' der med at han intet har tempo at räka dig under/ enär han med korset innan till öfwer hans Klinga/ till de underblotten/ eller till hans högre sijda blifwer stötter/ skall i dett kroppen warder wäl abaisserat och indragen/ förblifwa med korset wäl sluten hos hans swaga/ men i fall han/ när du med denna qvarta aff wenstre foten emot en öfwer-gvard hade begynt at ingå/ och war allreda med din styrkia i hans swaga/ han då med en hast faller aff/ eller will gå igenom/ och söker att stöta tillijka med dig/ så stöt du ändå offwan qvarta fort;

Men ditt kors lätt i det samma abaiſſera, tillika förſtränka haus Klinga med wenstre handen / så blifwer han nederdämpter / och du åst för honom säker. Dock i alt detta/ måtte du försänkia kroppen mycket wäl/ der med at Armen des mindre har at röra sig och göra någon cadut; På lika sätt warder paſſerat utan till i tertia, korset blifwer och abaiſſerat, i betrachtande at man i paſſering altijd når sin Fiendens Klinga blifwa skall/ effter denna Qvarta hwars natur är fram för de andre den starkeste och bäste/ sin Fiende der med aſſailera och twingia; Du kan och på ett inwärtes hugg med mera styrkia än a pie fermo ingå/ och bifwer volten med denna qvarta bortparerat, oansedt Fienden med styrkan aff Klingan wore med dig alpare. ty i den samme åst du måst unierat, och kant utan all möda utur den ene effecten i den andra koma/ och om det woro nödigt at göra en añan pardite eller förändring: Men du måste med din styrka taga hans swaga wäl i acht; Ty här hafwer qvarta med de falska stegen ingen krafft/ utan faller wed tillfälle under hans Klinga sinkos med kroppen. Sluteligen merck i gemeen hos stöten i qvarta, ty när Fienden i sin gvard' eller i stöten öfwer sitt kors gifwer blott/ så logera du din udd derstädes i hela qvarta/ och gack under haus Klinga/ så framt det intet är i ett under eller medelläger stött; Ty i sådant förblifwer du med dit kors hart öfwer haus Klinga/ och stöter allena halfwa qvarta med ophögd udd till haus högre Arel. Enteligen/ blottar han sig under korset/ så stöt hela qvarta så wäl emot-under som öfwer gvard', och stöt med försänkt Klinga och korset öfwer haus/ hwilket du på sådant sätt/ med större wißheet och säkerhet/ under haus Arm in: Men geck han med Klingan något för högt/ at du till samme skränkning/ intet fulkomligen kunde tillkomma/ förblifwer du i stöten med ditt kors under haus Klinga wälbetäckt/ och logera så udden i hela qvarta under haus högre Arm in.

Föllier nu huru man sig i qvarte på allahanda sätt och manier emot sin Fiende bruka skall/ och först genom hwad medel han utan till öfwer Klingan blifwer anbracht; Parerar han Finten, som blifwer giord med Contrapoſtur, utan till per tertiam till sin högre sinkos/ och betäcker sig icke aldeles/ utan låter korset något sjunka/ så att han gifwer sig en angulum utan till öfwer Armen/ så volterа utan till öfwer haus Arm/ eller stöt henne a pie fermo/ då kant du om du will taga ifrå honom haus wärja/ i det at du med wenstra handen/ når du har räkat innan till haus swaga/ sätter den samma under sig till din kropp/ med korset åter i högden uti en empito ifrå dig bortwrijder/ så blifwer han twungen at släppa henne.

Och merck här jämpte denna qvarte med det falska steget/ är för andra god att bruka/ när du innan till med din stöt i qvarta befruchtar at din Fiende skulle göra en angulum. Item, när han derstädes giorde ett tempo/ och geck i det samma med sin udd utur præſenza/ så at du intet kan stöta fort hoß haus Klinga/ utan du icke tillijka blef læderat/ kan du med denne wredne qvarte med kroppen komma utur preſenza haus udd/ din stöt går ända fram/ och haus förbij; Men når han gifwer ett tempo i sitt läger/ måtte fotens röreſse wara der hos/ der med han i din stöt intet bryter menſuram, och du blifwer der öfwer stötter/ hwilket och kunde skee/ när du låter honom tempo att mutera sin effect; Ty så framt den samma som volterar/ och

hans

hans förehafwande skulle slå honom feelt/ lär han intet sedan kunna giöra någon pardite; Derföre skall du intet girera, du äst då tillförende kommen så nähr i mens'/ at du med det förste steget kommer bak om hans udd / elliest kan han lätteligen råka dig i ryggen eller i halsen / och så snart du hafwer girerat med den wenstre foten/ rör du med en hast den högre / och går således fort in till hans kropp/ der med du aldeles kommer utur presenza hans udd / så att han intet kan draga sin Klinga mer tillbaka och giöra dig någon skada. Men i fall han hade pallerat, giör du intet mer än blott wänder kroppen och kommer utur presenza.

Qvarta med Cavation till ett utwärtes tempo, kan du ehrnå af din Fiende/ när han tager efter din fiat/ som giörs med lätet Järn/ och en jämbd arm/ och han parerar till sin högra/ eller träder uthan till in på dig/ at söka din swaga/ så giör en behändig Cavation till din diffesa rätt betäkt hoos hans swaga förblifwandes/ och giör medh udden allena effecten, avancera så/ när cavation är ändat/ i det mätte stöten hafwa råkat.

Men hade du i Cavation något mer jern at bringa igenom/ som till exempel, när du utan till öfwer Klingan med den avantage aff Contrapostur hafwer giord någon Fint, eller Fienden i din halfwa swaga / utan till din Klinga instötte / måste du i qvart' hans Klinga Falcera och således gå till de gifne blotten.

Falcering är en igenomwridning med Klingan/ der uti handen i samma situ förblifwer/ och du till den ändan ditt kors tillförende i en wederbörlig högd emot hans Klinga förer / och kan altså med den samma (om han redan har funnit din Klinga utan till) lædera honom i hans högre sijda; Och der han intet skulle öpna sig / Caverar du med din udd öfwer hans Klinga / förblifwandes och i stöten med korset hos hans Klinga; måste du i fall effter lägenhet ophöja korset eller sänka det/ så giör kroppen rätt låten; Men wore hans Klinga tämmelig hög / blifwer du under den samma med korset wäl betächt och stöter altså med wriden Klinga hos hans swaga/ äth de nehrmeste blott.

Ibland blifwer och qvarta (när Fienden utan till igenom det steget p. Qvadro lätt förföra sig) derstädes instött under hans högre Arm.

Så kan man och med denne stöten förhindra den myckne caveringen, i det man utan till string'/ och emot hans första igenom-gående Contra-caverat tillåka; Man avancerar på Finte-wijs eller sätt / och förr än han andra gången caverar / med försänkt udd i qvart' hans Klinga med din styrka innan till bringa/ och med korset i ett arbete öfwer hans Klinga förblifwa wed hans swaga / och stöta till de underblotten/ och honom i hans genom-gång oppri-mera. Hwilket och sig emot den utwertes Finten hos korset låter giöra; Så och när du emot den mutering innan till under hans Klinga geck igenom/ och han i det du wilt utan till gå fort/ åter tänkte cavera: Eller der han med sin Klinga i en heel Circel ofwan effter ifrå sin högre till sin wenstra mutera-de / i det han sin Klinga innan till under sig bringar / går du utan till fort/ och stöter till hans högre höfft.

Så låter sig och qvarta anbringa till de underblotten / när hon u-

thi

uti en heel Circel ofwan efter ifrå sin wenstra til sin högra mutekar / och du den samma efter undfången mensuram / i det han går med sin Klinga nederåt / stöter du fort til hans högre höfft.

I synnerheet är denna qvarta til de inwärtes underblotten / emot de så wijda innan til Chiamater / så och der til at råka under tillijka. De som tänkia eller hafwa sat sig före at råka tillijka / hwilket du kan undwijka med det falska steget; Til exempel / när du genom den Vantagio med Contrapostur innan eller utan til / och du har fått den enga Mensuram / han då innan til giorde en Angulerat Chiamata / det du stötte ofwanföre qvarta a: p: kermo fort / han i det samma med sin kropp til at råka dig tillijka under din Klinga utur præsenza din udd kunde förfalla / skalt du der wijd sänkia din udd och voltera qvarta innan til hans underdel / så finner han sig bedragen. Men giör han samma Chiamata in larga / måtte du tilförende giöra dig förtåkrat för hans udd / och söka så småningom at komma hos hans Klinga / eller medelst en Fint få rätta mensuram / och sedan hafwa acht på hans rörelse.

Ähr och så detta stycket til at bruka / när Fienden har aldeles satt sig före at taga emot en stöt ofwan före / allenast han tillijka under til får råka / hwarutinnan mäste du / om du är utan til / allena med kroppens öfwerböjning utan rörelse af Foten / med försänkter udd / genom den Vantagio aff contra postur / gå fram för dig / och sedan i ett arbete voltera qvartam så lär hans Klinga komma innan til din Klinga. Innan til går du med qvarta fram för dig til hans högre Axel / i det samma volterar du i ett tempo / udden låter du sijnka som tilförende under til hans inwärtes kropp / så lär du honom i hans förehafwande opprimera / eller giör en Fint der emot / och i det at du uplyfter den högre Foten / see wäl til huru han moverar sig / hwar efter du din effect har at mutera: Men ligger han stilla / så kommer du honom så när at du din fot geswindt sätter neder / i ett tempo stöta och stegen efter lägenheten förlängia / och blifwer han (i det han så länge har wäntadt) ofelbart råkat / och går du wijd det samma med en hast åter tilbaka igen.

2

VArder altså korteligen här med för denna gången förklarat/ hwad sielfwe Fundamenterne/ General Regles/ såsom mig tyckes till denne Konsten uthi Fächtning wara behörige och nödwändige/ förmodandes icke annorlunda/ än den som hafwer lust och någon wettenskap aff denne exercitien, lärer finna här aff någon meera förnöjelse och eftertänkande. Hwarföre till större uplysning will iag här uppå låta föllia några få lectioner med des nödige Kopparstycken/ som iag förhoppas till detta/ ware det ene med det andre nogsamt och till fyllnadt: Ty der den högste Gud skulle behaga at förlängia min Lyfstijd med de tankar som iag härutinnan drager/ så blifwer mitt opsåth at låta ännu ett annat wärk utgå uppå wärt tungemåhl/ som intet af allom kan hända lärer tillförende wara sett eller hört/ mindre practicerat, såsom der utinnan något mera än wanligit uti denna konsten blifwer framstält och upwijst: Ty iag måtte bekänna sanningen/ att iag aldrig någon mer än eu stor och förnem Herre här i Swerige/ hos den iag hafft den nåden på många åhrs tijd med min tienst få opwachta/ hwilken hafwer gifwit mig stor anledning/ med sitt fullmogne arbete och höge discurser/ att den högste wettenskapen af denne Konsten och Exercitie nogare efftertänkta/ practicera och under dagen föra/ hwilken kallas Caminera; Det är at så snart man hafwer lagt werjan i handen/ går man på sin Fiende lös/ och utan något tillstånd med Resolution læderar/ Dock at bekomma denne fullkomligheten/ kräfwer mycken flijt och monga åhrs arbete/ hwarföre måste man först wara uti Lägerfechtning ferm och wäl öfwat/ så att man har bekommit en stadighet uti alle leder/ en frij och otwungen hand/ en suptil käntzlo/ och att man i en rätt tijd kan cedera/ och sin effect med en hast förändra. Derföre will iag korteligen opwijsa hwad fördel den hafwer/ som med Resolution angrijper/ emot den stilla ligger. Hwarutinnan i begynnelsen är till Considerera/ att den samma som hafwer lågrat sig/ och sedan wille sig först röra/ det han för sin tyngd skull altijd är långsammare än den som allaredan är i motu; Ty den som hafwer satt neder både fötterne/ kan icke utan med twå tempo någon dera röra/ och fortföra/ det är/ den ena uti ophöjningen och den andre i nedersättningen; Der emot den samma som är uti gången eller farten hafwer altijd en Fot i Högden/ hwilken han uthan twifwel förr lärer hafwa satt neder/ förr än den andre sin uplyfft/ hwilket är icke ett ringa förtraff/ at man allareda hafwer fullgiort sin werkning/ medan den andre nu först begynner. Här hoos gifwer och den samma som hafwer lågrat sig/ äth den andra meer lägenheet och tillfälle/ honom uti hans Guardia at betracha och judicera/ huru kan man något tilbringa honom/ som man seer utan uppehåll gå på sig löös? Ty förr än han något resolverat och omtänkt sigh/ lär occasion allredo wara förbij: Altså är intet twifwel at de tempo som wijsa sig dä/ åre mycket expediter aff dem samma som äro i rörelsen/ än aff den som hafwer satt Fötterne neder/ kunna blifwa tagne; Ty i det samma han williat röra sig at taga tempo/ är det redan hoos den andre fullbrackt och förbij flugit/ och såsom detta är för sendt til wåga kommit/

mit/ så blifwer han och offta träffad och stötter. Jbland annat är och dens fa
ra större/ som hafwer lågrat sig i det han igenom hwarjehanda slag såsom Fin
ter. Chiamater, och åthskillige mutationer kan blifwa disordinerat, der emoo
den som är i farten kan allenast den förste effect eller wärkning/ eller och den an-
dre som skeer med Menſurens brytning/ ja mycket sållan giöra den tridie/ hwar-
före kan man den samma som går med resolution, hwarken giöra honom Finter
eller Chiamater, ty förr än dhe äro ändade/ lär den samme som är i flychten re-
dan hafwa råkat: Det är icke utan/ när man effter sätt och wijs på sin Ad-
verſarium ingå will/ at man en trefaldig Union eller förening/ aff Klingan/
Fötterne och Kroppen måste weeta at bruka/ och der ettdera aff dessa skulle fe-
las/ woro den art i fechtande icke fullkommen. Fördenskull, skal man samma
Union (utan någon flancering, hwarken med Kropp eller Klingan) taga i
achta/ så at Klingan/ Fötterne och Kroppen blifwa i deras operationer til-
lijka oåtskilde avancerade, och då effter gifwen Lägenheet med en hast den ene
effecten i den andre kan förändra; Det må då din wederpart cavera eller icke/
Stöta eller hwad elliest honom tycktes möjeligit; Så lär den som tager i acht
hwad omtalt är/ blifwer unierat och tillijka obſerverar Menſuram
och tempo, i sin fortgång icke warda förhindrat.

Här

Här förefaller en Fråga/ hwilkendera aff deße twå/ hafwer öfwer den andre större Förmähn eller fördeelachtigheet uthi läger-Fächtning/ antingen den som Attaquerar, eller den som blifwer angrüpen.

Detta förekommer mig således till swars/ här öfwer at gifwa min mening och omdömme/ det bägge hafwa på sin sida sine särdeles skähl/ regles och raiſoner, som hwar och en är beqwäm/ färdig och diſponerat till, der efter han sin nytta och fördeel meera eller mindre judicerar besluter och stadfäster. Alltså först/ efter min mening/ hwad beträffar dem/ som aldeles förlita sig på Parader, skattandes dem under mångehanda förmåner och säkerheter/ i anseende emoot dem/ som attaquera; Ty en defenſift Fächtare hafwer fuller det avantagio/ när at hans Kropp är anrättat och stält på faste och stadige fötter/ häfwer han nu der jämpte en god wettenskap med wäl utharbetade Leder/ äger han ett stort förtraff hoos den som uthi denne Konsten intet så myckit öfwade/ uthan medh en obetänckſam häfftigheet willia sine stöter förrätta/ hwilka således aff en förständig defenſion änteligen komma till korta. Hwarföre äro en stoor deel som säya at Parader äro det fördeelachtigste i fächtning/ hwilket och hoos mängen låter giöra sig/ brukandes de samma deße Skiäl sig till hielpreda/ at alla Stöter och Finter stå till at perera; Till hwilket (dock hwar och en sin mening förbehällen) tag aldeles nekar/ och torde säya det mäste deelen aff Parader (efter Konsten at tala) äro fälska och bedrägelige/ emädan som parera skeer meer aff en Räddhoga än uthaff wettenskap/ såsom wij finna hoos alle Menniſkior den medfödde fruchtan och redhägan/ at hwar och en söker giärna sig wärja och förswara.

Till det Andra/ kommer och dem till at parera/ som besynnerligen äro ostadige och okunnige här uthinnan; Ty den Reſolution och wettenskapen fattas/ den mäste ofeelbart blifwa twungen at parera, aff orsak at den samma intet är så prompt och färdig sin Fiendes Klinga judicera/ Hwarföre läres ingen kunna neka det at twenne åthskillige ting uppå en gång intet låta eller kunna giöra sigh; Ty icke kan man tillika hålla ögonen öpne och igenslutne/ som doch likwäl är en ſubtil rörelſe. Altså om tag än wijdare torde uthlåta mitt omdömme öfwer denne Frågan/ hwilken då hade förmähn/ när dhe å bägge sidor äro wälförfarne och exercerade/ så höllo tag med den som Attaqverar, ty den samma arbetar uthi tillfälle och farten at practicera hwarjehanda ting och lägenheter/ ock icke sätter sin Kropp till mähls/ som den

andre

andre hwilken stilla ligger / kunde och til eswentyrs någon återställa mig det answaret / at iag sade det parader woro falske / då iag likwäl sielf brukar dem uthi mine lectioner: Hwar uppå detta länder korteligen til swars / det iag icke talar om nylåringar / hwilkom först nödwändigt behöfwes / at fatta och intryckia en god och stadig postur, förr än dhe kunna komma till den fullkomligheeten ; Men min Mening syfftar uppå dem samme / som tyckia sig uthi denna Konsten wara förmögna och mycket förfarne / hwilkas fächtande uthi Parader meera består aff en rädsla / än aff en god Resolution och wetenskap ; Der ellieft alla Lectioner som blifwa giorde uthi ett rätt tempo och Mensura / stå icke till at Parera / särdeles när de Regles blifwa der hoos i acht tagne / som iag i det öfrige korteligen hafwer omrört och beskrifwit : Ty ingen Lecon mätte seela när man får tillfälle at giöra henne uthi en rätt Mensura och Tempo.

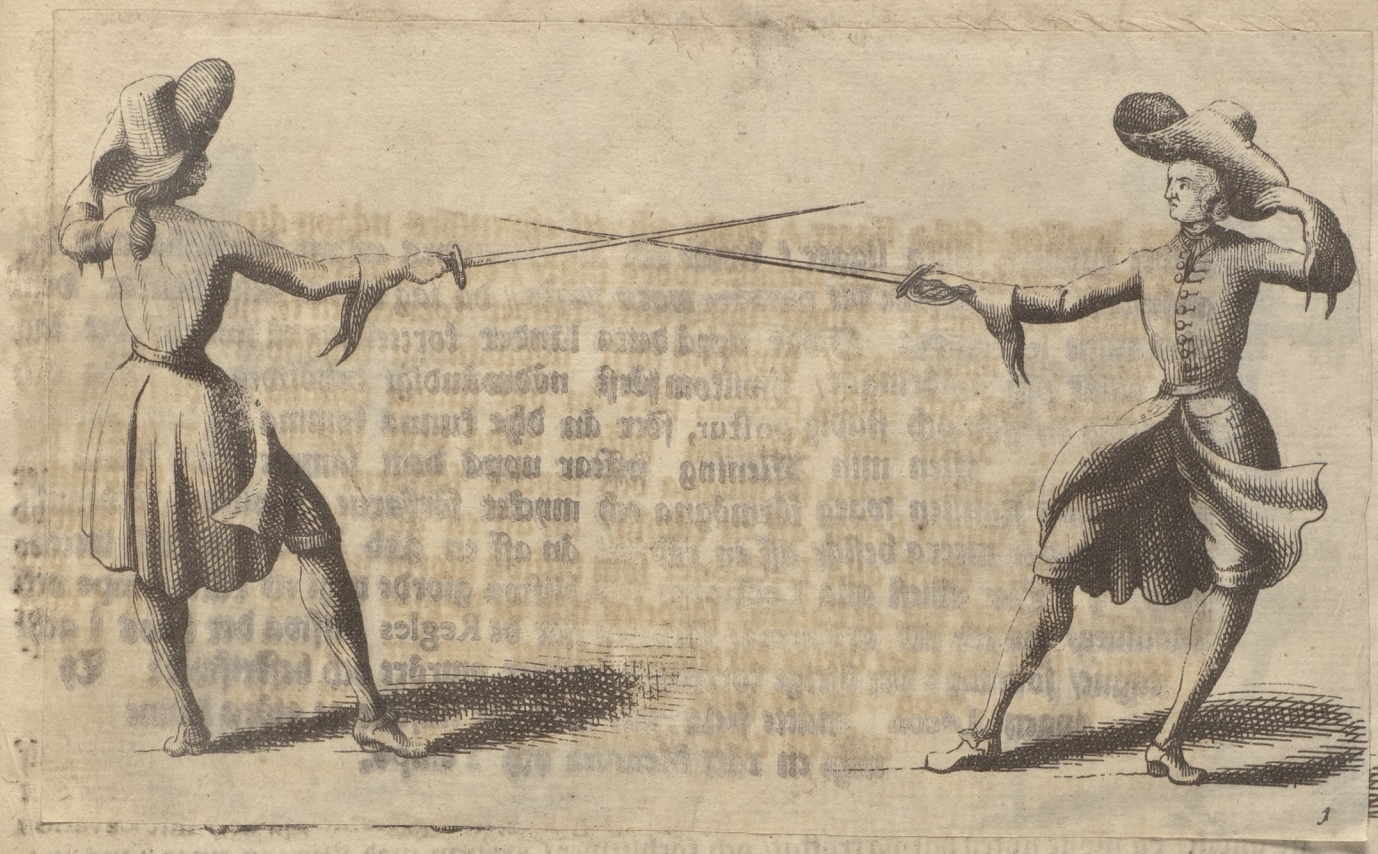

Emot ett långt Läger/ i Secunda Tertia eller Qvarta, derutinnan din Adversarius ligger stilla. Jbland hwilka denne förste Figuren, framter en Stringering uthi Qvarta.

1.

Ligger din wederpart långt med en raak Klinga så string: honom innan till med en halff Qvart (Fig. 1.) ligger han stilla/ så lyfft i dett samma din högre fot till den enga Mensuren, sätt honom med en hast neder/ och stöt per Qvartam med uddens försänkning innan till hans kropp. a. pie fermo fig. 2. Men emot en Secunda måtte du med Korset gå något högre/ hwar med Ansichtet bliswer bettre förwarat. (Fig. 2.)

2.

Ligger han med udden öfwer sig/ och Korset neder/ så string. honom innan till/ disordonnera i hast derstädes hans Klinga med en battute, der med han i din stöt intet kan angulera, dok utan fötens rörelse; gör battuten med din styrkia i hans swaga/ så har han deß bettre force, stöt der på Qvartam innan till hans Kropp a. pie fermo (Fig. 2.)

3.

Ligger han med udden i högden/ och är innan till blott/ så gå med din udd öfwer till hans/ will han då intet movera sig/ så stöt Qvartam med ophögt kors och försänkter udd till hans inwertz kropp; Men låg han högre med udden/ så gå honom med din swaga i hans halfwa styrkta/ emedan han är med sin udd utur presenta, så är dett nog/ att du äst för hans uddz infall förwarat (Fig. 2.)

4.

Huruledes man skall stöta på en Cavation.

String'. din Fiende utan till/ Caverar han/ så stöt/ för än han har ändat sin Cavation innan till med Qvart. a. p. fermo med ett insteg af högre foten till hans högre bröst (Fig 2.

Caverar han i dett samma du stöter Qvart. innan till/ så förwänd din hand utur Qvart'i Tert' och stöt henne utan till öfwer hans Arm till hans Bröst (Fig. 4.)

5.

Huru Finter blifwa giorde.

Ligger Adversarius i Tertia och har uphögt udden/ så String'. honom utan till/ ligger han stilla/ så giör honom med en hast en fint innan till per Tertiam uti en jämbd linie/ utan jern/ ungefär ett Qvarter, fram för hans kors till hans medel-liff/ och med foten Sosp. in Aria. Parerar han till sin wenstra/ så Cavera/ och stöt utan till hans högre Axel per Tertiam a. p. fermo; Caverar han under din stöt/ så förwäxla utur Tert'. i Qvart'. och stöt honom innan till hans Kropp: Men Caverar och parerar han din stöt till sin wenstra så palera och stöt per Tertiam wählbetäkt/ till hans högre sijda eller under hans Arm.

6.

String'. honom innan till/ ligger han då stilla så Cavera och giör honom i hast en fint med half Qvart. till hans högre Axel/ ungefär med ett Quarter jern/ när wijd hans Kors; Parerar han till sin högre/ så stöt med Cavation innan till hans högre Axel a. p. fermo; så att/ när Cavation är ändat/ då moste stöten hafwa träffat/ och förbliftwer Cavation med Klingan emot hans swaga så att udden allena giör effecten. (Fig. 2.)

7.

Huruledes deße begge Finter blifwa doublerade.

Ligger Advers'. Tert'. något långt uphögd/ och med udden inwertz wender/ så String'. honom utan till/ och Cavera med en hast innan till och giör honom en fint med en batture af foten/ gak åter igenom med en hast/ och giör honom den finten utan till med foten Sospeso in aria; parerar han till sin högre så Cavera och stöt per Qvartam a. p. fermo (Fig. 2)

8.

Ligger din Advers'. långt och med något ophäfder udd/ så gå honom an per Tertiam med udden i prospective hans kors intet mycket diupt, träd altså med wenstre foten i qvadro/ och drag dig med Kroppen utur presens hans udd/ med Klingan blif i en jembd linie under hans Klinga och holt den högre foten i samma linea sospeso in aria går han i dett samma med sin Klinga prospect' din Kropp effter/ så sätt med en hast den högre i den förrige linien för sig neder/ och wijsare i Mensura, giör altså honom Finten innan till per Qvartam och gif wäl acht uppå huru han parerar, parerar han intet/ så stöt per Qvartam derstädes med passaden af wenstre skenkeln. Fig. 9.

9.

Merk i gemen hos alla Finter, att dhe blifwa säkrast och lyckas bäst/ när din advers'. är i motu/ eller giftwer dig antingen med foten/ Kroppen eller Klingan ett tempo och du i dett samma giör en Fint, då lärer han den intet så lätt kunna judicera.

10.

Huru man skall Cavera och Contra-Cavera

Lägg digh uti ett långt läger/ med udden något inwertes wändt/ wille han då din Klinga utan till med ett instegh String'. så gack i en hast med cavation och stöt qvart. innan till a. p. fermo till hans högre Axel. (Fig. 2.)

11.

Träder han i sin String. med foten intet fram för sig/ så giör honom i hans String. innan till en fint och gif acht uppå hans parade.

12.

String'. honom innan till/ caverar han och wille dig åter utan till string'. med ett insteg/ så contracavera och stöt i dett samma contra cavation innan till per qvartam a. p. fermo (fig. 2).

13.

Stringera honom utan till/ caverar han och will dig åter med ett insteg innan till string'. eller med sin styrka i din swaga fintera eller stota/ så contracavera och stöt utan till med contra-cavation A. p. f träder han med sin cavation intet fram för sig/ så giör honom en fint i contra-cavation utan till/ och stöt qvart. innan till (Fig. 2.)

Föllia

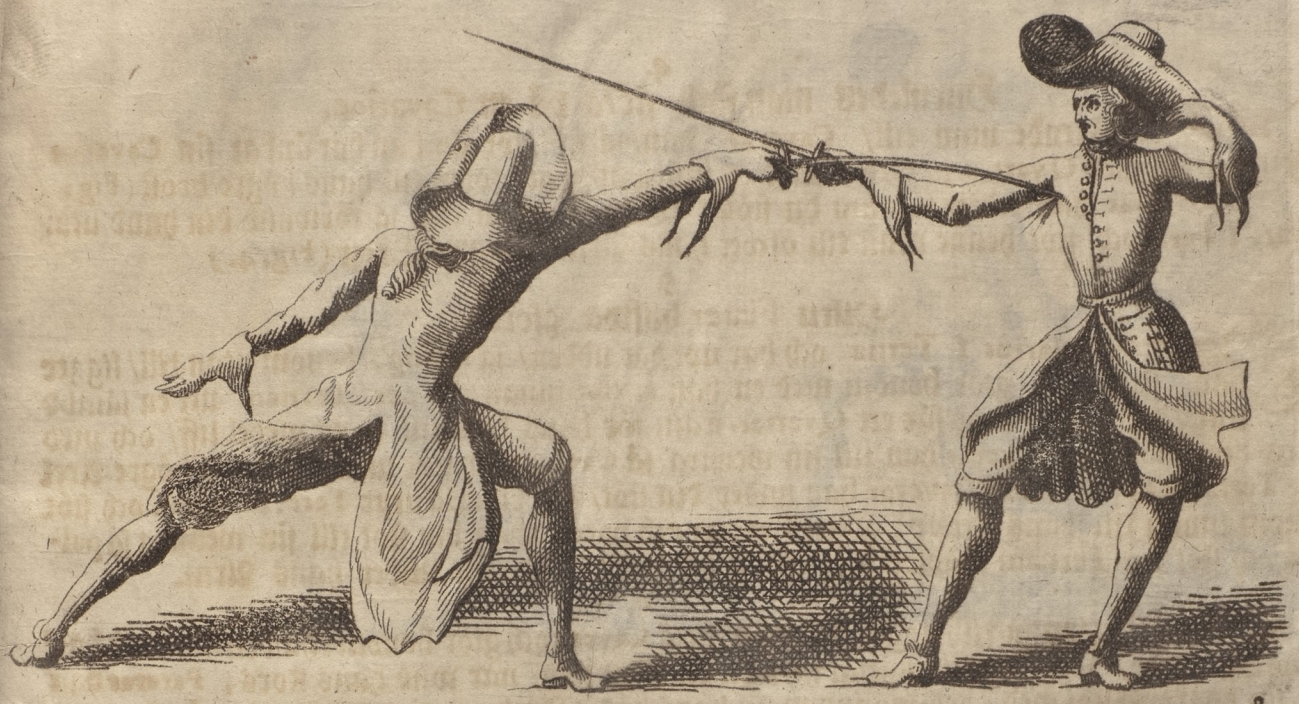

2

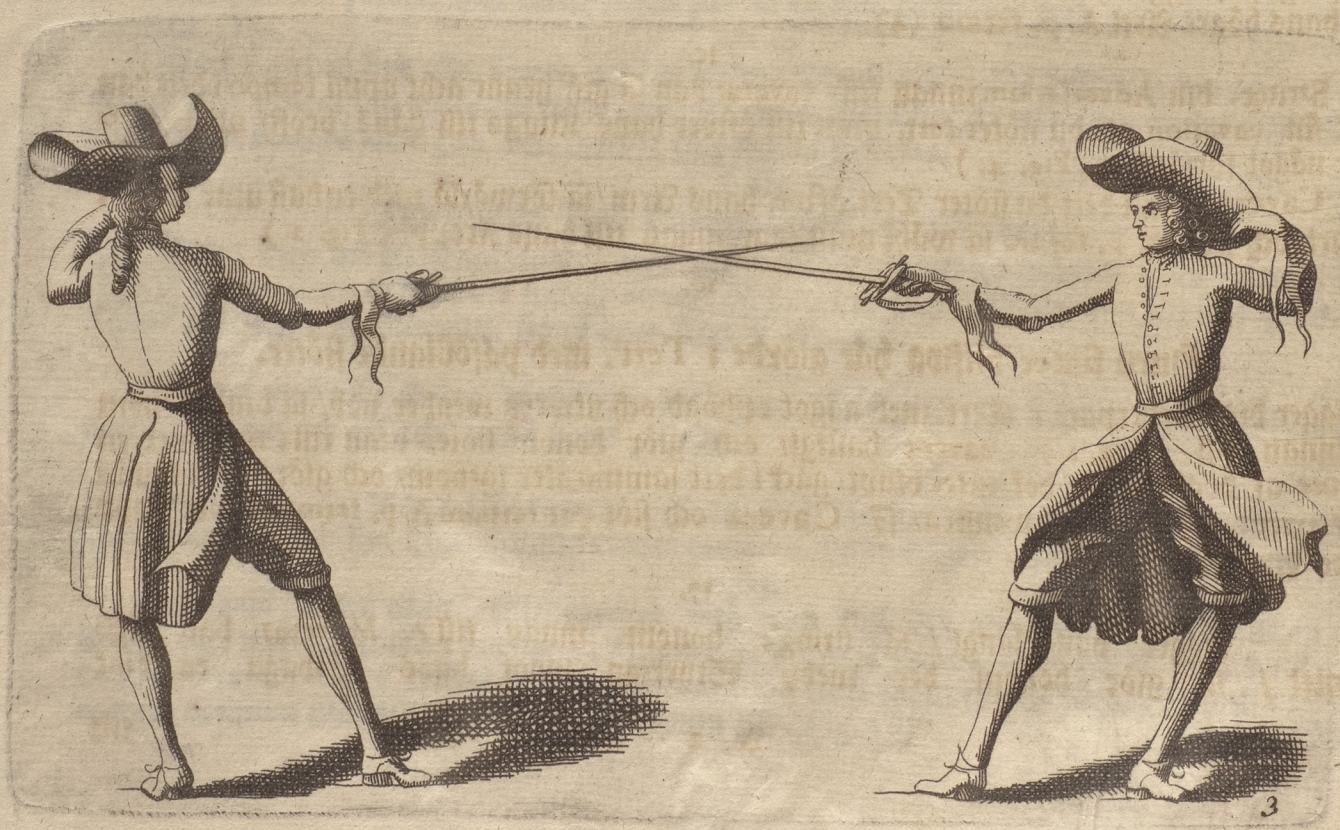
3

Föllier altså Tertia med des Bruk / Egenskaper och Politeur, såsom ofwanstående Figur N. 3. uthwisar.

14.

Ligger han långt och hafwer udden innan till/ så string. hans Klinga utan till per tertiam (Fig. 3.) ligger han stilla så stöt med en hast utan till per tertiam med uddens försänkning till hans högre Axel A. p. fermo (4)

15.

String. din Adversarium innan till/ caverar han så giff grant acht uppå tempo i dett han giör sin cavation att du stöter tert. utan till öfwer hans Klinga till hans bröst/ udden blifwer något försänkter (Fig. 4.)

Caverar han i dett du stöter Tert. öfwer hans Arm/ så förwäxla med en hast utur Tert. i Qvart. och stöt A. p. fermo så wähl utan som innan till hans Kropp/ (Fig. 2.)

16.

Huru finter blifwa här giorde i Tert. med påföllande stöter.

Ligger din Wederpart i Tert. med något opbögd och utwertz wender udd/ så bindt honom innan till (Fig. 1.) cavera hastigt/ och giör honom finten utan till; men med en battute af högre foten/ dok intet diupt/ gack i dett samma åter igenom/ och giör finten innan till/ parerar han till sin wenstra/ så Cavera och stöt per tertiam A. p. fermo öfwer hans högre Arm. (Fig. 4.)

17.

Ligger han långt/ så string. honom innan till/ Moverar han sigh intet / så giör honom der medh Styrkian emoot hans Swaga en Fint

till hans Ansichte/ eller hwilket säkrare är åth hans högre Axel/ med den högre foten sospeso in Aria: Kroppen och Armen blifwa wäl uthsträckte/ parerar han öfwer sig till sin wänstra och gifwer tig öfwer Klingan ingen blott/ så förfall i det samma och stöt per Tertiam i linien under hans Arm/ wählbetäckt a. pie fermo så at Handen blifwer i samma cito, och Udden allena giör effecten, parerar han intet effter finten, så stöt i det samma uti en motion per quartam, eller passera till hans högre Axel/ caverar han under din fint, så wänt utur quart i tertia, och stöt honom utan till hans högre Axel. Fig. 4.

18.

Giör honom finten som tillförende per quartam, tager han till sin wenstra / och giör sigh blott öfwer sin Klinga utan till/ så cavera i samma cito, och stöt per Tertiam a. pie fermo och låt ditt Ansichte komma innan till. Fig. 4.

Dhe inwärtes Finter med contra postur huru dhe blifwa fördubblade.

19.

Ligger din Wederpart långt/ så bindt honom innan till och gå igenom/ giör honom med Foten en battute, utan till en fint med lijtet Jern; Men intet diupt/ parerar han/ så cavera åter med en hast/ och giör honom finten per quartam med contra postur innan till/ giff acht uppå huru han parerar.

20.

Stringera honom utan till/ ligger han då stilla/ så giör honom der med styrkan emot hans swaga en fint per Tertiam eller Quartam till hans Ansichte eller högre Axel/ parerar han öfwer sigh/ så förfall och stöt med Secund under hans högra Arm till hans inwärtes Kropp/ och så snart cavation är uthe/ måtte stöten hafwa råkat. Du kant och stöta a. pie fermo eller passera, och giöra finten med blåtta Kropsens öfwerböjning/ will han intet parera effter finten, så förwändt henne geswindt i en stöt per Tertiam til hans högre Axel/ caverar han/ så stöt Qvart med wenstre fotens passering till hans inwertz Kropp. (Fig. 9.)

21.

Giör honom den finten utan till som tillförende/ parerar han till sin högra i mening att bekomma din swaga/ och wille der med en hast gå för sig/ tänkandes att stöta öfwer din swaga/ så Cavera och voltera Qvart till hans inwertz kropp. Fig. 2.

22.

Giör han paraden med wenstre Tertz.; så stöt angulerat Qvartam utan till öfwer hans högre Arm in/ att du tillika när du har råkat/ kan wrijda hans Werja utur handen på honom. Fig. 15.

23.

Lägg dig långt i Tertia med en jembd Klinga/ wille han dig med ett insteg innan till String. så Cavera i dett samma förr än han rörer din Klinga/ och stöt utan till per tertiam, så att när Cavation är ute/ moste stöten hafwa råkat. (Fig. 4.)

24.

Sätter han i String. foten intet för sig/ så giör honom i hans String. utan till finten per Tertiam med Contra postur, och gif acht uppå huru han parerar, du kant och giöra Finten utan jern/ eller och dubblera honom.

25.

Trycker din Adversarius utan till emot din swaga/ och du har försummat ditt tempo med Cavation, så tryck hårdt emot/ och för än han får see sig före/ så lätt hans Klinga fara/ och giör honom utan till finten i Tertia, stöt der på Secund. utan till under hans Klinga A. pie fermo (Fig. 5.)

Huru Secunda med några Lectioner så wehl a. pie fermo som med passader blifwa giorde.

26.

Giör din Adversarius en finte per Qvartam / parerar han och drager till sig Klingan

gan resolverandes sig till din swaga med sin styrkia/ i n tening at falla bakom din Udd / så stöt Tertz. wål betäckt A. pie fermo under eller öfwer hans Klinga / hwarest han är öppen/ och stringera honom för efterstöten/ retirerar han sig i den samme Paraden, så cavera och stringera honom uthan till/ eller giör honom der en Fint till hans Ansichte ; Parerar han öfwer sig/ så cavera och stöt under hans högre Arm per Secundam. Fig. 5.

27.

Wille han emot denne Finten per Quartam förfalla/ syfftandes med Secunda till din inwertes Kropp stöta/ så låt i en hast din Udd sunka / och stöt Quart' innan till åht hans högre höfft A. pie fermo eller med det falska Steget. Här kant du och med blotta Kropseus öfwerböjning bruka denne feinten.

28.

Brukar han sig en tilldragen Parade, och wille med sin styrkia uphäfwa din Udd eller swaga/ så giör en cavade, och stöt med halfwa secunda heel uthsträckter innan till hans Lyff/ per passada eller A. pie fermo. Fig. 5.

Chiamater, med eller utan Retirader giorde.

29.

Stringera din Wederpart innan till/ och giör dig uthan till öpen öfwer din högre Arm/ hwilket skeer när du din udd mehr än som elliest innan till wänder / hwilket och finner sig wid string'. der udden uthom wanligheeten afwänder utur presensa, eller och med en emothälning stöter han med sin Styrkia i din swaga/ så cavera och stöt Quart'. innan till.

30.

Guardera dig långt/ stringera innan till ; Eller om du blifwer stringerat, så låt din udd i Quarta utan mouvement aff foten/ allenast rör den fremste leden till din högre sin koos/ så at du blifwer innan till öfwer Klingan öpen: Har han uthan till stringerat, så caveta och giör honom förriga Chiamater ; Stöter han i det samma Quart' inan till ditt Ansichte / så förfall och stöt secund' under hans Klinga wälbetäkt till hans högra Sijda. Fig. 21.

Emot Mutering utur ett underläger.

NÄr din Fiende uthi Mutering med hela Armen och Klingan tillijka rörer sig; går du med din udd till hans högre Axel/ framhärda i dett samma med honom och stöth Quart'. innan till. Item muterar han i ett underläger/ så begif dig och i ett underläger med en jämbd Klinga/ wille han åter gå i ett öfwerläger/ så framträd du i dett samma/ när han bryter Mensuren, och giör honom en Finte utan till hans Ansichte/ cavera i dett samma/ och stöt under hans Klinga. Du kant och när han muterar föllia hans Klinga/ och giswa grant acht uppå ifrå hwilken sijda han kommer/ kommer han ifrå sin högra och går till sin wenstra/ så stöter du Quart. men kommer han ifrå sin wenstra och går till sin högra/ så stöter du Tertz, öfwer hans Klinga/ men går han med sin Arm högt och rak så stöter du under Klingan. Fig. 5.

32.

Men der han (i dett samma att du stöter Tertz, öfwer hans halfwa styrkia) med sin Klinga far baköfwer/ så passera med en hast fort och stöt Secund, uthan till under hans Klinga Fig. 5.

33.

Är du stringerat utan till/ så lätt din udd med en hast nedersiuncka/ gack i dett samma igen med din udd öfwer sin/ och string'. honom hans Klinga innan till/ så snart han går med sin Klinga igenom/ så gif gran acht uppå Tempo i dett han går med sin Klinga igenom/ da stoter du med Tertz utan till öfwer hans halfwa styrkia af hans Klinga till hans högre Bröst/ med ett insteg af högre foten. Fig. 4.

34.

Stringera din Adversarium utan till/ caverar han/ och wille innan till utan inträdning string'. så cavera, och giör honom en fint utan till med Quart till hans Ansichte/ parerar han öfwer sig/ så stöt innan till med hela Secund, a, p, fermo eller med Passaden, Fig. 5.

35.

Huru man Stringering i ett medel- eller underläger bemöta skall.

Fast du innan till/ och han wille stringera din Klinga utan till förutan inträdning/ så giör honom i dett samma en Fint innan till/ tager han med sin styrka effter din swaga/ så cavera, i dett samma stöt Tertz, långt öfwer hans högre Arm/ med uthstötning aff högre foten.

36.

Stringera din Fiende utan till/ wille han i dett samma gå igenom och taga din Klinga innan till/ så lätt honom intet få röra wijd din Klinga/ uthan i dett han är i motu, så giör honom en Fint i hans cavation utan till/ i dett han då tager till sin högra sinkoß effter din Fint, så cavera och stöt Quart, innan till hans högre Bröst/ och på samma sätt när du har stringerat din Fiende innan till Mutatis mutandis.

37.

Har du lågrat dig långt/ så fall i dett medel- eller under-läger; wille han då din Klinga innan till förföllia/ så låts/ i dett/ att du wilt innan till instöta; Men giff intet järn/ parerar han/ så stöt utan till/ du kan och först ofwan och sedan nedan till fintera, så bringar du din Fiende i större Confusion, och står uti ditt behag hwart du wilt stöta öfwer eller under.

Löl-

Föllier Prima och hennes Egenskap/
Huru den inwertz Finten med contrapoſtur, ſåſom och Finter utan jern/ bliſwa giorde och dublerade.

38.

Ligger din wederpart med halfwa Kroppen/ och utſträkter raak Arm fram för ſig/ Udden i högden något inwertz wänd/ öpnandes ſig något öfwer ſin högre Arm/ ſå blif med korſet i lijka högd med din högre Axel och gack med udden i halfwa Secund. öfwer hans Klinga/ moverar han ſig intet/ ſå ſtöt per prima öfwer hans högre Arm med förſänkt udd. Fig. 6.

39.

Ligger Advers' åter långt i Tertia, medh ophögd udd / ſå gack honom medh udden proſpective hans kors per Tertiam/ när du har kommit honom ſå när/ ſå träd i en haſt med den wenſtra foten i Qvadro utur præſens hans udd/ och ſkränk i dett ſamma din Kropp/ ſom är funderat på den wenſtra foten/ aldeles äth din wenſtre ſinkoß/ och behåll den högre foten Soſpeſo in aria, lägg altſå din Klinga ſämpt under hans/ der med du har tillfälle att giöra mindre motion/ går han i dett ſamma med ſin Udd i proſpective effter din Kropp/ ſå förwändt i en haſt utur Tertz. i Secund. med uddens ophöjning och Cooperera hufwudet der med/ ſätt ſå din högre fot i ſin förrige linie längre in/ och paſſera uti en motion med den wenſtre foten i linien till den högre: Men ſkränck Kroppen innan till hos hans Klinga / och ſtöt per Secundam till hans Bröſt / i dett ſamma kommer du med din wenſtra hand wijd hans Klinga och fullförer till hans kårß : Och ſkulle han då willia Cavera eller ſtöta under/ äro Blotten derſtädes honom betagne.

Du kant och innan till (i det han går med Wdden utur presensa) wähl betäkt fort passera; Men skulle han liggia stilla/ i det du träder uthur presens hans udd/ så uphäff utan till din udd/ och betäck dig der sammastädes/ pallera så med den högre foten i linien aff din wänstra/ och stöt uthan till per Primam, förskränck dig med din wänstre Hand under Korset. Fig. 6.

40.

Giör honom Finten utan till/ parerar han till sin högra/och du hade försumat det tempo i Paraden. så träd i det samma med din wänstre foot tämmligen wäl till hans högra på honom in/ och gå med din udd ofwan till hans/ din wänstra Axel låt i insteget komma så längt fram/ at du kan om det skulle göras behoff/ taga i hans Fäste/ så at Kroppen blifwer aldeles halberat/ stöt i det samma Prima öfwer hans Klinga: Giör han den förrige paraden med en retirade in/ så cavera och gå innan till öfwer hans udd; när det är skedt och du åst åter i mentita/ så lät din udd siunka/ Korset lyfftier du wäl opp/ och stöter Quart innan till hoos hans Klinga. Fig. 2.

41.

På ett annat manieer, giör honom åter utan till en feinte med contrapostur, far han intet fullkomligen öfwer sig/ och wille din Klinga med macht bort parera, så förwändt i Prima, och stöt henne med förhängder udd til hans Ansichte/ så lär denne stöten aff honom beswärligen blifwa parerat. Altförd kan man altyd bruka Prima i stället för Tert, när Fienden ligger med Klingan högt. Fig. 6.

42.

Wijdare med den föregående Finten, stringera honom uthan till/ något meer än som ellest klarga, ligger han stilla/ så träd med attraversa wenstra foten jämpt på honom in/ och giör honom derstädes en fint med contrapostur til hans Ansichte eller Bröst.

43.

Gå honom medh Feinte uthi contrapostur i prospective hans Kors/ och når du medh din wenstre foot/ intet har fullkomligen nåt mensuram largam, så träd innan til hans Klinga med den högra foten i quadro, och bringa der med Kroppen uthur presens hans udd; Men med din Klinga blif uti en jämbd linie under hans. Behåll den wänstra Foten i samma linea fospeto in aria går han i dett med udden effter din Kropp/ så sätt med en hast din wenstra fot i samma linea; Men något diupare i Mensura/ och giör honom samma Fint per Tert, giff då gran acht uppå huru han parerar. Parerar han intet/ så förändra finten i en stöt/ och gå utan till med pasladen fort per Primam/ om han då skulle med sin Klinga farit bak öfwer sig/ wore dett honom omögeligit att parera, för den Angulum som Prima gifwer/ emädan udden är till Jorden Inclinerat Fig. 6.

Huru den Utwertz Finten med Contra-postur, och finter utan Jern/ blifwer dublerat.

44.

Wigger din Advers' långt i Tert, med udden något högt/ så bindt honom utan till an som Fig. 2. gak igenom/ och giör honom med en battute af foten innan till/ en fint per Tert, utan Jern/ parerar han/ så Cavera med en hast igen/ och giör honom finten med Contrapostur utan till i Tert, gif då gran acht uppå huru han Parerar.

45. Wil,

45.

Will din wederpart i samma Fint med Contra-postur (som sker utan till med kroppen) förfalla och passera per secund' under Klingan till din inwertes Kropp att stöta/ så lätt i dett samma din udd uti Tert' sjunka; Abaissera med kroppen/ din Arm motte du intet sträckia aldeles uth/ utan blifwa wijd hans swaga/ giör fördenskull med kroppen en Scurrzo. så att din wenstre Axel kommer wähl fram/ stöt i dett samma Tert' med ligation under hans Klinga med en passade. Fig. 8.

46.

Huru förhängande Qvart' blifwer giord.

Stringera honom innan till/ och giör honem en fint utan till i Tert'; parerar han med sjembd Klinga till sin högra sinkos/ så falzera hans Klinga / och stöt innan till per Qvart' A. p. fermo Fig. 7.

47.

String'. honom utan till/ Caverar han och will dig åter igen innan till utan inträdning stringera, så Contra cavera och String' honom å nyo utan till med ophäfning af din högre foot till den enga Mensuram; så fromt han åter går igenom/ så stöt Qvart' innan till med uddens försänkning/ Klingen blifwer en wriden för än han har giordt sin Cavation; men du moste wähl blifwa med din styrka hos hans swaga. Fig. 7.

48.

En Chiamata med förskrenckter Kropp. String' honom utan till/ lät der på din udd wähl gå till din wenstra sinkos/ så att du utan till blifwer aldeles blott/ kom i dett samma med kroppen fullkoml. sträckter / will han då i din swaga utan till instöta/ så lät med en hast din wenstra Axel gå tillbaka igen/ Cavera och voltera Qvart' till hans inwertes Kropp; Sätt din tåå i sträckning wähl uth/ stöter han i din hallwa styrka/ så falzera hans Klinga och stöt Qvart' Fig. 7.

Emot Mutering.

49.

Ligger han i Tert'. med jembd Klinga och Muterar för dig/ så att hans kropp är innan till blott/ då gack icke effter hans swaga/ utan gak innan till i prospective hans kors: när du åst i Mens' eller han träder i dett samma/ så stöt du då med försänkter udd/ Qvart' till hans underlijff/ så är hans Klinga der med ligerat; eller stöt Qvart' avancerat till hans öfwerlijff. Eller Gvardera dig med ett medel-låger/ i dett då han med Mutering avancerar, så gak utan till med finten per Tert'. uti Contrapostur opföre/ så har du funnit hans Klinga/ Eller gak i Qvart' när du hafwer nått Mens' i prospective hans kors under hans Klinga/ så att du kommer utan till hans Klinga/ och stöt der på Qvart' innan till/ med omwreden och försänkter udd. Fig. 7.

50.

Gak honom utan till i prospective hans kors/ Cavera der på med en hast under hans Klinga/ så att du då kommer innan till öfwer hans Klinga/ och avancera i dett samma med den högre foten/ stöt der på i ett arbete Tertz hos hans Klinga omwriden utan till under hans Klinga med försänkter udd Fig. 8. Du kan rätt och slätt ända fram når du åst honom angången i prospective till hans kårs/ och när du åst i Mens' och han går med sin udd till sin wänstra/ stöt Tert' utan till ända fram öfwer hans högra arm.

51.

Ett annat emot mutering; Gå honom utan till hans högre öfwer-lijff så länge med din udd/ i prospective hans kårs/ till des du kommer med din Klinga attraverlo öfwer hans/ så giör dig hans Mutering ingen skada/ stöt i dett samma Tertz utan till fort; skulle han/ det samma innan till willia Voltera så lätt din Klinga baksiunka/ och för din wänstre hand fram wed ditt kårs/ då kan han intet bruka Qvart': Du kant och göra Finter emot igenom du bringar honom att liggia stilla/ och tag sedan Mens' och tempo i acht.

52.

Muterar han och går med sin udd en heel Circel omkring/ så gack honom i en jembd linea med din udd i Qvarta, till hans kårs/ då låhr han intet röra din klinga/ giff gran acht uppå hwilken sijda Circelen omkring löper; ty går han ifrå sin högra till sin wenstra/ så stöt effter undfången Mens', i dett han kommer med sin Klinga neder utan till/ med uddens försänkning i ett arbete Qvart', lijkasom wriden innan till hans högre bröst. Fig. 7.

53.

Eller uphåf din udd/ i dett samma han kommer ofwan omkring/ så blifwer han förhindrat i sin mutering, och hans Klinga innan till String' wille han då din Klinga innan till forcera, så Cedera i samma tempo med din Klinga/ och stöt med angulerat secunda innan till hans öfwerlijff af hans kropp Fig. 10. Eller behålt udden som tillförende emot hans kårs: stöt i dett du har fått Mens' (nähr han går med kårset neder till sin högra) med secund' emot hans Klinga till hans inwertz kropp.

54.

Muterar han och går med sin Klinga i en heel Circel ifrå hans wenstra till hans högra/ så uphåf din udd i dett han kommer ofwan effter omkring/ så är hans Klinga stångd; wille han forcera din Klinga/ så kom med ditt kårs i ett tempo innan till öfwer hans Klinga i qvart. falzera der med hans Klinga/ och stöt med samma qvart' innan till åht hans högre höfft/ eller voltera qvart' utan till öfwer hans högre arm. Fig. 7.

Huru

8

Huru förhengiande Secunda eller Tertia bliſwa i ſtöter giorde och brukade.

55.

Ligger din Advers' långt uhtſträckter i Secund' Tert' eller qvart' med en jembd Klinga / ſå gak med förſkränkter Kropp per Secund. i en jämbd linea innan till hans kärs/ ungefehr ett halfft qvarter der ifrå med högre fotens oplyfftning/ och lätz ſom du der wille inſtöta/ gack altſå i en haſt igenom med en ſubtil rörelſe af Klingan öfwer hans ſinkos per Secund' eller prim. och ſtöt tillika med ligation utom hans Klinga till hans underlijff: Kroppen blifwer wähl förſänkter/ och gack med kärſet wähl högt Fig. 8.

56.

Will han din Fint per qvart' med förhängder Secund' tillika i en omwridning ut-parera, i mening utan till under din klinga att inſtöta/ ſå werla utur qvart' i tert'. och ſtöt henne utan till under hans klinga in/ ſå att han råkar med ſin ſwaga i din ſtyrkia/ då är honom hans kringwridning förhindrat/ och hans klinga ligerat: Detta kan du och bruka når han ſtöter qvart' innan till/ och på dett ſätt will parera. Fig. 8.

57.

Stringera honom innan till/ går han i dett ſamma under din klinga igenom/ och wille utan med förhängder tert' till din högre ſijda inſtöta/ ſå ſtöt med en halff ſecund' i en linea utan till under hans klinga/ för än han kommer under din/ lijka ſom med en omwridning; I lijka motte når han på den inwertes finten per qvart' wille giöra dett ſamma Fig. 8. Altſå och når han i ett underläger på din inwertz ſtring. med en angulerat ſecunda till din inwertz kropp wille ſtöta.

58.

Derföre ſtring. honom innan till/ och giör honom derſtädes finten per qvartam; wille han då med ſecunda utan till under din klinga inſtöta / ſå parera honem hans ſtöt/ med din hela ſtyrka till din högra/ lijka ſom med en omwridning/ och ſtöt i ett arbete utan till per tertiam öfwer hans klinga till hans högre Axel.

På

På ett annat sätt; String'. honom innan till/ går han i dett samma igenom/ och wille tig utan till/ förutan inträdning String'. så Contra-cavera och String'. honom innan till/ ophäf i dett samma den högre foten till den Enga mens', så framt han derstaförsäkring/ lijka fålom man vorede hans Klinga omkring utan till under hans Klinga in till hans underlijff.

60.

Huru man skall sig förhålla emot de Chiamater i ett medel eller underläger.

Öppnar sig din Advers' innan till i medel Tert'. och hans udd åhr wähl till hans högra sinkos/ så String' honom innan till/ ligger han stilla/ då giör honom en Fint med halfwa Qvart'. ofwan till hans högre Axel/ far han öfwer sig till sin wenstra sinkos/ så stöt Tert' under hans högre Arm; din Kropp sänk wähl/ och gak med Korset wähl högt: Men geck han öfwer sig i Tert'. utan parering, så wändt Foten i hela Qvart' och stöt henne till hans inwertz Kropp: Stöter han när du har innan till String' honom/ utan till under din Klinga/ så stöt per tertiam A. p. fermo tillijka med honom under hans Klinga till hans utwertz kropp. Fig. 8.

61,

Ricavader, och Meggia Cavader huru dhe blifwa practicerade och anbrachte.

Gvardera dig långt med en jembd klinga/ string' han dig innan till/ så giör du en Cavation, giör han i dett samma Contra-cavation och träder dig med en string' aff styrkan i din swaga bättre i Mens', eller stöter en Qvarta, så cavera med en hast ricavation utan till per tertiam till hans högre Axel/ a. p. fermo Fig. 4.

62.

Guardera dig åter långt med något inwertes wender udd/ string' han dig utan till/ så cavera du; contra-caverar han der på och träder med en string.' eller giorde en Fint med sin styrkia i din swaga/ så ricavera och stöt med en hast ricavation, för än han rörer din klinga innan till/ per Qvart' a. p. fermo till hans högre Axel (Fig. 2.)

63.

String'. han dig innan till i mens' larga, så cavera med något jern och din fot sosp. in aria, wille han utan till der på stöta/ så bruka commetre dilpada, cavera åter med en hast och gack innan till med kårßet till hans swaga/ och stöt der på qvart a. p. fermo till hans högre Axel. Innan till gif honom och så jern/ med högre foten frij / når han så wäl innan som utan till/ är något diupt i menfura brukar du dig meggia cavation.

64.

Guardera dig långt/ med något inwertz udd/ string'. han dig utan till med en påtryckning/ så cavera och giff jern/ der med att han åter får string'. innan till; Om han då å nyo utan till med en tillkramning träder in att string. eller stöta/ giör honom der på en meggia cavation, så att du blifwer med din klinga jempt under hans/ då lårer han icke råka din klinga/ stöt så i dett samma tempo till hans inwertz kropp.

65.

Lägg dig åter långt med jembd klinga i tert'. wille han då med en påtryckning emothålla/ eller innan till string'. så cavera och giff honom/ till en förförning/ utan

till

till jern/ der med han får åter tillfälle att kring', når han då innan till med en påtryckning tillträder att kring'; Giör honom der på en meggia Cavation så att din Klinga kommer jempt under hans/ då lärer han felq din Klinga/ stöt i dett samma hastigt med meggia Cavation i hans inrykning per Tertiam till hans högre Axel Fig. 4.

Denna Fig. 9. med Wenstra Foten fram/ utwisar en Passade.

66.

Ligger din Advers' långt i Tere'/ så gack med din udd i prospective hans Kors/ föhr din Klinga i Qvart'/ träd i det samma du har fått Mens' med din högre fot i qvadro, utur præsensa hans udd/ och behåll din wenstra fosp' in Aria i linien utaf din Fiendes Klinga/ blif så med din Klinga i Qvarta jämpt under hans; Går han då prospective din Kropp effter/ så sätt i det samma din Wänstre Fot i sin förrige linie, något diupare in/ och gack med din Klinga utan till hans; Tager han då med sin styrkia bak öfwer sig så cavera i det med Secunda under hans klinga/ och passera med den högre Foten in: Men der han (i det samma när du hafwer din Foot fosp. in Aria) parerar din klinga till sin högra sin koos/ så cedera och passera i det med wänstre Foten innan till på honom/ till hans högre Bröst per Qvartam. Fig. 9.

67.

Ligger din Wederpart långt/ och medh något upphäfder udd/ så gack honom an per Tertiam med udden i prospe' hans kors intet mycket diupt; träd altså med wenstra foten i qvadro, och drag dig med Kroppen utur præsens hans udd/ med Klingan blif i en lembd linea under hans/ och håll den högre foten i samma linea fosp' in aria; Går han i dett med sin Klinga Prospect' din Kropp effter/ så sätt med en hast/ den högre i

den förriga linien för sig neder / och wijdare i mens'; Giör så honom Finten innan till per Qvartam och giff wäl acht huru han parerar; Parerar han intet/ så stöt per qvartam derstädes med pasaden af wenstra Skenkelen. Fig. 9.

68.

Påtrycker din Fiende utan till/ emot din swaga/ och du har försummat Cavation, så tryck honom hårdt emot/ i dett/ lätt hans Klinga fara/ gack honom med Finten i Contrapostur; will han intet parera så stöt der på i en motion per qvartam till hans inwertz kropp a.p. fermo eller med passaden af wänstra skenkelen/ parerar han/ så tag tempo i acht. Fig. 9.

Een Lection emot Stringering.

69.

När du äst innan till Stringerat så lätt din udd i en hast nedersiunka/ gack med din Klinga strax opp igen / och see till att du får med din styrka hans swaga; String' honom hans klinga utan till/ så snart han wille Cavera under din klinga/ så gif gran acht uppå Tempo i dett samma han går igenom/ att du träder med din wenstre fot in på honom/ och stöt innan till med qvart' äth hans bröst. Fig. 9.

Chiamater med eller utan Retirader giorde.

70.

Stringera honom utan till/ drag i dett samma din klinga till dig/ så att hans kommer under din klinga/ och din öfwerdehl af kroppen lätt något siunka tillbaka; Stöter han innan till/ så bruka dett falska steget. Observatio. Dee Chiamater som skee med Retirering blifwa brukade när Fienden är i full mensura den andra utan retirering, när han intet rätt mens' har till stöten.

71.

Chiamater på ett annat sätt; Äst du honom utan till hans klinga/ eller han hade dig derstädes string', så retirera dig med klingan och kroppen; öpna dig utan till öfwer din högra Arm/ fast i den halfwa Secund', och för fästet wäl utan till/ der med att du dig ingen annorstädes öpnar: Om han wore dig med sin klinga tämmeligen när/ så kan du wäl sättia din wenstra fot något tillbaka; då kommer du så mycket mer utur mens', stöter han uthan till per Tertiam öfwer din klinga in / så cavera och parera honom hans stöt med wenstre handen / nedan till din högre sijda sinkos/ och stöt med Secund, contra tempo i en jembd linea till hans öfwerlijff. Fig. 13.

72.

Annorledes: Gifwer han sig utan till någorlunda blott/ och ligger med sin Klinga bak något neder/ och med udden öfwer sig/ så att han gifwer en triangel då håll din udd ungefehr i Qvart' under haus styrkta af hans Klinga/ så snart han med sin Klinga på din swaga/ eller der på wille instöta/ så bruka dett falska steget/ och stöt qvart tillijka med honom utan till öfwer haus högre Arm. Du kant och/ när du äst i mens' med qvart' utan till stöta/ och med wenstra handen taga hans Weria utur handen. Fig. 15.

Denna Fig. 10. beteknar huru en Angulerat secunda blifwer anrättad.

73.

Ligger din Fiende med lång Klinga för dig/ och med udden utwertz wender/ så string' honom innan till/ ligger han ändå stilla/ och intet will movera sig/ så giör honom en fint innan till per qvartam; Parerar han till sin wenstra något under sig/ så at han ijnan till öfwer sitt Kors blifwer öpen / så cedera honom derstädes med din Klinga i dett han begynner att parera, och stöt så med en Angulerat Secunda innan till hans öfwerlijf; Men med Kroppen

moste

måste man wäl förfalla / paſerā, eller ſtöta a. p. ſermo Fig. 10. gäck under haus Klinga igenom och ſtring honom för efterſtöten: Men parerar han Klingan nederåht / ſå ſtöt halfwa ſecunda med ophögder udd till hans öfwerlijff.

74.

Obſervatio: När din Advers' forcerar dig innan till i qvart'uti ett högt läger / ſå ſtöter du med den hela Secund'. går han den högden jemt din Axel / ſå ſtöt halfwa ſecunda: är han med handen ån lägre; ſtöt tert', doch ſå at handen går ingen gång högre än hans udd är / ſå har han möda att parera.

75.

Muterar din Wederpart för dig / ſå gack ſmåningom med förhängiande prima utan till emot hans Klinga då bliſwer hans mutering förhindrat; ſkulle han då gå med ſin Klinga utan till något opp / ſå gak med din udd tillijka öfwer ſig / och ſtöt med tert'. uthan till öfwer hans halfwa ſtyrkia till hans högre bröſt med ett inſteg af din högre fot. Fig. 4.

76.

Men der du hans Klinga med prima ſtring', och han då i dett ſamma går med ſin Klinga öfwer ſig / williandes ſtöta dig Tert. öfwer din Klinga in / ſå Cavera med en haſt ifrå din wenſtra till din högra under hans klinga / och ſtöt qvart. tillijka med honom innan till hans högre bröſt: Men der han ſamma ſtöt till ſin wenſtra utparerade, ſå paſsera i en haſt med din kropp under hans klinga bort / och ſtöt med ſecund till hans inwertz kropp Angulerat. Fig. 10.

77.

Begynner din Contrapart, når han är något långt ifrå dig / att mutera, och intet ån haſwer mens. ſå lägg dig med din klinga i en hög Secund, och gack i ſmåningom honom emot / når du kommer i mens. ſå lätt ſachteligen din udd i ſecund utföre ſtunka / då lärer din klinga komma utan till hans / hwar igenom du förhindrar hans Mutering; Paſsera i dett ſamma och ſtöt Secunda uthan till öfwer hans högre Arm in till hans Bröſt.

Då

11

78.

Du kan och när du har försänkt din udd i Secunda, och din Fiende wille stöta dig utan till öfwer din Klinga in/ så parera honom hans stöt med styrkan af din Klinga / och medh halfwa hwaßan/ så tårer du förswaga hans Klinga / stöt i dett samma Terti utan till öfwer hans högra Arm: Men der han med sin Klinga tog bak öfwer sig/ så passera med en hast och stöt Secundam utan till under hans Klinga till. Fig. 5.

Emot Stringering.

79.

Wille din Advers' string' dig utan till så låt din udd med en hast nedersiunka/ wille han förföllia din swaga/ då gif gramm acht uppå i dett samma han förföllier din Klinga/ Cavera då och stöt innan till Qvart' till hans bröst med ett insteg af högre foten: Der han skulle (i dett du stöter Qvart') parera din stöt till sin wenstra sinkos/ så passera i en hast med din Klinga under hans Klinga sinkos/ och stöt med Secund' till hans inwertz Kropp Fig. 10.

Denna Fig. 11. utwijsar en Volte; Och huru man en stringering i ett medel- eller under-läger bemöta skall.

80.

Ligger du uti ett högt läger/ och han wille string' din Klinga innan till/ så låt din udd med en hast nedersiunka/ då är din Klinga frij; wille han förföllia din swaga/ så Cavera i dett samma han avancerar och stöt med Terti utan till öfwer hans Arm till hans Bröst med ett utsteg af högre foten: Men der han (i dett du honom öfwer hans halfwa swaga instöter) går med en hast i Qvart' under din klinga igenom/ och wille stöta dig en Qvart' innan till/ så förwexla med en hast utur Terti i qvart' och volte ra qvart' till hans inwertz kropp. Fig. 11.

81. Ast

81.

Åst du utan till string' så låth din udd åter nedersiunka/ gack i en hast med din udd opp igen/ och see till att du får string' hans Klinga innan till; Men når han i dett samma du går till hans Klinga/ Caverar och wender sin hand i Secunda under din Klinga/ och förmenar att passera med Secund under din Klinga/ sinkos/ så gif gran acht uppå/ i dett han går med secund' under din Klinga/ att du stöter med secund under hans Klinga Contra tempo. Du kan och i dett samma/ när han wille stöta secund' förwända din hand uti qvarta och låta udden siunka/ stötandes qvart' innan till med Contra tempo, eller och så med det falska steget Fig. 11.

82.

Wille din Advers' dig innan till String. så Cavera och gif honom intet jern utan till; wille han åter derstädes string, så stöt innan till per qvartam: Altså och uppå dhe utwertes string' mutatis mutandis.

83.

String' din Advers' utan till/ caverar han och wille med ett insteg innan till ingå öfwer din halfwa styrka/ så stöt i dett samma en half secund angulerat innan till hans kropp. Altså och/ når han/ innan till i ett högt läger emot dig i ett nedrigt läger gå wille; Men i dett han går fram för sig i mens' stöter du hela secund'. När han din Klinga i ett högt läger hade string' kan du med uddens försänkning affalla och dig trij giöra/ giff noga acht uppå mens' och tempo.

Emot Volter.

84.

Ligger din Fiende med retirerat Klinga för dig/ och ger dig en falsk öpning eller Chiamata, hwar med han lockar dig att instöta öfwer sin högra Arm/ tenkandes i dett samma du stöter giöra en volt, motte du intet giöra en fullkomlig stöt/ utan giör honom i hans falska tempo en Fint till hans högre Axel/ gif då gran acht uppå i dett samma han wille voltera, att du caverar öfwer hans Klinga/ och stöter honom med secunda i ryggen Fig. 12. Du kan och (når han gifwer dig ett falskt tempo eller chiamata af frij stycken) giöra en stöt hwilken på det sättet blifwer anrått/ i dett han gifwer falska blott/ giör då stöten/ rätt som du wille stöta till hans högre Axel förbij/ så lärer du råka honom i hans rygg når han giör volten. Din hand wender du i secunda, och förer wenstra handen till förskränkning wäl fram/ så passerar hans volt förgiäfwes; Ty alla volter som icke sker uti ett rätt tempo de äro falske och farliga. Iblandt detta kan du och så/ när du merker din Fiende är inclinerat att voltera, giöra honom en Fint der han gifwer dig ett falskt tempo, och i dett samma han volterar, giöra en lijten parade tillijka med kropsens retirering, och taga Werjan ifrå honom/ eller och sättia din högre fot bak om hans högre fot/ gripandes honom med högre Armen om halsen och wräka honom till Jorden: Allt detta moste skee med en furie och hast/ såsom denne wettenskap kräfwer en promt Execution.

85.

Stringera honom utan till med förskrenkter Kropp/ will han då en Qvart med macht under din Klinga till din högra voltera, så låt hans Klinga orörd/ och gak öfwer

12

hans ſinkes/ ſtöt per Secünd' utan till under hans Klinga till hans högra ſijda; Tyom du ſkulle gå honom innan till emot/ ſå parerade du dig ſielfwer ſtöten uppå Kroppen. Fig. 12.

86.

Ligger han med kort Arm i ſecunda eller i den öfwer tert. ſå ſtring. innan till med förſkrenkter kropp/ ſå ſnart han går under din Klinga till din högra ſijda att ſtöta/ ſå förblif hos hans Klinga/ tryck med din Klinga hans neder till din högra ſijda/ och ſtöt ſå med en haſt uti ett tempo, utan till med halfwa ſecunda under hans Klinga per paſſade.

87.

Ligger han i en under Tert' ſå ſtring. honom innan till med förhängder qvart. ſå att din udd kommer innan till hans ſwaga/ wille han då innan till under ditt kors med qvart' inſtöta/ ſå gak tillyka med honom i qvarta till hans högre höfft; Men giör han en volt till ditt öfwerlyf/ ſå giör en Contra-volt utan till öfwer hans högra Arm till bröſtet: Du kant och ſättia din högre fot i dett ſamma tillbaka/ och förwända din hand i ſecunda, gifwandes honom ſtöten i ryggen/ och till större ſäkerheet/ föhr din wenſtre hand till förſkrenkning.

88.

Ligera honom utan till med förhängder Secunda, ſå ſnart han der med qvarta utan till öfwer din Klinga wille voltera, ſå giör en Contra-volt under hans högre Arm.

89.

Guardera dig med lång Klinga och ſtring' utan till/ eller har han ſtring' dig ſå retirera din Kropp tillyka med Klingan/ att du innan till hans Klinga mäſt i ett underläger kommer/ öpna dig derſtädes innan till/ ſå att din udd något ſtär till din högra ſijda; Giör han dig en fint innan till/ ſå ſtöt i dett ſamma en Qvart' med wenſtre ſkenkelen Contratempo till hans inwertz kropp/ Fig. 9. och uti ſtöten gif kroppen wäl fram/ wille han aff frij ſtycken voltera öfwer din Arm en qvarta, ſå ſtöt under hans Klinga ſecund. till hans högra ſijda: Men ſtöter han qvart' ända fram/ ſå cavera och ſtöt utan till Tert' öfwer hans Klinga; String' han innan till/ och giör dig en ſtöt ått ditt Anſichte/ ſå paſſera med ſecunda under hans Klinga.

Uppå

Vppå ett annat sätt. Ligger han i den medel-tertia, sempt för sig med något opphögder udd/ så halt din udd med uhrsträkter Arm ungefähr ett qvarter under styrkan aff hans Klinga/ och blif med din Klinga bak till något högt; Stöter han utan till/ så Cavera och stöt med ett falskt steg till hans inwertz kropp. Altså och om du hade honom innan till string. och han stötte utan till/ med korßet så mycket försänkt/ att du intet kommer till cavera, så gak i dett samma med din Klinga öfwer sig/ och stöt utan till öfwer hans högre Arm.

Föllier altså huru wijda den wenstra handen uti hwarjehanda tillfall är nödwändig och tillåtelig.

Jag föreställer mig uti detta/ huruledes kan hända/ en eller annor lärer finnas/ som wijd fechtande med en ensam werja/ hålla aldeles orådsamt att bruka den wenstra handen; Sombl. utaf ett sielfbehageligit efftertänkande/ hos sig sielfwe/ såsom och gifwa androm sine skähl/ att dett icke woro rädeligit och oprichtigt föra sin Action emot sin Wederpart med wenstre handen jämpte klingan: Hwilke omdomen och tankar iag icke uti alt bijfaller/ såsom man effter tijdzens lägenheet/ ingalunda den wenstre handen får uthsluta eller låta aflägse. Huru kunde iag detta med skähl tillstå? när man är stadd i krijg eller andre farlige och swåre händelser/ att man då skulle läggia den wenstre handen på ryggen/ eller och låta henne hängia såsom förlammat och död neder wijd sijdan/ hwilket först förtager kroppen sin fördehlachtighet/ och gifwer honom i stället ett mechta snöppeligit och affstympat anseende: Ty skall kroppen hafwa något behageligit och wähllicke-keligit anställande/ wijd en behörig Fecht-poitur måtte den ene leden icke wara den andre emot/ undandragen och förfallen/ utan mycket mehra till beredskap och bijhiälpsam. Derföre är dett ofehlbart/ att in- och effterstöter med rätta application af wenstre Arm och handen/ gifwer mycket mehra säkerhet/ än man skulle föra werjan allena. Emedan man i brist och återlembnande af wenstre Armen/ intet kan betäckia och bringa kroppen så när tillhopa att man uti stöten icke gifwer fast mera öpning derigenom. Altså effterdet man icke med wenstre Arm och handen kommo den högre till hielp och undsättning/ bleefwo mängen sielf i faran träffat och lædera, der han wijd bijstånd aff den wenstra/ hade elliest kunnat räka och fullbracht stöten Fördenskull bör hos en förständig Fechtare noga i acht tagas/ hwilkerdera i stöten blifwer blott eller betäckt såsom och i hwarjehanda tillfällen retteligen wetta bruka den wenstra Arm och handen. Min mening är ingalunda/ att man enteligē skall taga effter eller omfatta sin Fiendes klinga/ der man tillskyndar sig undertijdē snarare afskurne och förderfwade händer/ än någō fördelachtigheet. Derföre moste man föra wenstre handen bak och icke fram för udden; Och skulle man ibland detta utwällia dett lindrigaste/ woro ett slag uppå en läderhandska fast drägeligare än en stöt i lijfwet: Hwarföre tyckes mig sådant som af en eller annan härutinnan blifwer således förebracht icke wara rättmätigt utan ogagneligit/ dett man nyttiar sig till bästa uti sådan nödfall/ den wenstre handen/ der lijkwäl den högste Gud hafwer tilldelt och gifwit så wäl den wenstre som högre handen till kropsens hielpsamhet oc defension. Hwarföre tyckes detta förhinderligit/ ens frije händer ihopknyta och sammanbinda/ och så medelst i oträngd måle lembna ens lijff och lefwerne uti fara och öppenheet/ då lijkwäl min emotståndare hafwer äfwen så wäl twå händer som iag. Är altså detta ett lindrigt inkast/ som kunde någon här wijd låta förmärkia oc seja/ att om werjan woro wäl hwäst/ lärer man fuller hålla handen tillbakas. Ney ingalunda/ om det så händer sig i all fall/ att wenstra handen skulle bringas der igenom i fara/ der doch mestendels ingen nöd befinner sig/ woro dock lijdeligare i handen än i kroppen. Fördenskull will iag med några få lectioner utwijsa huru man kan bruka wenstra handen/ och wore intet orådsamt/ att man alltijd förde den wänstre handen till förskränkningen/ der man woro så utarbetadt och skickelig att befälla sine leder/ dett samma att giöra och werkställa. Derföre den som will bruka wenstre handen/ han måtte hafwa ett särdeles läger/ så att hela kroppen kommer fram/ emedan wenstra handen blifwer förd frā wijd pañan på dett hon är der/ med en hast tillstädes/ i hwad händelse dett kan tillfalla; Ty motion af kroppen är den hastigaste rörelsen/ som tillförende omtalt är/ blifwer fördenskull underdelen af kroppen wähl bortagen. Altså och när din Fiende har mens' till din öfwer deht af kroppen/ der du äst betäkt af din werja/ så har han ingen mens' till ditt underlijff/ som effter föllande Fig. 13. lährer utwijsa.

Ligger

13

Ligger din Fiende med raak Klinga för dig/ och söker med Cavationer att behålla henne frij: der du då skulle stöta eller taga hans Klinga utan till/ han då i dett samma gick igenom/ och höll sin udd fram för dig/ i tankar der han utaf händelse skulle warda af dig læderat, motte och du af honom der jämpte blifwa blesserat. Altså förhålt dig på detta sätt; Lägg din Klinga under hans/ och wijsa honom att du med flijt wille taga hans Klinga utan till/ der med han får tillfälle att cavera, i dett samma du gäst i motu att taga hans Klinga och han caverar, så föhr din wenstra hand wäl fram och parera hans Klinga till din högra sinkos med din wenstra hand/ så blifwer han utan till öfwer sin högre Arm öppen/ stöt då i dett samma med secunda till hans öfwerlijff a. p. f. eller med palsaden. När du wilt giöra denne lection moste du temmelig wara i mens elliest kan han lettel. cavera om din wenstre hand/ blefwo i sådez begge råkade. Fig. 13.

92.

Giör din Wederpart en Fint utan till/ parerar han till sin högra/ och will der på utan till instöta/ så cavera, och gak/ i dett/ med din wenstre hand innan till hans klinga/ och stöt qvart' med försänkter udd/ till hans högra sijda med ett insteg af din wänstre skånkel Fig. 14.

93.

Giör honom en fint innan till per Qvartam, wille han då giöra en contra qvart att stöta i din swaga/ så låt i dett samma din hand siunka i tert, och gak med din wenstre hand till hans klinga/ gif din wenstra Axel tillijka med kropsens skränkning så mycket fram

fram att du med din wenstra hand hans Klinga ofwan till din högra kan bort parera, stöt i dett samma a. p. fermo till hans bröst per tertiam Fig. 13.

94.

String'. honom innan till per tertiam, och giör honom der uppå en Chiamata, gak utur tert' i Qvart med udden utur præsenza, och kom i dett samma med förskrenkter kropp stående/ så att du åst utan till aldeles blottad/ och med din Klinga så lågt att han tilliest ingen annorstädes kan stöta utan till öfwer Klingan/ din wenstra hand för fram/ i dett han nu i Chiamata wille stöta/ så parera honom hans stöt med din wenstra hand under till din högra sinkos; Passera tillika med wål försänkt kropp/ och stöt secunda med Cavation, högre Axlen wål uhtsträckter med Armen till hans bröst: Men täerne af din wenstre fot wändt wål uht/ der med din kropp så mycket längre från hans Klinga kommer sinkos. Fig. 13.

95.

Ett annat. Woro du utan till hans Klinga/ så cavera, wille han stöta en qvart innan till A. p. fermo, så wändt i dtt samma i secunda och gif din wenstre Axel fram/ wik täerna af din högre foot utan till/ der med att din högre sijda kommer utur faran; parera med wenstre handen under till din högre sinkos/ och stöt med secunda ofwan till hans bröst Fig. 13.

96.

Eller och/ wore du innan till/ så lät din udd derstädes sjunka/ wille han qvart' påstöta/ så parera med wenstre handen/ och stöt som sagt är secunda; Så och när han stöter Qvarta utaf frij stycken. Item när han på din inwertes string' emot ett medel-läger/ utan till hos ditt kors wille instöta.

97.

Ligger han i en medel-tert' med udden öfwer sig/ så string' honom innan till/ sänk der på kroppen wål fram utan fotens rörelse/ gak honom med din wenstra hand till hans Klinga/ stöt der på qvarta med ett jämt insteg af din wenstra Skänkel/ till hans kropp inwerts. Fig. 14.

98.

Lägg dig i den nedre secunda, och giör dig blott öfwer din högra Arm/ så snart han wille stöta dig öfwer din Arm/ så rumpera honom hans Klinga sinkos/ och tag med en hast med din wenstra hand under din högre Arm/ tryck honom hans Klinga till din wenstra sinkos/ låt din Klinga gå wenster om ditt hufwud/ och träd wähl in på honom/ stöt der på qvarta innan till hans kropp.

99.

Will han passera utan till/ under din Klinga/ så parera hans stöt med wenstre handen/ till din högra sijda sinkos/ och stöt secund' med Contratempo till hans öfwerlijff.

100.

Wille han stöta dig utan till öfwer din högre Arm/ så parera honom hans stöt med din wenstra Arm under till din wenstra sinkos/ och stöt med secund' Contratempo tillika med honom/ till hans öfwerlijf. Fig. 14.

101.

String' honom utan till/ wille han Cavera och giöra en volt på dig innan till af frij stycken/ så parera hans volt med din wenstra hand/ till din wenstra sinkos/ och stöt med Secunda Contra-tempo till hans öfwerlijff.

102.

Ligger en med lång Klinga för dig/ så string' hans Klinga innan till/ giör dig utan till öfwer din högra Arm öppen/ så snart han wille stöta dig till ditt öfwerlijff/ så parera honom hans stöt med din wenstra hand ofwan till din högra sijda sinkos/ och stöt med Secunda utan till under hans Klinga till hans högra sijda. Du kant och om du will med reversa stöta utan till öfwer hans Arm.

103.

Ligger han med lång Klinga/ så gack honom an innan till/ Cavera och stöt tert' utan till öfwer hans högre Arm; Om han samma stöt parerar till sin högra sinkos/ så cavera med din udd i en hast/ och med din wenstra hand fall honom innan till på hans Klinga/ stöt i dett samma Qvarta med ett insteg af wenstre foten till hans öfwerlijff.

104.

Hafwer din Fiende string' dig med sin halfwa styrkia/ i din halfwa swaga/ i dett samma du Caverar, och han med en hast wille voltera, så parera hans Klinga med din wenstra hand till din wenstra/ och stöt med secunda contra-tempo till hans öfwerlijff Fig. 14.

105.

Ligger din Wederpart med lång Klinga för dig/ så see till att du får string' honom med secunda utan till/ och skränk din kropp wähl/ så att din wenstra Axel kommer

wähl

wähl fram/ att du hafwer ingen blott till din högra sijda. Din öfwerdehl af kroppen sänk wihl fram. När du är på detta sätt Cooporerat, så tag med din wenstra hand öfwer din högra Arm/och för med din wenstre hand hans Klinga sinkos/ åth din wenstra sijda/ i dett samma du dett gjör/ så stöt Qvarta till hans inwertz Kropp.

106.

Ligger din Wederpart med lång Klinga/ så see till att du kommer med din halfwa styrkia; innan till hans Klinga/ och blif med din hos hans Klinga/ till; des du kommer med din wenstra hand innan till hans Klinga/ tag i dett samma med din wenstre hand hins Klinga till din wenstra sinkos/ passera i en hast med wenstra foten till hans inwertz kropp.

107.

Sträng honom innan till/ går han i dett samma igenom/ och wille stöta en tert öfwer din högre Arm/ så gif gran acht uppå när han stöter/ att du går ifrå din wänstra till din högra under hans Klinga/ Cavera och stöt tillijka med honom Qvarta Contratempo till hans högra Axel/ din wenstre hand förer du fram för dig.

108.

Sträng honom utan till; Will han i dett samma cavera, så cavera tillijka med honom innan till/ caverar han/ och wille i dett samma stöta en tert öfwer din högra Arm/ så parera hans Klinga med din wenstre hand under till din wenstre sijda sinkos/ och stöt Secunda contra-tempo till hans öfwerlijf. Fig. 14.

109.

Ligger han med en lång Klinga för dig/ så se till att du får sträng. honom utan till/ wille han då intet låta sträng sig/ så läht honom med flijt få din Klinga/ ligger han stilla och wänter på ditt tempo, så föhr den wenstre Axlen småningom fram/ tillijka med wenstre handen/ så att kroppen blifwer aldeles halberat/ lägg i dett samma din wenstra hand på hans Klinga/ och wändt din högra hand i en Angulerat Secunda, passera således med en hast innan till hans Klinga/ din wenstre hand förer du fort till hans fäste. Fig. 10.

Emot den Wenstra handen.

110.

Guardera dig längt/och öpna dig lijtet utan till öfwer din Klinga/ skulle han derstädes giöra dig en fint, så parera den samma med din Klinga till din högre sinkos/ med tremste leden af din högre hand: Wille han då innan till med sin wenstra hand gå till din Klinga/ så cavera med udden under hans wenstra hand/ och voltera qvarta till hans inwertz kropp/ bringder med kroppen utur præsenza hans udd/ din udd läht nägot siunka/ der med du kommer med din styrkia till hans swaga/ så blifwer du bättre förwarat. Fig. 15.

111.

Giör honom en fint innan till/ med halfwa qvarta till hans Ansichte/ wille han med sin wenstra hand/ till sin högre parera, och under bort passera, och stöta till din inwertz

15

Kropp/ så låter du (i dett han sin wenstre hand ophäfwer till sitt Ansichte sökandes dett samma att defendera) din udd i din Fiendes gifne blott emellan bägge Armarna siunka; Stöt så qvart' med dett falska steget till hans kropp inwertz. Fig. 15. Du kan och här på qvarta a. p. fermo innan till hans kropp stöta.

112.

Ligger han med retirerad Klinga för dig/ och förer sin wänstra hand ofwan till sitt Ansichte/ så string' honom innan till/ giör honom derstädes en fint med halfwa qvart' till hans högra sida/ wille han då din Klinga neder till sin högra bort parera, sysstandes med secunda till din inwertz kropp att stöta/ så Cavera under hans wenstra hand omkring/ och stöt utan till (i dett han kommer för sig med qvart') med dett falska steget till hans bröst/ och blif med korset wijd hans Klinga/ så lährer du wara för honom salverat, om än han skulle stöta angulerat secunda; Der han ellest med wenstre handen en stöt innan till wille bort parera, så angulera tert' innan till hans hand med din udd öfwer sig och stöt så inn.

113.

Ligger han med wenstra handen bak om sitt kors i medel-tert. så string' honom innan till/ och giör honom Finten med din högre fot sosp. in aria; Parerar han med wenstra handen till sin kropp/ så Cavera under hans hand/ då han lärer taga mistom/ stöt i dett samma Qvart med dett falska steget till hans inwertz kropp. Fig. 15.

114.

Ligger han i medel-tert. och hans udd är något till hans högra sinkos/ så gak honom med din swaga innan till öfwer styrkan hans Klinga/ så snart han med sin

wän-

wenstra hand wille gripa ffter din Klinga då voltera med en hast Qvårta och Cavera ifrå din wenstra till din högra under hans wenstra hand/ då lårer han taga förgiåfwes; Stöt med dett samma i ett tempo qvart utan till öfwer hans wenstre Arm/ till hans wenstre bröst: Du kant och Qvarta långt a. p. fermo stöta öfwer hans wenstre Arm.

115.

Ligger din Contrapart med sin wenstra hand bakom sitt kors/ gak honom an med din Klinga utan till/ och giör honom derstädes en fint öfwer hans högre Arm till hans wenstra öga/ så nart han wille din Klinga med wenstre handen ofwan före till din wenstre sijda borttaga/ så cavera med en hast ifrån din högra till din wenstra öfwer hans wenstre hand så lårer han förfara med sin hand/ stöt der på med tert utan til hans bröst. Fig. 4.

116.

På ett annat sätt: Ligger han åter med wenstre handen bak om sitt kors/ så kring' honom innan till/ och giör honom en fint dersammastädz öfwer hans wenstra hand till hans Ansichte/ så snart han din Klinga med wenstra handen ofwan till sin högra wille borttaga/ då Cavera med en hast öfwer hans wenstre hand/ så griper han telt/ stöt i dett samma qvart till hans bröst Fig. 7.

117.

Ligger han i förhängiande Secunda och förer sin wenstra hand fram wed pannan/ wäntandes att du skall stöta in på honom så giör honom en fint med Contra postur uti en jembd linea åht hans bröst; så snart han wille parera med sin wenstra hand till sin högra sinkos/ så cavera ifrån din wenstra till din högra omkring hans wenstra Arm/ och stöt utan till öfwer hans wenstre Arm, Secunda.

118.

Emot dhem/ som åhro wane att parera med wenstre hauden/ moste man intet giöra resolverte longa utan halfwa stöter/ särdeles finter ty dhe angulerade stöter skaffa honom mycket att giöra/ besynnerligen dem som intet fundament hafwa utaf fechtning utan sielfwe utaf naturen hafwa wänt sig: Men dhe samme låra ey håller stöta/ med mindre dhe tillförende hafwa med deras wenstre hand fått Fiendens Klinga och giöra dhe samma/ stora och långsamme motioner; Ty i dett dhe taga med wenstre handen effter Klingan så kommer wenstre Axlen fram; Men der emot går den högre Axlen tillbaka igen/ på hwilket sätt stöterne gå mycket långsamma.

Flanconnade.

119.

Har din Fiende stringerat dig innan till/ så gack med din Klinga igenom/ och giff honom ett falskt tempo eller chiamat till stöten äht din inwertz kropp/ giff då grant acht i dett han stöter/ att du giör en subtil parade, allenast med den fremsta leden/ så att din udd bliswer i præsens hans kropp; Går han med sin hand i stöten temmeligen högt/ och giswer sig i sin högra sijda öppen/ så förwendt din hand i Qvarta och stöt den samme med en angulo under hans högre Arm/ som denne Fig. 16. uhtwijsar.

120.

Än mehr. Ligger din Fiende och har icke aldeles uhtsträkt sin Arm/ utan lembnar i sin högra sijda en blott/ och du äst utaf honom string. så gack med en subtil cavation igenom med din styrka i hans swaga/ och stöt henne med qvart' till hans högre sijda under högre Armen med en lijten omwridning. Fig. 16.

121.

Wijdare. hafwer din Fiende string' dig utan till/ heller du har string' honom innan till/ så giör honom en finte innan till hans Ansichte; Parerar han med sin styrkia öfwer sig till sin wenstra/ och lätte udden sjunka till din wenstra/ så lärer han ofwan till i sin högra sijda gifwa sig blott; Då förwändt med en hast din hand i full qvart' och stöt henne under hans högre Arm; Till större säkerheet så föhr din wenstra hand till förskränkning som Fig. 16. uhtwijsar.

Huruledes Circulering och Ligering så wähl utan/ som innan till/ bliswa giorde.

122.

Ligger din Advers' med en jembn och uhtsträkter Klinga för dig/ och har string' dig innan till/ så läht i dett samma din udd sjunka/ och din hand lyffter du opp med fremste

fremſte leden/ och med din Klinga wrider du din Fiendes Klinga omkring/ Fig. 17. Så att du kommer innan till öfwer med din ſtyrkia i hans ſwaga/ då blifwer honom förhindrat att Cavera; Går han då/ ſom ingen twifwel lärer wara/ med ſitt kors öfwer ſig till ſin wenſtra ſinkos/ ſå gier han ſig i ſin högra ſijda öppen; Stöt i dett ſamma qvart' under haus högra Arm/ med ett inſteg af högre foten Fig. 16. Men der han intet ſkulle gå opp med ſitt kors/ ſå ſtöt qvart' ända fram åht haus högra bröſt a. p. fermo eller per paſſada: Med din högra foot träder du något till din högra ſijda ſinkos.

123.

Ligger han åter igen ſom tillförende/ och hafwer string' din Klinga utan till/ ſå lät din udd något ſiunka/ och i dett ſamma wändt fremſte leden af din högre hand rätt ſåſom en Circel, ſå att du kommer med din ſtyrkia utan till i hans ſwaga/ med en haſt ſtöt Terz' ända fram till hans högre bröſt; Men der han med ſin ſtyrkia/ ſkulle gå något högt till ſin wenſtra ſinkos/ går du utur Qvart' i Secunda och ſtöter henne angulerat innan till hans underlijff Fig. 10. Men der han i begynnelſen/ när du Circulerar, far med ſin ſtyrkia bak öfwer ſig/ Caverar du i en haſt och paſſerar med Secunda under hans Klinga till hans högre bröſt: Men med din högre fot träder du något till din wenſtra ſinkos Fig. 5.

124.

Huru en heel Ligering bliſwer giord. Ligger din wederpart med raak Klinga för dig/ ſå string' honom innan till/ i dett ſamma låt din udd öfwer hans Klinga ſiunka/ och med din Klingas ſtyrkia ligera hans ſwaga omkring/ ſå att du åter kommer med din ſtyrkia innan till hans ſwaga/ ſtöt der på ända fram Qvarta: Men ſkulle han i dett ſamma du ligerar hans Klinga/ gå med ſin Klinga igenom/ ſå giff

gran-

gran acht/ i dett han giör Cavation, att du förwender utur qvart' i tert' och stöter så till hans bröst: Men der han gifwer sig i sin högra sijda öppen/ stöter du Flanconnade under hans högre Arm som Fig. 16. uhtwijsar.

125.

Wijdare med Ligering. Ligger din Fiende ännu med jembn. Klinga för dig/ så string' honom utan till/ Ligera honom hans Klinga så att du kommer åter med din Klinga utan till hans swaga; Ligger han der på stilla/ så stöt tert' ända fram; Men gieck han i dett samma under din Klinga igenom/ så förwändt utur tert' i qvarta, och stöt till hans bröst inwertz; Farer han med sin Klinga bak öfwer sig/ så att han med sin styrkia hafwer din swaga då cavera med en hast och stöt secunda under hans Klinga till hans bröst Fig. 5. Men parerar han öfwer sig/ och kommer mid sin halfwa styrkia i din halfwa styrkia/ motte du intet cavera utan du förwänder din hand utur tert' i prima, och stöter henne öfwer hans Klinga så lårer stöten räka in till hans hals Fig. 6. Tager han till sin högre sinkos/ caverar du i samme tempo och stöter qvarta innan till hans bröst. Merk här hos åtskilnaden emellan circulering och ligering; Nähr du wilt circulera motte din Klinga wara af din Fiende string'. Men när du wilt ligera, så moste du hafwa string', och när deße Lectioner blijwa wähl giorde har Fienden stor möda att befrija sigh.

Huru man emot Chiamater sig förhålla skall.

126.

Ligger din Advers' högt och retirerar sig i ett medel läger/ gifwandes sig innan till blott/ så string' honom innan till/ träd i dett samma med högra foten effter/ så snart han wille då innan till stöta/ så stöt Qvarta med dett falska steget tillijka med honom till hans inwertz kropp. Fig. 11.

127.

Wört du i Mens' string', eller han trädde in och gick med sin udd till sin högra sinkos/ och gofwo sig innan till med willia blott/ så stöt i dett samma qvarta med dett falska steget/ till hans inwertz kropp: Men låter han udden sijnka till sin högra/ så blif med ditt kors högt/ och giör honom en fint innan till/ wille han i dett samma Voltera så giör en contra-volt.

128.

Ett annat sätt/ emot dhe uhtwertz chiamater. Woro du innan till i Mens' han då caverade, och utan till wille giöra en chiamat förutan retirering. i tankar när du skulle utan till per tertiam stöta/ han då wille voltera qvart' under din Klinga så stöt du

Tert med uddens försänkning utan till under hans Klinga till hans underlijff. Så blifwer honom hans igenomgång förhindrat Fig. 12. Wille han gå med sin styrkia i din swaga/ och utan till stöta med dig tillijka/ så låt honom intet wijdröra din Klinga/ utan Cavera och stöt med secunda under hans Klinga Fig. 21. Du kant och träda efter med högra foten och string honom utan till/ när du Caverar. stöt Qvarta a. pie fermo, i stringeringen blif med raak Arm för honom/ och rör allenast den fremste leden med din Klinga atraverso till hans. Du kant och wäl i string, något stijga till hans Kropp/ när du wilt der på voltera. På föregående string med porterter Klinga är mycket rådeligit/ emot dhe Chiamater i dett du med en hast/ när han wille stöta/ förändrar effecten.

129.

Ligger din Fiende neder och öpnar sig innan till/ så gack honom per tert högt an med något inwertz udd; Rycker han då med Klingan eller elliest gör någon rörelse med foten eller Kroppen/ såsom han wille innan till stöta/ och kom så medelst i mens; Så stöt i dett samma Contra tempo Qvart ofwan till fort a pie fermo, och gack med en hast tillbaka igen/ låtandes din udd siunka i Qvarta för effter stöten.

130.

Ligger han i secunda; Så string honom utan till; Rycker han derstädes och förer foten i mens såsom han wille innan till stöta/ så stöt qvarta med dett falska steget Contratempo till hans inwertz kropp. Fig. 11.

Öfwerkastning. Eller på hwad sätt man skall slengia och haswa sin Klinga öfwer sin Fiendes.

131.

Lägg dig med jembd Klinga för din Fiende/ så att du förer och behåller din hand och werja frij/ der nu din Fiende skulle söka din Klinga innan till att string'/ så gif gran acht uppä/ i dett han träder i mens', att du inter låter röra din klinga/ utan går ifrån din högra öfwer hans Klinga/ och kastar qvart' utan till öfwer hans högra Arm till hans högre bröst: Fig. 19.

132.

Du kant och når din Fiende har string' din Klinga innan till/ kasta öfwer hans Klinga angulerat qvarta till hans högre bröst; Men der han samma stöt till sin högra utparerar, går du uti en motion igenom/ och stöter Qvarta innan till hans högre Brost.

133.

Altså och når du äst string' utan till/ kastar du af frij stycken öfwer hans Klinga/ i dett du går ifrån din wenstra till din högra/ och stöter så qvarta innan till åht hans högre Axel; Men der han/ skulle parera din stöt något till sin wenstra sinkos/ så cederar du i dett samma/ och låter din udd försiunka/ stötandes qvarta under hans klinga till hans underlijff. Du kant och med din Klinga fara af och till i högden som Fig. 18. utwisar/ der igenom gör du din Fiende des säkrare/ emedan din hand är altid i motu. Så kan han intet så wel judicera tempo när du wilt stöta/ när du då har nått Mens', så kasta med en hast angulerat Qvart' utan till öfwer hans högra Arm. Fig. 19 Du kant och når du förer din Werja i flychten som Fig. 18. wisar. Giöra honom med udden en alwarsam mijn till hans Ansichte/ så lär han som ingen twifwel är/ taga med sin styrka till sin högra (medan man är mest ömmer och redder om denna dehl) gack då med en hast med en god Avancement under hans Klinga/ och stöt Qvart under hans högra Arm/ när denna stöten blifwer wäl giord/ står han intet at parera.

134.

Du kan och först giöra en half öfwer-kastning innan till/ hwilken blifwer således giord såsom en half stöt: Tager han med sin Klinga till sin wenstra/ så gack med en hast ifrån din högra öfwer hans Klinga/ och stöt qvarta utan till öfwer hans högre Arm. Fig. 19.

135.

Således och når din Fiende har string. dig innan till/ går du öfwer hans Klinga/ och giör honom en half stöt/ parerar han med sin Klinga till sin högra sinkos/ så gack i dett samma ifrån din wenstra till din högra öfwer hans Klinga/ och stöt qvarta innan till hans högra bröst/ med ett insteg af högre foten: Men der han läge stil-

la när du förste gången geck öfwer hans Klinga/ stöter du ända fram: Altså der han i din halfwa öfwerkastning/ skulle stöta / giör du en lijten parade. och der på en finte innan till åthaus Ansichte. Gif då gran acht huru han parerar.

Emot öfwerkastning/ och dem samme som stöta resolut/ och icke med deporterter Klinga.

136.

PRovocera din wederpart igenom Chiamater till stöten/ och när han stöter/ så bruka mäst dhe defensioner som sker uti twå tempi: Ty på flancerte och resolute stöter/ kan man säkert parera och sedan stöta/ emädan Fienden i dee samma sin effect intet kan mutera. Altså kan du när han innan till en qvarta aff frij stycken på dig wille stöta/ under hans stöt Cavera. den samma utan till med qvarta parera. och träd i dett samma utan till hans högra sijda sinkos/ då du honom derstädes kan stöta/ eller med ett skärande öfwer hans wenstre Kindbeen lædera.

137.

Altså och när ham utan till stöter/ Cavera på samma sätt under hans stöt/ parera honom der innan till/ och träd tillijka till hans wenstra sinkos/ stöt derstädes med en öfwer-kastning till/ hans högra Axel eller Ansichte/ eller och lædera honom med ett skärande öfwer hans högre kindben. Wilt du i hans stöt blifwa jämpt för honom/ så parera den samme utan till med den wenstre terr' tillijka med en Scurtzio: Men utan

till

till med halfwa qvarta och kroppen halberat; I dett han åter will gå tillbaka/ så stöt honom utan till per tert', innan till per qvartam; Men bägge parering förrätta med stadig Arm; Allenast med fremste ledens rörelse af din högra hand: Item, stöter han utan till/ så parera honom hans stöt med din styrkia af Klingan/ och träd i dett samma utan till med din högre fot attraverso wäl på honom in/ så att din öfwerdehl af kroppen blifwer skränkt och fast halberat; Armen blifwer förkortat/ din Klinga behålt i din linie, och passera geswindt fort/ och stöt secunda öfwer hans Klinga till hans öfwerdehl af kroppen Fig. 20. Du kant och så emot dhe resolute stöter bruka volter och förfalla.

138.

See till att du kommer honom småningom oförmärkt i mens', och gack med din Klinga i en jämbn linie: Så snart du hafwer nådt mens', då ställ dig i ett stadigt postur; Ligger han ändå stilla/ så gack något långsamt igenom/ och tag med din styrkia hans swaga/ (Då lärer han utan twifwel i ditt tempo stöta) så snart han stöter öfwer din Arm något lågt/ så cavera i dett samma/ och stöt qvarta med dett falska steget under hans Klinga/ till hans högre bröst. Fig. 11.

139.

Ligger han med en flygande Klinga/ så att hans hand/der uti han förer werjan/ är altijd i motu, förandes udden högt fig. 18. Och söker så att kasta qvarta öfwer din högra Arm utan till in; Om du skulle så simplement der parera, bleefwo du utan all twifwel råkat. Altså giör du bättre att du gifwer dig utan till öfwer din högre Arm öppen/ stat i dett samma med fötterna ferm, och giff gran acht uppå hans rörelse/ i dett samma han kastar in qvarta öfwer din Arm/ att du då straxt förfaller med din kropp så diupt som möjeligit är/ och wänder din högre hand i secund' wähl opp; Dock utan någon utsträkning/ så lärer du råka honom på halsen öfwer hans Klinga/ din wenstre hand förer du wäl fram till din högra/ så att du förhindrar honom hans igenomgång. Fig. 20.

140.

Du kant och/ i dett samma/ när han inkastar förwända din hand i qvarta, och voltera henne tillbka öfwer hans högre Arm. Fig. 19.

141.

Men der han med sin styrka skulle instöta hos din swaga/ måste du i dett samma Cavera, och stöta qvarta innan till a. p. fermo eller med dett falska steget. Fig. 11.

142.

På ett annat sätt. Ligger han med hög Klinga/ och rörer altijd sin hela Arm/ sökandes der igenom att komma småningom i mens' Fig. 13. Giör honom/ i dett/ en half stöt till hans bröst; Men sätt intet foten långt uht/ om du alsin-

tet

20

tet rörde foten/ word mycket bättre/ allenast med Kropsens öfwerböjning; Skulle han i det samma stöta utan till öfwer din Klinga/ så drag med en hast din Kropp tillbaka igen/ och cavera i det samma/ tag med din Styrkia hans Swaga; Förer han sin Hand i stöten högt/ så stöt med en hast Flanconnade utan till under hans högre Arm per qvartam a pie fermo Fig. 16.

143.

Du kant och så/ der han skulle fara med sin Arm aff och till i Högden Fig. 18. allenast med din Krops öfwerböjning/ stöta honom i Armen eller Handen.

144.

Stöter han högt/ särdeles till din högre Axel/ är intet rådsamt at man volterar; Ty om man då skulle voltera, blefwe man stötter i Ryggen: Derföre är det bättre at man står något högt med Kroppen/och giftwer sig öfwer Klingan något öpen/ så at han hafwer orsak at sättia högt an; I det samma tempo han stöter/ förwänder du din Hand i Secunda, och förfaller wäl med din Kropp under hans Klinga/ och passerar med Secunda under hans klinga bort. Fig 22.

145.

Ligger din Advers' i en jämbn tert' fram för dig/ så string' honom hans Klinga innan till/ kastar han då med en hast sin Klinga öfwer din/ i mening att komma med sin Klinga utä till din Klinga/ så achta noga när han oplyffter sin Klinga/ at du med en hast går ifrån din wästra till din högra under hans Klinga/ så lär du åter koma inan till hans Klinga; När du caverar

så see till att du kommer med din Klinga innan till/ aldramest i hans halfwa styrkia. Så snart han då åter will under din Klinga cavera, moste du gifwa gran acht uppå i dett han går igenom/ att du stöter tert' tillijka med honom utan till öfwer hans halfwa styrkia till hans högre bröst/ med ett insteg af högre foten.

146.

Ligger din wederpart med en lös Klinga fram för dig/ så sök att du kommer utan till hans Klinga/ att du åst öfwer din högre Arm aldeles betäckt; Wille han då innan till öfwer din Klinga inkasta en qvart', så gif wål acht uppå hans tempo, i dett han begynner att röra sin hand och Klinga/ att du sätter i dett samma tempo din wenstre foot fram/ och stöter qvartam innan till åht hans högre bröst: Men du moste föra din högre hand och fäste wål högt/ der med att huswudet blifwer des bättre betäckt. Fig. 9.

147.

Har du string' din Fiende innan till/ så gif grant i det han wille lyffta sin Klinga öfwer din/ att du i ett ögnebleck förwender din hand i secunda, och sänk kroppen wehl/ passera under hans Klinga till hans högra sijda bort. Fig. 22. Du kant och i dett han kastar öfwer din Klinga/ sättia din högra fot bak om din wenstra tilbaka/ så långt du förmår/ förwend din hand i secunda, din högra Arm streck wähl ut/ med din wenstra hand parerar du hans Klinga till din högra sijda sinkos.

Huruledes Stringering och Ligering emot dhe medel- och underläger blifwa brukade.

148.

Ligger din Advers' med jämbn Klinga i medel tert', och med sin udd intet högre än sitt wekalüff/ så string' honom innan till med förhängder udd; Ligger han stilla/ så gack i den enga mens' och låt i dett samma ditt kors öfwer hans Klinga nedersunka/ din udd förer du så mycket öfwer dig/ wille han ändå intet movera sig/ så stöt halfwa qvart' med din Klinga öfwer hans swaga/ med ophögder udd till hans högre Axel/ och ett insteg af högre foten: Förskränk dig i qvart' med mera säkerheet af wenstre handen/ så och utan till per tertiam mutatis mutandis.

149.

Ligger han som tillförende; Så string' honom innan till/ wille han intet cavera, battera med din styrkia i hans swaga; Doch blif med fötterne ferm, stöt honom med en hast Qvart' ofwan till hans högre Axel a. pie fermo, eller passera utan till när battuten är giord/ wål till hans högre sijda sinkos.

150.

Åhr hans udd uti ett Medel-läger/ något ophögd/ så string' honom med ophögder udd/ så mycket/ att du ifrå den linien, som går ifrån hans udd till din kropp/ åst

der

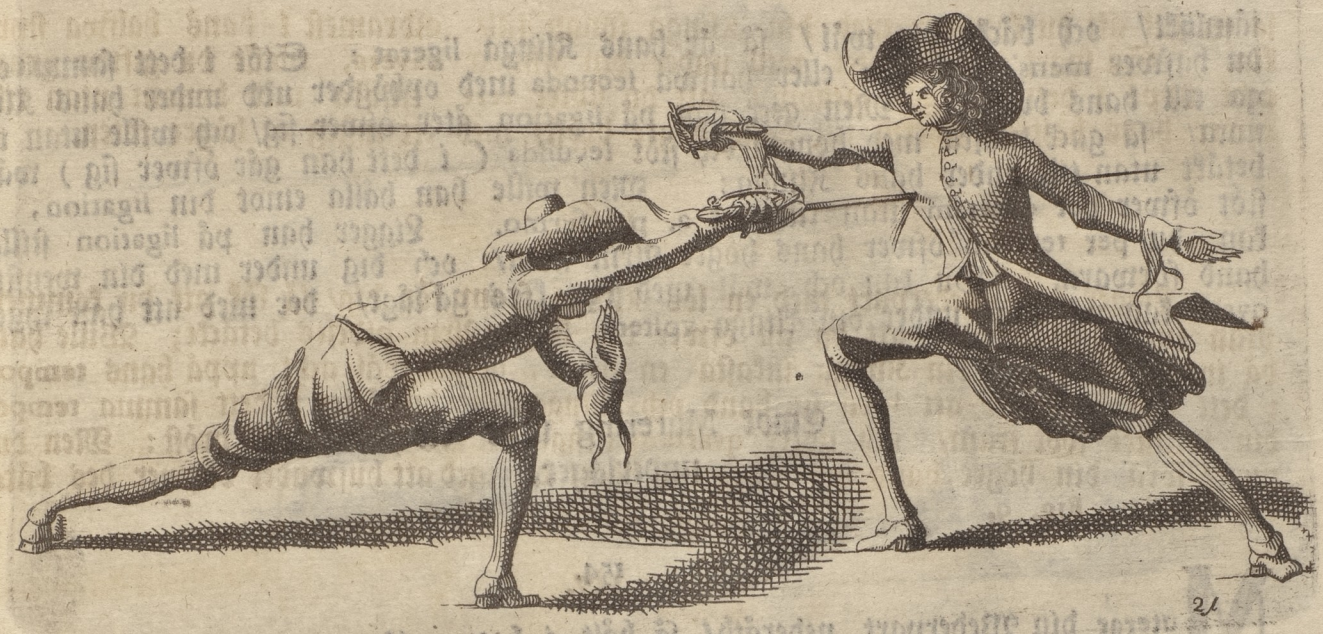

der försäkrat/ och stöter med korset i den högden af hans udd wähl betäkt/ med ophögder udd till hans högre Axel.

151.

Ligger han åter uti ett medel-eller underläger / med jämbn Klinga / så string honom innan till/ Caverar han med jämbd Klinga eller med en string utan avancement, så Cavera tillijka med honom/ och ryck i dett samma något bättre i mens', Caverar han åter igen/ så stöt utan per tertiam med ophögder udd/ och ditt kors öfwer hans swaga med passaden, eller a. p. fermo till hans högre Axel.

152.

Stringerar din Advers' dig med ett insteg/ så kan du med Contracavation stöta/ och bruka innan till dett falska steget: Märk här jämpte / att du innan till stringerar på dhe medel-och underläger/ förandes ditt kors wähl till sin högra sijda / på dett att du icke där öpnar dig / caverar han under din uhtwertes stöt / så förwexla utur tert' i qvarta. Du kant och giöra honom en half stöt utan till med din styrkia i hans swaga / der han då i dett samma skulle under din stöt cavera, och stöta en Qvart till ditt öfwerliff / så gif acht i det han stöter/ att du förwänder din hand i secunda, och förfaller med din kropp under hans Klinga Fig. 21. Wijdare / har din Fiende stringerat din Klinga utan till/ så stå med din Kropp något högt/ och gack i det samma med din Klinga under hans igenom/ och giör en half stöt med din styrka i hans swaga/ caverar din contrapart i dett samma/ och wille stöta öfwer din Klinga åht din högra Axel/ så cavera / och förwend din hand i secunda, och stöt till hans högra bröst/ din kropp sänker du wäl Fig. 21.

153.

Ett annat manier. Ligger han i ett medel- eller underläger/ eller muterar der uti/ så låt din klinga jämpt under sig sjunka; Ditt kors holt fast effter ditt Ansichte jäm-

jämlykt/ och bäcka dig wäl/ så är hans Klinga ligerat: Stöt i dett samma om du hafwer mens', med tert' eller halfwa secunda med ophögder udd under hans Klinga till hans bröst; Men geck han på ligation åter öfwer sig/ och wille utan till stöta/ så gack tillyka med honom och stöt secunda (i dett han går öfwer sig) wähl betäkt utan till under hans Klinga: Men wille han hålla emot din ligation, så stöt öfwer per qvartam utan till fort a. p. fermo. Ligger han på ligation stilla/ kan du per tertiam öfwer hans högre Arm stöta/ och dig under med din wenstra hand förwara. Du kan och wäl med ditt kors gå lågt/ der med att han ingen qvart' kan på dig under din klinga voltera.

Emot Mutering utur ett underläger.

154.

Muterar din Wederpart nederåth/ så hålt i begynnelsen din udd till hans kors ofwan före/när du har mens', så ligera hans Klinga/och stöt utan till i ett arbete med halfwa secund' under hans klinga in hos hans swaga till hans högra Axel med paisaden, eller stöt jämpt öfwer hans swaga/ med förhöjder udd/ och korset försänk så mycket att du kommer der med på hans klinga/ kroppen sänkes wähl der om du håller handen i tert' eller i Qvart', allenast att du håller en jämbd linea öfwer hans klinga; Underdelen af kroppen drag wähl tillbaka.

Huru man emot dhe medle- och nedrige Gvardien fintera och stöta skall.

155.

Ligger han i ett medel- eller underläger / så string' honom innan till/ giör honom der på en Fint derstädes till hans medel-lijff i en jämbn linea; parerar han/ så stöt per tertiam med korset under hans swaga/ och udden ophögder till hans högre Axel a. pie fermo eller med paisaden. Och är här ibland de medel- och underläger ingen annor åhtskillnadt/ än att du emot deße i string', med något förhängande af udden/ och så mycket Fiendes klinga är lägre string' öfwer hans swaga, Men skedde paradem med en empito till Jorden/ giöres intet behof att du blifwer med ditt kors på hans klinga/ utan stöt långt per tertiam fort.

156.

Stringera honom innan till/ giör honom derstädes en fint med contrapöstur till hans högre Axel; Parerar han till sin wenstra / så Cavera Tempo i samma och stöt per tertiam utan till under hans klinga till hans högra sijda; Eller gack i stö-

ten

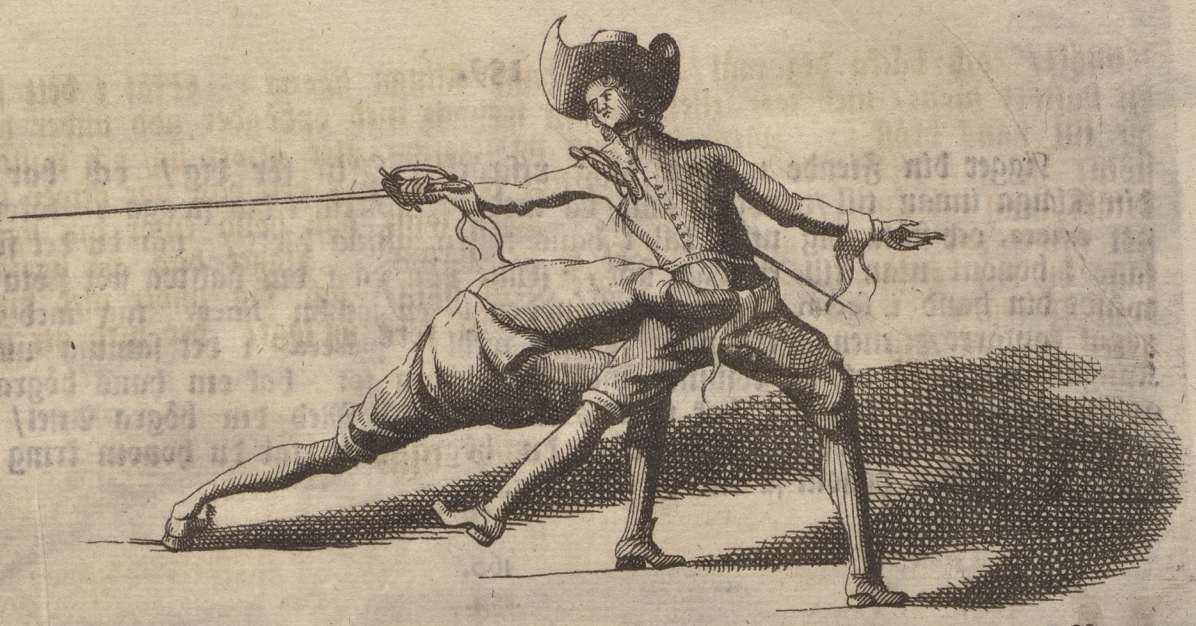

22

ten bak med korßet för mera säkerhet skull något högre / parerar han den förrige finten så att han blifwer öfwer sitt kors blott / så stöt med angulerat secunda om opphögder udd innan till hans öfwerlüff. Fig. 10. Altså och när du stöter Qvarta innan till / att han den samma / som sagt är wille parera. Parerar han intet effter finten, så stöt Qvarta ända fram. Worel du i finten med ditt kors något högre från hans Klinga afgått / så låt ditt kors / när han intet parerar, i stöten åter så mycket undersiunka.

157.

Giör honom finten utan till med Contrapostur till sin högra Axel / parerar han till sin högra / så Cavera och stöt innan till qvarta a. pie fermo eller angulerat qvart' öfwer hans Klinga a. pie fermo; Så kan du i dett samma med en omwridning twinga hans werja utur händen; Med ditt kors gack bak högt / far han med sin Klinga bak öfwer sig / så stöt Secund' till hans inwertz kropp och bocka dig wäl. Fig. 21. Både dette föregående finter / blifwa och så på en cavation giorde. Item med en contra Cavation förrättade.

Contra-tempo huru the blifwa tagne.

158.

General Regel öfwer Contratempo. Wille han innan till din swaga med ett insteg string', eller i dett samma stöta / så cavera och stöt utan till tert'. Eller / går han med Klingan temmeligen högt / så passera under hans Klinga bort / och stöt secund' till hans högra sijda under hans Klinga. Fig. 5. Men på kastande stöter måste man intet förfalla / utan sig tillförende något lijtet retirera, så blifwa the i pareringen så mycket bättre judicerade.

159.

Ligger din Fiende med en läng utsträckter Arm för dig / och har stringerat din Klinga innan till / rycker han då med sin styrkia i din swaga / söker der med att cavera, och stöta dig utan till i hans falsta giffna blott / når du det förmercker / så gör honom utan till en half stöt / skulle han då i din halfwa stöt stöta / så förwändt din hand i secunda, och behålt udden i en jämbn linea, tag med din styrka något opförre / men kroppen försänk wehl / passera i det samma under hans Klinga fort / så at du kommer med din högra fot bak om hans högra fot, och at ditt högra knä kommer bak i hans knewreck. Med din högra Axel / kommer du bak om hans högra låhr; Med din högra Arm tar du honom kring hans wekalåf och wräker honom så till Jorden Fig. 22.

160.

Ligger din Wederpart igen med en läng och raak Arm för dig / så see till at du får stringera honom innan till / gif då graut acht uppå hans hand / i dett han går under din Klinga igenom / så skär med din styrkia in i haus swaga / att din udd kommer för haus Ansichte / men din högra fot måtte du redan ha brakt så långt i mens' att han är under din Fiendes udd / passera i dett samma med wenstre foten under haus Klinga bort. Fig 22.

161.

Ligger din Adverss igen med raak Arm och Klinga fram för dig / så låt honom stringera din Klinga innan till / föhr din högra Foot oförmärkt utur mentura larga i mentura stricta, så att tu intet hafwer behof att röra högra foten; Ligger han ändå still la när du fått den fördelen / så gack med en behändig rörelse under hans Klinga / så att du kommer med din styrkia under hans swaga / och lyffter henne med en subtil mouvement tillåka med en Avancement. Kroppen faller i dett samma wäl fram öfwer; Sått så seen med en hast wenstra foten fram / och passera under hans Klinga sinkos Fig. 22.

162.

Giör din Fiende åter igen en fint innan till / stöter han i dett samma en qvart i din fint, så resolvera dig med din styrkia till dins Fiendes halfwa swaga / tag med din wenstra hand öfwer din högra sinkos / och begrijp med din wenstra hand hans styrkia / så att du tager med wenstra tumen i hans plåt / med din Klinga rycker du hans Klinga neder till Jorden / och rycker i det samma med din wenstra hand till din wenstra sinkos / så måste han sleppa werjan; Men detta måste ske alt i ett tempo, så att han intet får tijd att förwenda sin hand i secunda Fig. 23.

163.

Du kant och giöra honom utan till i hans swaga en half stöt / i det han går igenom att stöta en Qvart innan till ått dit bröst / träder du med båda fötterna in på honom / och tager så werjan ifrån honom fig. 23.

Wtf.

164.

Mÿdare/ har din Fiende stringerat din Klinga utan till/ och wentar på ditt tempo, så gå med din Klinga under hans igenom/ och giör i dett samma en motion med troppen och Klingan som en stöt/ twärt öfwer hans klinga/ men med dina fötter stå fast. Stöter han i dett samma med contra-cavation utan till öfwer din klinga så cavera tillyka med honom/ så att du kommer åter innan till hans klinga/ ryck i dett samma werjan utur hans hand Fig. 23.

165.

Du kant och när din Contrápart har string' dig innan till/ gifwa honom ett falskt tempo, i det du går under hans klinga igenom/ och loß taga med din styrkta hans swaga/ i dett samma han stöter / så träd in på honom/ och tag werjan från honom Fig. 23.

166.

Du kant och i det samma när din Fiende har stöt ut / slå honom med din högra fot innan till hans högra fot/ så lär han falla till Jorden. Du kant och i dett samma du parerar, träda temlig in på din Fiende/ och slå honom med din wenstra fot bak om hans högra/ så mätte han mot sin willja till Jorden.

Huru Priiser bliswa giorde/ och på hwad sätt man kan taga werjan ifrån sin Fiende.

167.

Har din Fiende string' din klinga innan till/ och wäntar på din Cavation att du skalt Cavera, war på han är resolverat, så snart du går under hans klinga igenom

nom att stöta en tert utan till öfwer din högra Arm / så tag wäl acht på tempo i dett din Contrapart stöter/ att du förwender din hand i Secunda, och låter löpa hans Klinga af på din Klinga/ i dett din udd senks till Jorden/ din högra hand förwänder du wäl till din wenstra sinkos / så att din inwertz kropp är aldeles af din werja beteckt /tag i dett samma med din wenstra hand under din högra Arm/ din wenstra hand förwänder du aldeles så at hon är i prima. tag i dett samma i hans fäste och wrijd hans hand omkring/ din werja låter du löpa wenster kring om ditt hufwud/ så att hon kommer aldeles till din högra tilbaka/ der med at din Fiende får intet tillfälle at taga effter henne som Fig. 24- uthwijser.

168.

Du kant och i dett samma fara med din wenstra Arm så långt fram / så att din Armboga kommer fram om din Fiendes fremsta led af hans högra hand/ i dett wriderdu din Arm omkring och rycker Werjan utur hans Hand / hwilken då twungen blifwer att släppa henne.

169.

Har din Fiende kring' din Klinga innan till/ och wäntar att du skalt taga hans Klinga utan till/ hwar på han är resolverat att göra en contracavation ; Så kan du med flijt gifwa honom tillfälle att stöta / i dett han stöter en qvart' på dig innan till / så caverar du tillika under hans Klinga / och låter hans Klinga löpa af på din Klinga / sätt i dett samma din wenstra fot fram för den högra / och lätt din werja löpa kring om ditt hufwud och drag din högra hand så mycket tillbaka som möjeligit är Fig. 24. Dese Lectioner lyckas bäst när du har en för dig som stöter relolut, och intet med deporterter Klinga.

170.

Stöter eller faller han dig innan till i din halfwa styrkia på din Klinga/ eller stötte innan öfwer din Klinga till din högra/ så förfall i det samma med din Kropp under hans Klinga/ och stöt per Secundam. fig. 21. Häller han med en dämpning ofwan uthföre i din halfwa styrckia aff din Klinga innan till/ så cedera med ditt Kors och lät det bak effter sjunka ; Stöt i det samma under opp i hans swaga per Tertiam til hans Bröst / eller ech stöt då (när han träder för sig) Secunda högt till hans Bröst ; Stöter han innan till i din styrckia/ så stöt Quarta contratempo tillijka med honom til hans inwertes Kropp. Stöter han med en försänckter udd till din öfwerdeel aff kroppen/ så stöt innan till quart' med försänkter udd contratempo åth hans hyfft a pie fermo Fig. 7. eller med det falska Steget. fig. 11.

171.

Wille din Advers' med en inträdning utan til stringera eller stöta i din swaga/ så caveta och stöt innan till qvartam eller voltera til hans inwärtes kropp : Men gieck han til ditt Ansichte/ så förfall utan parering under hans högre Arm ; Bliff wäl med Fästet i Högden/ och

stöt

stöt med secund wäl betäkt. Fig. 21. Så kan du och när du hafwer innan till string. och han stöter utan till öfwer din Klinga/ så förwänt din hand i prima. Fig. 6. Stöter han utan till i din halfwa styrkia/ så voltera qvarta utan till öfwer hans högra Arm/ eller voltera henne med en half cavation. jämpt under hans högre Arm till hans högre sijda/ dock icke att hans Klinga röres. Fig. 15.

172.

Stöter han i din styrkia/ så gack tillijka med honom och stöt utan till Contra-tempo; Stöter han innan eller utan till åht din högra sijda angulerat/ så bruka ligaden der emot/ och stöt henne uti ett tempo utan till per tert med försänkter udd/ tillijka med dett falska sieget till hans inwertz kropp eller lät ditt kors efftersiunka/ och stöt utan till öfwer hans Klinga per Tert. Detta måste du såsom en General avertiment, i all din fechtning observera, der med du weet när du skall eller intet skall Cavera, ty när du gifwit din Fiende mycket jern/ kan du icke utan stort tempo (såframt då intet retirerar dig med en heel cavation) stöta/ derföre moste du bruka en half cavation. Den andra år/ när du hafwer gifwit lijtet järn/ så skeer dett med mindre motion; Men det måste der hos wara hans motion af fötterne/ när du wilt på hans string stöta. Du går i contra tempo intet högre med ditt kors än som hans swaga år/ och blifwer du alltijd när hans swaga/ men går han med sin swaga/ eller udd helt utur presence/ så behåller du din jämna linie i stöten.

173.

Stringera honom innan till/ och giör honom en fint derstädes per quar med contra-postur, wille han i det samma med en angulerad Secunda innan till ditt öfwerlijff stöta/ så giör en contra-angulum, och passera med Secunda innan till hoos hans Klinga fort: Eller för fall med din kropp under hans Klinga/ lijtet till hans högra sinkos/ och wändt tillijka med honom

i Secunda, så kommer du med din Klinga under hans/ och utaff den linien din Arm / blifwer du betäckt. Fig. 21.

174.

Ett annat sätt. Wille din Advers'. (når du ligger med jämbn Klinga) voltera Quart' uthan tempo, till din inwertes Kropp; Så stöt tillijka med honom en qvart a pie fermo öfwer hans swaga till hans Hals/ , eller förfall i det samma tempo med Secunda under hans Klinga. fig. 21.

175.

Stringera honom uthan till med porterter Klinga/ wille han då gå igenom med ett insteg i den enge Mens', i mening at occupera din klinga innan till/ eller stöta der en quarta, eller och wille förfalla under din klinga med en Secunda, så låt din motion aff ditt stringerande fara/ och din udd uthan til siunka ; Stöt så med Kropsens förskränckning a pie fermo under hans klinga/ så at du kommer med din styrckia i hans swaga/ så lärer du förhindra hans cavation. Du kan och denna Stöten giöra med en Pallade.

176.

Hafwer din Fiende stringerat din klinga utan till/ så gack med din klinga igenom/ och tag med din styrckia hans swaga/ allenast med kropsens öfwerböjning : Wied fötterne står du stilla ; Caverar han i samma din rörelse/ och wille giöra en contra-cavation, så giff gran acht uppå Tempo, i det ögneblek han wille stöta utan till öfwer din högra arm/ at du träder med din wenstra foot på honom in/ och stöter halfwa Tert. och halfwa Secunda contra-tempo till hans högre Bröst. Din wenstre hand förer du wäl fram/ så kommer den högre deelen bättre sin koos utur presensa, hwar igenom du således med din wenstra Hand förbiuder och hindrar honom hans cavation.

177.

Hafwer din Wederpart stringerat din klinga innan till/ så föhr oförmärkt din högra foot i den enga Mens', gack i det samma med din Klinga under hans igenom/ och med din styrckia öfwer hans swaga/ så at du gifwer honom en öpning innan till åth ditt öfwerlüff/ då lärer han/ i det samma du tager hans swaga/ stöta innan till åth ditt öfwerlüff; Förfall då i samma tempo, och stöt med Secunda under hans klinga. Fig. 21.

178.

Hafwer din Advers' lägrat sig i secunda, så bint honom an med secund' utan till: Liggia i bägge allabala, så ryck något lütet med din styrkia i hans swaga opföre / att han får tillfälle att stöta med secunda under din Klinga/ giff gran acht i dett han Caverar under din Klinga / att du wänder din hand i Qvarta tillijka med honom / och stöter Qvarta med försänkter udd till hans underlüff.

179.

Ast du af din Fiende innan till string', så stöt honom en Tert' utan till öfwer

hans

hans högra Arm / i hans halfwa styrkia: Caverade då din Fiende/ i din stöt och wille stöta qvarta Contra-tempo med dig tillijka / så giff noga acht/ i dett han qvartam tillijka med dig wille stöta / att du låter din udd med en hast siunka under sig i Qvarta, och med korset blifwer du wäl högt; Stöt altså qvart' tillijka med honom till hans underlijff.

180.

När din Wederpart ligger med en jämbd tert' fram för dig/ så string' honom innan till / wille han då stöta en tert' utan till öfwer din högra Arm in/ så Cavera med en hast/ ifrån din wenstra till din högra under hans Klinga finkos: Ditt kors lätt blifwa temmelig högt/ och udden nedersiunka; Stöt altså qvart' lijka som wriden till hans underlijff Contratempo, med ett insteg af högra foten. Om du wille för mera säkerheet skull/ kan du föhra wenstra handen fram till förskränkning/ och der han då skulle förwända sin hand i en angulerat secunda, äst du ändå för hans stöt säker och frij.

181.

Ligger en med jämbd tert' för dig / så string' honom hans Klinga innan till; Caverar han då i dett samma under din klinga / så Cavera tillijka med honom/ att du kommer med din Klinga åter innan till hans Klinga/ och i Cavation ryck wäl in på honom / Caverar han åter igen under din Klinga/ så tag grant i acht i det han gär igenom/ att du med din wenstre foot träder in på honom/ och parerar med en Subtil impetu, hans Klinga till din högra fram finkos; Passera med en hast/ och stöt secunda utan till under hans Klinga.

Wad anbelångar Wärjan eller sielfwe Instrumentet, så frågas här/ hwilketdera är bättre eller fördeelachtigare/ at fächta med en lång eller stackot klinga? Hwär till är at swara uppå det somblige mena/ at när man hafwer en lång Wärja/ så kan man icke allenast hålla sin Fiende längre ifrå sig/ uthan och bättre med stöten hinna den andre/ som intet hafwer den längden; Hwilket och lätteligen kan låta sig göra/ besynnerligen aff dem som hafwa en lång taille, äro wäl disponerte/ hafwa en god Methode at stöta/ ett godt maner uti sine Cavader att avancera, sampt weta at behålla sin Klinga fri/ så at när cavation är uthe/ måste Stöten stå; Deße hafwa aff Klingans längd en stoor avantagie; Men der emoot/ dhe samma som intet hafwa deße Wetenskaper/ lärer ofehlbart/ en lång Klinga wara dem mehra till hinders/ än fördeelachtigheet; Ty ju längre en Wärja är/ ju mehra Swicht och Swagheet giftwer hon/ derföre till defension är han intet dugelig/ u han en stadre fast nyttigare och beqwämare för dem som hafwa lagt sig på defense, och hafwa ett godt manier at passera; Hwarföre är det bättre at man hafwer lagom länge Klingor/ som wijd paß kunna räckia en medelmåttig Man up till Nosan/ och Klingans bredd der emoot bör i proportion aff längden uthi Styrckian wara som en god Mans tuma/ och så fort som hon går till sin swaga/ måste hon altijd aff orta i Brädden/ så at hon giftwer en treen bakt ifrån heele swagan till halfwa Styrkians begynnelse: Ty är en Klinga alt för bred/ så fångar hon mycket Wäder med sig/ hwar igenom motion blifwer des långsammare giord. En Klinga måste och wara på bägge kanterne wäl skärpt och hwaß/ at hon deß bättre binder/ håller fastare/ och icke skrinnar eller slinter ifrån. Ey heller måste en Klinga wara alt för mycket tung; Ty man måste altijd laga at Handen är Herre och rådande öfwer Klingan/ och icke Klingan öfwer Handen. Fästet måste wara stadigt giordt: Handkafwelen intet för mycket tiock; Ty ju meer Fingren äro ifrån hwar ändre/ ju mindre krafft hafwa de at gripa och fast hålla/ der emoot ju mera de äro tillhopa/ ju större Styrkia hafwer Handen aff dem. Det är fuller intet utan/ at defension intet består aff Fästet/ utan i Klingan/ och särdeles i det hwaße aff Klingan; Men så är det intet altijd säkert/ at man icke ibland kan råka i en sådan occasion, der hugg och stöt kan komma igenom hwar annan/ då fästet i sådan fall komma wäl till paß/ emädan man icke alle stöter hafwer på ett snöre eller uthi en linie.

Til widare framhärdan/ efter beslutet af deßa Lectioner såsom tag för denna gången Korteligen uti detta mitt wärck/ angående högre handen hafwer framwäxt/ fodrar icke mindre min skyldigheet att lämbna under Liuset/ hwad de Wenstre-Händige och så härutinnan kunna och förmå: Ehuruwäl en och annor utaf förnuffter instämma aldeles i den mening och sammanhällighet/ at en Wenstrehändiger hafwer en stor fördehl fram för en Höger-Fechtare; Men hwad skiäl de der hos hafwa at bifoga/ låta de icke synnerligen förmerkia: Ty oansedt man det weet/ at den högste hafwer uti naturen skapat och tilldelt Högre handen den wördnadt och wanligheet att föra kroppen sin förnemste skydd och wern/ och hwad de angelägneste tarfwer som kunna tillfalla uti uthwärtes mätto beställa och förrätta/ der den wenstre handen hos de Menniskior icke mehra är till ansеende än som en Bijhiälperska. Så finner man icke owanligit ibland en dehl Menniskior hos hwilka / den Högre handens behörige bruk och förträde är tillgifwit den wenstre / hwar utaf yppar sig en frågan och twistighet / när sådanna Personer hafwa låtit sig öfwa och lära uti Fechtekonsten/ hwilkedera aff deße twenne wälöfwade Fechtare uti höger eller wenster/ kan af den andre snarast hafwa prijsen och fördelachtigheten. Hwarutinnan befinner sig sielft/ att owanlige grepp och Lectioner, så föllier och här uppå ett ewentyrligit sluut och ändskap: Dett är sant/ at en wenstrehändiger är wänd at taga äfwen så wäl sin underwijßning af en höger/ såsom en höger af en höger hand/ alt så när sådanna twå komma uti en action tillsammans/ hafwer den högre med den wenstre swårt att beskaffa/ men hwad större swårheter twenne wensterhändige med hwar annan hafwa tillhopa/ det wijsar sig uti alle tillgrepp huru slätt actionen lärer afslöpa/ när ingendera weet sig emot den andre at skicka och Comportera, emedan deras arbete är aldeles Contrairt och owanligit. Derföre fodrar och min wettenskap att jämpte min ofwansagde högerhändige Lectioner / att låta föllia ett partij aff de wenstre.

Rembligen huruledes en höger skall förhålla sig emot en wänster/ och således vice versa en wenster emot en höger.

1.

Ligger din Adversarius med jämbd Tertia för dig / så string honom hans Klinga utan till; Caverar han då under din Klinga så gif gran acht i det han går igenom / at du träder med din högre fot på honom in / och stöter med secunda innan till hans wenstra bröst.

2.

Ligger han i jämbd tertia för dig / så stringera honom hans Klinga innan till / och så snart han Caverar under din Klinga / då achta wäl uppå tempo i det han går igenom / at du med din högra fot träder in på honom / och stöter qvartam utan till öfwer hans wenstre Arm till bröstet.

3.

Huru Cavationer blifwa brukade och giorde.

Ligger din Wederpart med en jämbn tert' för dig / så string' honom hans Klinga utan till / går han då med sin Klinga under din igenom / så cavera tillyka med honom / at du kommer med din åter utan till på hans Klinga: I Cavation träd med högre foten något lyftet fram för sig / och lätt den wenstra så småningom föllia / så att fötterne äro nähr tillhopa: Så snart han åter wille cavera under din Klinga / så gif wäl acht på tempo i det han går igenom / du stöter då secunda innan till hans wenstra bröst med ett infteg aff högre foten.

4.

Står din Adversarii udd inwerts / så string honom utan till med halfwa qvarta: Ligger han stilla / så lyfft din wenstra fot opp till den enga mens', Dok utan kropsens rörelse: Ligger han ändå stilla / så sätt honom med en hast neder / och stöt för än han blifwer det warse med något försänkter udd utan till per Qvartam öfwer hans Klinga in a pie fermo.

5.

Ligger han med jämbd Klinga / och är innan till blott / så stringera honom innan till; Ligger han stilla / då lyfft den wenstra foten op till den enga mens', moverar han sig intet / så sätt honom med en hast neder / och stöt i det samma innan till tertiam eller secundam med något försänkter udd till hans högre bröst.

6.

Ligger En i jämbd tertia för dig / så stringera honom hans Klinga innan till; Går han i det samma under din Klinga igenom / så cavera med honom tillyka / at du åter kommer med din Klinga innan till hans i cavation: Träd med högre foten något fram / och folg så småningen effter med den

den wenstra / så att de äro när tillhopa ; Så snart han wille åter cavera under din Klinga/ då lyfft som snarast din högre fot opp / och stöt med qvarta till haus wenstre bröst öfwer haus wenstra Arm.

7.

På ett annat sätt: Stringera honom utan till / och i det samma du sätter wenstra foten neder i mensura larga , så skränk din kropp ; Ligger han ändå stilla / så lyfft med en hast den wenstra foten till den enga mens'; Men blif ändå med kroppen förskränkt/ wändt i en hast kroppen och stöt qvartam wäl uthsträkt utan till öfwer haus Klinga a pis fermo till haus bröst.

8.

Annu på ett annat sätt: Gack honom utan till i prospectiva haus kors/ ophäf i det samma din Klinga och stringera honom utan till i mensura larga. sätt der på din wenstre fot i mensura stricta; Will han ändå intet movera sig så stöt utan till per Qvartam öfwer haus Klinga till haus utwertz kropp.

9.

String' honom på det sätt innan til/ ligger han der på stilla / så stöt innan til per secundam til haus inwärtz kropp.

10.

Ligger han med sin udd högt / och är innan til blott/ så gack med din udd til haus / om han intet moverar sig/ då stött derstädes med wäl uphögt kortz och udden försänkt per secundam eller primam til haus inwertz kropp

Huru Finter blifwa giorde.

11.

Ligger din Adversar' i tertia med något uphögder udd/ och är innan til blott/ så string' honom derstädes/ ligger han stilla / så giör honom i hast en Fint utan til per tertiam med lättet jern/ och en battute af wenstre Foten til haus högre Axel; Parerar han til sin högra / så Cavera och stöt innan til med secunda til haus högra bröst a; p: fermo.

12.

String' honom utan til/ ligger han stilla så Cavera och giör honom i hast en Fint innan til per tertiam utan jern med en battute af wenstra Foten jempt til haus under-lif; parerar han til sin wenstra/ så Cavera med en snabbhet och stött utan til öfwer haus Klinga til haus högre bryst a: p: fermo.

13.

Ligger en jämbd i tertia för dig/ så string' honom haus Klinga innan til/ battera med din högra Fot och giör honom en Fint utan til haus Klinga/ farer han med sin Klinga derstädes til sin wänstra/ så Cavera i hastighet/ åter igenom under haus Klinga och stött med secunda innan til haus wenstre bröst med ett insteg af högre Foten.

14.

Stringera honom åter haus Klinga innan til/ battera i dett samma med din högre fot/ och giör honom först en Fint utan til haus Klinga/ går han då med sin Klinga til sin wenstra sida/ så giör honom en Fint med avancement innan til haus Klinga/ så snart som han tager der efter/ så Cavera och

stöt

stöt i en hast qvartam utan til öfwer hans wenstra Arm med ett insteg af högre Foten.

15.

Ligger din Adversarius långt i tertia något uphögt / med udden innan til wänd/ så string honom utan til/ ligger han stilla/ så Cavera och giör honom en Fint innan til utan järn med en battute af wenstre foten: Cavera igen/ och giör honom en Fint utan til med avancement af foten; Parerar han til sin högra / så cavera och stöt innan til per secundam a: p: f: til hans högra Axel/ med ett insteg af wenstre foten.

16.

Ligger din wederpart med en jämbd tertia, udden i högden/ och är innan til blott/ så string honom innan til/ och giör honom i dett samma en Fint fram för sig med en battute af wenstre foten; Tager han effter denne Finten/ så gack med en hast åter igenom / och giör honom med avancement uton til en Fint / Cavera i det samma / och stöt med secunda innan til hans högre bröst.

17.

Ligger din Fiende långt/ och hafwer wändt udden innan til/ så string honom utan til/ giör i det samma en Fint med en battute af wenstre foten till hans högre axel / allenast med uddens rörelse; Din styrckia blifwer wijd hans swaga; Wille han då intet taga med sin Klinga effter din Fint / så giör i en hast Finten med järn / och din styrckia i hans swaga / så at finten är en stöt lijk/ just til hans högre Axel; Parerar han öfwer sig/ så Cavera med en hast och stöt i det samma tempo innan til qvartam under hans Klinga med ett insteg af wenstre foten.

18.

Ligger din wederpart med lång uhtsträckt Klinga för dig / och udden står utan til/ så string honom hans Klinga innan til / och giör honom i en hast en fint med en battute af wenstre foten innan til åht hans högre bröst; Ligger han der på stilla / och will intet gripa effter den första Finten, så lyfft hastigt din fot upp til avancement parerar han effter denne Finten, som blifwer giord med järn / så cavera i det samma under hans Klinga/ och stöt qvartam öfwer hans Arm til hans högre bröst: Men der han intet hade welat parera effter den andre finten/ så giör du af finten en stöt/ och pallera med secunda innan til fort til hans högra bröst.

19.

Skulle Adversarius din förhängande fint/ som skedde innan til/ något diupt parera/ så at du åst redan så långt inkommen at du intet förmår mera Cavera, så förwänder du din hand utur secunda i qvarta och stöter henne angulerat innan til hans bröst: Med din högre hand kan du gå til hans klinga så åst du för hans inkastning förwarat.

20.

Ligger din Fiende i en jämbd linie/ och har wändt sin udd inwerth/ så string honom hans klinga utan til och giör honom en fint med en battute innan til utan järn/ gack åter med en hast igenom / och giör honom finten med järn utan til i qvarta; Parerar han samma fint til sin högra något lågt/

så

så att haus halfwa styrkia kommer i din halfwa styrkia / så förwänd din hand med en hast utur qvart i secunda, och stöt henne Angulerat utan till öfwer haus Arm a pie fermo, eller med passaden. Der han intet hade tagit effter Finten, utan blef stilla liggiandes / stöter man qvarta ända fram öfwer haus Klinga til haus högre bröst.

21.

Ligger din Adversarius i ett längt läger/ och hafwer wändt sin udd innan til/ så lägg din Klinga under haus i prospettiva haus kors/ gack i det samma igenom och giör honom en half stöt utan till öfwer haus högre Arm / med en hast Cavera och giör honom en Fint innan til; Parerar han effter din Fint, så gack åter geswindt igenom/ och stöt qvartam utan til öfwer haus högre Arm til bröstet: Men hade han samme Fint med en förhängiande qvarta neder parerat/ förwänder du utur qvarta i tertia; korset låter du sjunka/ opphäfwer udden wäl/ och stöter til haus högre bröst a p. fermo eller med passaden.

22.

Der din Fiende skulle i din Fint (som giordes i qvarta) Cavera med det samma/ och höll altså uth/ eller störte något högt/ så förwänd din hand i secunda / förfall under haus Klinga/ och stöt med secunda till haus högre bröst a pie fermo eller med passaden: Men der han geck (i det du giorde Finten) under din Klinga igenom / och lät sitt kors något sjunka/ så förwänder du utur qvarta och stöter med secunda ända fram til haus högre Axel a pie fermo.

Huru man skall bruka Cavationer, Contracavationer, och Ricavationer.

23.

Ligger din Wederpart med sin Werja i en hög secunda, och gifwer sig inwertz öppen/ så stringera honom innan till/ Caverat han i det samma under din Klinga / så cavera tillyka med honom/ at du kommer med din Klinga åter innan till/ och i cavation rycker på honom något lifret in; Går han i det samma åter under din Klinga igenom/ så fall honom med din styrkia på haus Klinga/ och stöt med en hast qvart öfwer haus Klinga till haus wenstre bröst/ med ett insteg aff högre foten.

24.

Men der han (i det samma då du geck utan til haus Klinga) med en hast gingo under din Klinga igenom/ så stöt i samma tempo secunda innan til haus bröst; Med ditt korss bak til gick wäl högt.

25.

Der han icke under din Klinga Caverade / när du med din geck på haus/ utan farer bak öfwer sig/ så cavera i en hast och stöt secund' under haus Klinga a: p: k:

26.

Lägg dig längt i tertia med udden något inwertes; Wille han då med ett insteg i mensuram utan til string' din Klinga/ så cavera för än han rörer din Klinga/ och stöt utan til öfwer haus Arm per qvartam til haus högre Axel/ med ett insteg af wenstre foten a: p: k:

27.

Lägg dig åter som tilförende/ string' han dig utan avancement/ och kommer dig intet fullkommelig i mensuram/ så cavera och giör honom utan til en fint med qvarta hos haus klinga; parerar han til sin högra så passera och stöt med angulerat secunda öfwer haus klinga: Du kant och stöta secunda under haus klinga a: p: k:

28.

Lägg dig längt i tertia med en jämbd klinga/ wille då din Fiende med ett insteg innan til string' din klinga/ så cavera i det samma når han wille taga Mensuram, och förr än han rörer din Klinga/ stöt innan till hos hans Klinga secundam till hans högre Axel/ med ett insteg af wenstre foten.

29.

Lägg dig åter som tillförende: Will han dig utan insteg innan till string' och har ingen fullkommelig mensuram till stöten/ så cavera förr än han rörer din Klinga/ och giör honom Finten innan till med tertia till hans högre Axel; Parerar han till sin wenstra/ så wänd i qvarta och stöt henne innan till hans bröst med ett insteg aff wenstre foten.

30.

Ligger din Wederpart i en hög secunda, och hans udd är något till hans högra sijda wänd/ så string' honom hans Klinga utan till; Caverar han i det samma under din Klinga/ cavera tillijka med honom/ at du kommer åter utan till hans Klinga: Så snart han å nyo går under din Klinga igenom/ då ryck wäl på honom in/ fall med din halfwa styrkia på hans halfwa swaga aff Klingan/ pallera med en hast och stöt secund innan till under hans wenstre Arm; Med korset gack bak till wäl högt.

31.

Ligger en uti jämbd tertia för dig/ så stringera honom hans Klinga innan till/ går han i det under din Klinga igenom/ så gif gran acht på tempo, wijd samma han caverar under din Klinga/ at du med din styrkia då baterar i hans swaga/ stöt med en hast qvartam utan till öfwer hans wenstra Arm till bröstet med ett insteg af högre foten.

32.

Stringera din Adversarium utan till/ wille han dig tillbakas med ett insteg och med sin styrkia string'/ så contracavera och stöt med contra-cavation utan till med qvart' öfwer hans Klinga till hans högre bröst.

33.

Stringera honom innan til; Caverar han/ och wille dig igen innan til med ett insteg string/ så Contra-Cavera och stöt i det samma med Contra-Cavation innan til secundam til hans högre Axel med ett insteg af wenstre foten.

34.

På ett annat sätt: String' honom utan til/ går han i dett samma igenom/ och wil dig förutan inträdning tillbakas utan til stringera Contra cavera och string' honom utan til; Caverar han åter igen/ så stöt wijd begynnelsen i hans cavat' innan til med secunda; Udden blifwer försänkt innan til hans bröst.

35.

Lägg dig längt med udden något inwerts/ string' han dig utan til/ så cavera; contra caverar han och träder med en string' i mensuram/ Ricavera med en hast/ och stöt med Ricavation utan til qvartam öfwer hans Klinga; träder han med contra-cavation intet för sig/ så giör honom med Ricavation utan til i qvarta en Fiat med järn/ och gif gran acht uppå huru han paterar.

String

36.

String' han dig i den wijda Mensura, så cavera med något liftet järn; Will han då der på stöta innan til/ bruka dig de commetre di spada: Det är/ cavera åter med en hast/ och gack med korset innan til hoos hans swaga/ stöt derstädes med secunda til hans högre Axel.

37.

Lägra dig långt med udden inwertz/ string' han då dig utan til/ så cavera och gif honom jern/ der med han får string' dig innan til; När han åter på din cavation utan til med ett insteg wil string'/ så giör honom en Mezzia-cavation at du kommer med din Klinga jämpt under hans Klinga/ då tårer han intet finna din Klinga utan tager mistom; Stöt i det samma tempo med en hast Mezzia-cavation/ när han går din Klinga effter/ utan til qvarta öfwer hans högra arm til hans Axel a p: fermo.

Föllier huru man sig Retirera skal, och i det samma befria ifrån Stringering.

38.

Ligger du i en jämn Tertia/ och din Klinga blifwer utan til string'/ så träd med din wenstra fot något tilbaka/ och retirera din Klinga tillijka med kroppen/ der med du blifwer blott öfwer din högra Arm; Så snart din Fiende wil stöta dig i de samma blott/ Voltera qvartam under hans Klinga til hans wenstre bröst.

39.

Retirera dig som tilförende/ med din öfwerdel af kroppen/ och gif dig blott öfwer din högra Arm; Wil han då gå utan til/ i tanckar at få string dig/ så stöt med en hast qvartam förr än han rörer din Klinga utan til öfwer hans Arm til wenstre bröstet.

40.

Der han samma qvarta med Klingan til sin wenstre parerade/ så pallera i en hast under hans Klinga/ och stöt med secunda innan til hans wenstre bröst/ eller stöt secundam öfwer hans wenstra arm.

41.

Hafwer din Adversarius string' dig utan till/ låter du din udd derstädes siunka/ då är hon åter frij; Wille han din Klinga utan til med ett insteg string' så gif gran acht uppå tempo/ att du i det samma caverar och stöter qvart utan till öfwer hans klinga A pie fermo till hans högre Axel med ett insteg aff wenstre foten.

42.

Ligger han stilla/ när du hafwer försänkt din udd/ så gack med din klinga åter öfwer sig/ at string honom utan till/ men med fötterne stat fast/ och gif gran acht på hans rörelse; Will han i det du sänker din udd stöta utan till under din klinga/ så stöt med ligaden secund' contra tempo tillijka med honom till hans högra sida/ med ett insteg af wenstre foten; Din högre Axel förer du wäl fram.

43.

Hafwer du åter försänkt din udd/ och din Fiende will intet förföllia honom/ utan förblifwer i sin högd ofwan till/ i mening at med ett insteg förföllia dig utan till din Klinga/ så gif noga acht i det han rörer sina fötter/ at du då stöter qvart innan till Angulerat med din styrkia i hans swaga till hans högre bröst.

44.

Har din Adversarius string din klinga innan til/ så lätt din udd sunka; Wille han åter derstädes med en inträdning string din klinga/ så gif acht på hans rörelse i det han Avancerar med fötterne/ Cavera för är han stinner din Klinga/ och stöt innan till med secund till hans högra Arels. Men blifwer han bäliggandes/ och will intet på det sättet förföllia din udd/ så cavera och stöt Angulerat secunda utan till öfwer hans högre Arm/ i det han träder in med passaden eller a pie fermo.

45.

Retirera åter din Klinga som tillförende; Will han dig igen utan till string/ så giör honom i en hast en Finc utan till/ tager han med sin klinga till sin wenstre bort/ så cavera hastigt under hans Klinga/ och stöt med secunda innan till hans wenstra bröst/ med ett insteg af högre foten.

46.

Retirera ännu Klingan/ och giör dig blott utan till öfwer högre Armen/ stöter han med en hast i samma blott/ så wänd handen i secunda och stöt Contra-tempo tillika med honom innan till hans wenstra bröst med ett insteg af wenstre foten.

47.

Retirera Klingan igen; Will nu din Wederpart intet stöta i samma blott/ ey häller söker att string. utan rycker så småningom på dig in/ så lätt honom intet komma så djupt in/ utan gack med din Klinga så sachteligen opp igen/ och string honom hans Klinga innan til; Så snart han nu caverar under din Klinga/ så träd med din wenstra fot på honom in: Din wenstre fot sätter du twert före/ och stöter med qvarc på honom in/ utan till öfwer hans wenstra Arm till bröstet.

48.

Är din Klinga string innan till/ så gack med udden till din högra sida dinkos/ och giör din kropp innan till blott/ förföllier han då intet med sin Klinga din K. utan stötte dig innan till i din blott/ så stöter du med en hast qvarc Contratempo tillika med honom utan till öfwer hans wänstre Arm med ett insteg af din högre fot: Med din styrka blifwer du wijd hans swagg.

Ett annat sätt/ huruledes man skall giswa sin Fiende bedrägelige blotten förutan Retirering/ och i dett samma befria sig ifrå sin Fiendes string.

49.

Lägra dig uti ett långt läger/ wille han nu string dig utan till/ så giör en

cava-

Cavation, och låt din udd gå til hans högra/ så at du blifwer innan til öfwer Armen blott; Så snart din Contrapart wille stöta i samma blott/ så wändt din hand i secund' och försal under haus K. til haus högre sijda/ med ett insteg af wenstre foten.

50.

Stringerar han din Klinga ifran til/ så giör en cavation, och låt i det samma din udd gå til hans wenstra sinkos/ blotta ditt Ansichte/ och i samma han stöter der effter/ så stöt du qvartam Contratempo tillijka med honom wäl betäckt/ med en half cavation under hans kors in till haus högra sijda.

51.

Ligger du i en jämn tert' för din man/ och du blefwo ifran til string', så wänd din K. så småningom i secund'; Stöter han då dig ifran til i de blotten/ så stöt qvart' tillijka med honom utan til öfwer hans wenstra Arm/ med ett insteg af högre foten.

52.

Ett annat sätt. Ligger du åter i en jämn tert' för din man/ och han har string' dig ifran til/ så wändt din Klinga åter småningom i secund'; Wille han då med sin K. gå din Klinga effter/ tänkandes at string' dig/ så cavera i en hast/ och stöt secundam ifran till hans högra bröst med ett insteg aff wenstra foten.

53.

Är du string' utan till/ så gif dig blott öfwer din wenstra Arm; Wille han nu i samme blott instöta/ så cavera och stöt utan til med qvart' öfwer haus Klinga: Du kant och giora här qvart' med halfwa cavation, och der emot volera under haus högra Arm.

54.

På ett annat manier. Gifwer han sig ifran til blott och ligger med sin K. bak något lägt/ med udden öfwer sig och något til din wenstra/ så at han giör en triangel, då håll din Klinga ungefär ett Qvarter under haus styrkia; Så snart han wille nu med sin K. wå din swaga/ i mening at stöta der öfwer in/ så stöt Angulerat secund' Contratempo tillijka med honom utan til öfwer haus högra Arm/ med ett insteg af wenstre foten.

55.

Ligger du i en jämbn tert' för din man/ och din udd är något wänder till din wenstra sijda/ string' han då din Klinga utan til/ så gack med din K. under hans igenom/ och wändt din Klinga i secund', då lär du gifwa din kropp innan till öppen; Stöter han då i din blott/ så stöt tillijka Contratempo med honom i qvart' utan till öfwer haus wenstre Arm.

56.

An på ett añat sätt. Ligger någon i en jämn tert' för dig/ så string' honom haus K. utã till/ battera med högre foten/ och giör dig öppen utan till öfwer din högre Arm; så snart han derstädes will instöta / så giör i hastigheet en volt, och stöt Qvartam under hans Klinga till haus wenstra sijda.

57.

Der din contrapart intet wille instöta i de blott som honom utan til gafz öfwer Armen/ så ophåt din K. öfwer hans/ och stöt qvart' öfwer haus K. ifran til haus wenstra bröst/ med ett insteg af högre foten.

58.

Är du åter öfwer din högre Arm öpnad/ och din Fiende will intet stöta i samma blott/ så gack igen med din styrkia af klingan ifran till emot hans swaga/ och string' honom haus K. Wille han der emot gå under din klinga/ så gif grann acht på tempo i det samma han går igenom/ at du med din wenstra fot jämpt på honom inträder/ och stöter med qvarta utan till öfwer haus wenstra Arm/ till haus wenstre bröst.

59.

Träder dig någon an/ med sin halfwa styrkia utan til hos din swaga/ så låt din udd sunka/ då är du med din klinga åter frii; Gack med din udd opp igen/ så at du komer med din halfwa styrkia utan till i haus swaga/ så hafwer du åter string' honom; cavera han under din Klinga/ så träd med högra foten jämpt på honom in/ och stöt med secunda innan till haus wenstra bröst.

60.

Går dig någon med sin halfwa styrkia innan till hos din swaga / så låt din udd med en hast siunka / som tillförende ; Gack åter hastigt med din Klinga öfwer sig / och tag med din halfwa styrkia utan till fast i hans halfwa swaga / string' honom hans Klinga / går han med en hast under din Klinga igenom / så gif gran acht på tempo i det han går igenom / at du träder med din högra fot på honom in / och stöt med secunda innan till hans wenstra bröst.

61.

Ligger du med en lång Klinga för din man / och du wore utan till string', så cavera med en hast under hans Klinga / och stöt med qvarta utan till öfwer hans wenstra Arm till hans bröst: Skulle han samma qvart' med sin Klinga till sin wenstra sijda parera, så passera i en hast på honom in / och stöt secund' utan till öfwer hans wenstra Arm.

62.

Ligger någon i en jämbn tert' för dig / så string' honom hans Klinga utan till ; Caverar han då med en hast under din Klinga / och stöter med qvarta utan till öfwer din högra Arm / och stöten geck temmelig högt till din högre Axel / så gif noga acht i det han stöter / at du i det samma förfaller under hans Klinga / och stöter med secunda till hans wenstre bröst.

63.

Är du string', så låt din udd siunka till jorden ; Wille han då med sin klinga föllia din effter / går du med din Klinga under hans fram / och giör honom en Fint innan till med jern / då lärer han taga med Klingan till sin högra sijda / i det samma caverar du under hans Klinga / och stöter med qvarta utan till öfwer hans wenstre Arm med ett insteg af högre foten ; Skulle han hafwa parerat samma stöt med sin Klinga / så passera i en hast under hans Klinga diakos / och stöt med secund' utan till öfwer hans wenstre Arm.

64.

Låt din udd åter siunka som tillförende / föllier han då med sin Klinga din effter / så giör honom i snarhet en Fint öfwer och under hans klinga ; Förfarer han då med sin klinga nederåth / så gack åter under hans klinga igenom / och stöt med qvarta utan till öfwer hans wenstre Arm.

Huru man emot Finter sig förhålla skall.

65.

STringera honom innan till ; Caverar han med det samma och giör dig en Fint innan till utan jern / med en battute af foten / så voltera qvartam der emot med uddens försänkning under hans klinga / så blifwer honom genomgången till utwärtes stöten förtagen : Men giör han samma Fint med jern / så gack i det samma med din styrkia till hans swaga / och stöt utan till öfwer hans klinga till hans högre Axel ; Eller parera med willia lätet effter den förrige Finten som skedde utan jern / allenast med fremste leden aff wenstre handen ; Will han på den paraden utan till öfwer din klinga instöta / så falzera hans klinga / och stöt utan till med qvart' under hans klinga / Eller giör honom en contra-fint.

string

66.

Stringera din Fiende utan til; will han i det cavera och giöra dig en fint utan till med en battute af foten dock utan jern/ så giör honom derstädes en contrafint med jern/ och giff acht uppå huru han paterar, eller parera du lättet effter hans fint allenast med fremste leden; kroppen står fast; når han der på will stöta/ så gif gran acht på hans cavation/ at du stöter qvartam contra tempo utan til öfwer hans klinga til hans högra Axel med ett framsteg af wenstre Foten.

67.

Stringera honom innan till; Caverar han och giör dig en Fint per tert med en battute af foten till Ansichtet/ så måste du contracavera i det samma han bringer Klingan för sig/ och stöt innan til med secunda öfwer hans kortz in/ eller stöt qvartam i förste tempo i hans cavation; hafwer du försummat det förste tempo/ så betäck dig innan til med qvarta, stöt der på innan til secundam wäl betäkt med passaden til hans inwertz kropp.

68.

Ligger du uti en jämbd tertia/ med udden något i högden/ och din Fiende går med en hög secunda utan til din Klinga/ giörandes dig derstädes en Fint utan til din Klinga så gif noga acht uppå i det han giör finten med secunda/ at du i en hast volterar och stöter med qvarta under haus Klinga til hans wenstra sijda.

69.

Ligger du åter som tilförende/ och din Fiende går med secunda utan till din Klinga/ giör han då en fint med secunda utan til din Klinga/ när du dänagot lättet paterar med din Klinga effter hans fint til din högra sijda/ lärer han med i hast Cavera under din Klinga/ och uti igenom gången med sin styrkia innan til wil gå til din swaga/ syfftandes stota dig til ditt bröst/ så gif wäl acht uppå i det han går under din Klinga igenom/ williandes gå med sin styrkia i din swaga/ så voltera hastigt qvartam och stöt honom under hans Klinga in til hans wenstra sijda.

70.

På ett annat sätt: String honom utan til/ wille han i det Cavera/ och dig utan til med en battute af foten giöra en fint åt ansichtet/ så stöt qvartam wäl betäkt med halfwa cavation under hans kortz; Eller contra cavera i det samma han faller fram för sig/ och stöt qvartam utan til öfwer hans Klinga in/ eller parera med halfwa secunda/ så snart han då qvartam utan til under Klingan wil instöta/ så stöt qvartam med uddens försänkning Contra tempo der emot utan til under hans klinga in. Item, parera samme fint utan til per qvartam til haus högra sin kos/ allenast med främste leden aff wenstre handen; Wille han då tertiam innan til under dit kortz instöta/ så blif hos haus klinga/ och stöt qvartam wreden med uddens försänkning Contra tempo utan til under hans klinga in til hans högra sijda.

71.

Går han dig igen med en hög secunda utan til ann/ så achta wäl på när han giör finten utan til/ och wille innan til med secunda hos din högra hand instöta/ så stöt du med en hast qvartam Contra tempo tillijka med honom utan til öfwer hans wenstre Arm til hans wenstre bröst: Men du måste noga achta uppå når du stöter/ at du blifwer med din styrkia utan til hos hans swaga.

Emot

Emot Mutering.

Ligger du i en jämbd Tertia för din Fiende / och han muterar under din Klinga / så gack sachteligen med förhängiande secunda innan til hans Klinga / så blifwer honom hans mutering förhindrat / wille han då stöta öfwer din högra Arm in / så måste du hastigt Cavera under hans Klinga / och stöta qvartam tillika med honom utan til öfwer hans wenstra Arm.

73.

Ligger han i en jämbd tertia / och Murerar för dig / så at hans kropp wore innan til öppen; då måste du intet gå til hans swaga / utan gack innan til i Prospectiva hans korß i tertia / når du då är i mensura / eller han träder dig i mensuram; Så stöt / i det han avancerar / til hans öfwerliff per qvartam utan til öfwer hans högre Arm.

74.

Hade du hans Klinga utan til string / och han i det samma begynner under din klinga at mutera / så låter du klingan i förhängiande secunda siunka / då blifwer honom hans mutering bedragen / wille han då med qvarta utan til öfwer din Arm instöta / så kant tu gå med din Klinga lijtet upp med en lijten parade; Kroppen sänkes / eller bocka dig wäl / passera i det samma innan til på honom in / och stöt med secunda til hans inwertz kropp.

75.

Murerar han och låter udden i en heel circel gå omkring / så gack honom i en jämbd linea med udden i tertia til hans korß / så lär han intet finna din klinga / och gif acht af hwilken sijda circulen kommer omkring; Ty går han ofwan ifrån sin högra til sin wenstra / så stöt efter undfången mensuram utan til i det han bringer sin klinga innan til secunda med uddens försänkning til hans högra höfft med utstötning af wenstre foten.

Huru man den högre / tillijka med den wenstre handen bruka kan.

76.

Stringera honom utan til / och giör dig blott öfwer din wenstre arm. Stöter han i samma blott / så parera honom hans stöt med högra handen under din wenstra arm sinkos / och stöt secunda til hans öfwer liff.

77.

Stöter han innan til hos din klinga til din wenstre axel / så parera med din högre hand ofwan efter til din wenstre sinkos; Låt wenstre handen siunka i tertia / och stöt med den samma innan til åt hans under liff a p: fermo eller med passaden.

78.

Ligger någon i en jämbd tertia för dig / så string honom hans Klinga utan til / och giör honom i det samma en Chiamata med din Klinga under hans

så

så att du gör dig utan till öfwer din högra Arm aldeles blott; Bringa din wenstra hand något fram; Så snart han då wille stöta dig öfwer din högre Arm/ dock intet alt för högt/ så parera hans stöt med wenstre handen till din wenstra sinkos/ och med din wenstre fot träd tillyka på honom in i det du parerar, och stöt med secunda till hans bröst.

79.

Ligger någon med en lång Klinga för dig/ så gack honom med din udd utan till hans styrkia hos hans Klinga/ Låt din udd der hos fram siunka/ Men din hand intet/ så blifwer din öfwerdel aff kroppen blott; Så snart han då will stöta i de samme blott/ så parera honom hans stöt med din wenstra hand under till din wenstra sijda/ och stöt secund' Contratempo tillyka med honom äth hans bröst.

80.

Ligger du i terc' med din Klinga intet mycket högt/ och du blifwer utan till string'. så låt dig stringera; Men så snart han då wille stöta dig öfwer din högra Arm in/ så parera honom hans stöt/ med din wenstre hand under till din högra sijda sinkos/ och stöt med secunda Contra-tempo tillyka med honom till hans bröst.

81.

Ligger någon med en lång Klinga något högt/ så gack honom med din Klinga utan till hans Klinga/ Cavera altså i en hast under hans Klinga/ och stöt med secunda innan till hans wenstre bröst; Parerar han din stöt med sin Klinga till sin högra/ så fall honom med din wenstre hand utan till öfwer hans Klinga/ och parera honom hans Klinga till din wenstra sijda sinkos; Stot altså qvart under hans wenstre Arm in.

82.

Ligger din Wederpart i jämbd tertia, så string' honom utan till; Wille han då under din Klinga cavera / så parera honom hans Klinga innan till i hans halfwa styrkia/ då gifwer du honom ett tempo till passaden: Så snart han då wille passera under din Klinga sinkos/ och tänkte stöta dig secund' til din inwertz kropp/ så parera honom hans stöt med din wenstre hand til din högra sijda sinkos/ och stöt med secund' Contratempo tillyka med honom till hans bröst.

Emot Wenstre Handen.

83.

Wägg dig långt/ och gif dig utan till något lytet blott öfwer din wenstra arm: Giör han dig en Fint, så parera den samma med din Klinga till din wenstra sinkos; Dock utan Armens rörelse/ allenast med fremste leden af din hand: Parerar han då innan till med sin wenstre hand din Klinga sinkos/ och under den samma med terc' instöter/ så stöt qvart Contratempo, eller giör en volte under hans Klinga.

84.

Giör honom en Fint innan til med terc' till hans Ansichte: Wille han då derstädes din klinga med sin wenstra hand ofwanföre till sin högre parera/ och med terc' under din klinga instöta/ så låt din udd siunka och stöt innan till contratempo med secunda under haus klinga in.

85.

Ligger han neder åht med retirerat Klinga/ och förer wenstre handen fram / så string' honom innan til / och giör houom en Fint under hans wenstre hand; Parerar han då neder åt til sin wenstra/ och wille stöta med secunda til ditt bröst / så giör en cavation (för än han rörer din Klinga/ öfwer haus wenstra arm omkring / och voltera med qvarta under hans Klinga in.

Huru man skal taga/ och bruka Contra tempo.

86.

Öfwer någon string' din Klinga innan til/ och du ligger i en jämbn linie / så cavera med en hast under hans Klinga / och giör lijka såsom du wille med secunda innan til hans Klinga instöta; med högre foten måste du liggia stilla / så snart han då caverar under din Klinga igenom / och wille med secunda stöta tillijka med dig Contratempo / så cavera åter med en hast ifrå din högra til din wenstra under hans stöt / och stöt du med secunda contratempo tillijka med honom innan til hans wenstre bröst.

87.

På ett annat sätt: åst du utan til string' / och du ligger i en jämbd tertia / så cavera under hans Klinga och lädtz såsom du wille med qvarta stöta öfwer haus wenstra arm; Med högre foten stat stilla / du rörer allena handen och kroppen / caverar han då under din Klinga igenom och wille med qvarta öfwer din högre arm instöta / så caverar ifrå din weostre til din högre under hans Klinga igenom / och stöt med qvarta Contratempo tillijka med honom utan til öfwer hans wenstre arm in.

88.

Stöter din wederpart utan til i din styrkia / så stöt innan til contratempo tillijka med honom: Stöter han utan til under din Klinga åt dit nederlijff / så stöt då der sammastädes secundam med ligaden contra tempo och uddens försänkning tillijka med honom under hans Klinga in til hans högra höfft: Wille han innan til med ett insteg din swaga string' / eller med en battute af foten fintera / eller och stöta / så cavera och stöt innan til secundam: Förfar han med stöten temmeligen högt / så förfall och stöt med secunda wäl betäkt under hans Klinga til hans högra sijda: Faller han i din halfwa styrkia / så stöt med angulerat secunda utan til öfwer hans Klinga in; Stöter han i styrkian / så stöt qvartam utan til öfwer hans Klinga: Stöter han innan til åt ditt under lijf / så stöt qvartam med försänkter udd och ligation tillijka med honom utan til under haus Klinga in.

89.

Stringera honom innan till / giör honom dersammastädes en Fint med jern i secunda; Wille han då med en Angulerat secunda i din string' eller

Fint

Finț utan till ditt Ansichte stöta/ så stöt qvart' innan till Angulerat till hans högre Axel; Du kan och giöra en volte.

90.

Ett annat sätt: Wille din Fiende af frij stycken öfwer din Klinga voltera på dig en qvart', så stöt secundam tillijka med honom till hans inwertz lijff/ med ett insteg af wenstre foten.

91.

Stringera honom utan till/ wille han då med secund' utan till under din Klinga instöta/ så förwänd din hand i secund', och stöt den samma med Contratempo, tillijka med ligaden innan till under hans Klinga till hans högra sijda med ett insteg aff wenstre foten.

92.

Ligger du i en sämbn tertia, och blifwer utan till stringerat, så cavera under hans Klinga / och låt som du wilt med qvarta utan till öfwer hans wenstra Arm instöta / med din högre fot stå fast/ Caverar han då under din Klinga / så gif gran acht på tempo, i det han går igenom/ att du träder med din högre fot på honom in/ och stöt med secunda Contratempo tillijka med honom innan til hans wenstre bröst.

Hwad man emot Paffering giöra skall.

93.

STringerar han dig utan till/ så cavera; Contra-caverar han med ett insteg så paffera med din Klinga allenast med rörelse af fremste leden/ och gif ett tempo till paffaden; Wille han då med tert' innan till under ditt kors inpaffera så blif hos hans Klinga/ och stöt qvart' wreden med försänkter udd Contratempo utan till under hans Klinga.

94.

Ast du string' innan till / så cavera; Contra-caverar han/ och sätter sin fot dinpare i mensuram, så gif honom ett lijtet tempo till paffaden, och parera något till hans wenstra med rörelse aff fremste leden; När han då qvartam med wenstre skenkelen utan till under din Klinga will instöta/ så stöt med secunda wriden innan till hans Klinga åt hans underlijff.

95.

Är din Klinga string' innan till/ så ryck med din styrkia i hans swaga/ när in till din wenstra; Wille han då giöra dig en Finț åth ditt bröst/ så tag med din klinga lijtet opföre/ och gif honom ett tempo under klingan til

Passaden; så snart han bockar sig och wille passera under din Klinga sinkos/ så lät i det samma tempo din udd siunka/ och voltera qvartam under hans Klinga; men der han stötte något högt åt din högre axel / så förfaller du i secund och passerar under hans Klinga sinkos.

Huru man skal göra och practicera en öfwerhäfning.

96.

Ligger du i en jämbn tertia / och din Contrapart söker at willia string' dig/ så uphäf din Klinga (i det samma han söker at string') öfwer hans / och stöt hastigt secundam innan til hans wenstre bröst med ett insteg af högre foten.

97.

Ett annat manier. Söker han än/ at string' dig din Klinga innan til/ så häf öfwer hans/ och lädtz som du wille innan til på honom instöta; Parerar han dig den samma stöten med sin Klinga/ til sin högra sida/ så Cavera med din Klinga under hans/ och lät honom taga mistom med sin Klinga / stöt då i det samma qvartam öfwer hans wenstre arm.

98.

Wille dig någon din Klinga innan til string'/ så häf din Klinga åter med en hast (i det han söker at string' din Klinga) öfwer hans / och string' honom hans klinga innan til / går han då under din klinga igenom/ så achta noga på tempo i det han går igenom / at du qvartam utan til öfwer hans wenstra arm instöter; Der han dig samme stöt til sin wenstre sijda parerar/ så passera som snarast fort och stöt med secunda utan til öfwer haus wenstre arm in.

99.

Wille han stringera dig utan til/ så uphäf din klinga åter öfwer hans/ och giör lijka som du wille med qvarta utan til öfwer hans wenstra arm instöta; Tager han då med sin klinga til sin wenstra / så cavera under hans klinga och stöt secundam innan til hans wenstre bröst; Med ditt kors gack bak wål högt.

100.

Än ytterligare: Wille någon din klinga utan til string' så häf din klinga åter öfwer hans/ och string' honom hans klinga utan til / så snart han då Caverar under din klinga/ så achta wål på tempo i det han går igenom/ at du träder med din högra fot på honom in/ och stöter med secunda innan til hans wenstre bröst.

Haruledes man öfwer häfning skal förhindra.

101.

Ligger din Adverssarius med en jämbd tertia för dig/ så string' honom hans klinga utan til; Häfwer han då sin klinga öfwer din/ så achta grant uppå/ i det

i det han häfwer sin klinga öfwer din/ att du går ifrå din wenstra till din högra under hans klinga/ så lår din klinga åter komma utan till hans klinga; string' honom hans klinga utan till/ så snart han då går under din klinga igenom/ så stöt med en hast/ i det han caverar/ med secunda innan till hans wenstra bröst.

102.

Ligger någon åter i tert' för dig/ så string' honom innan till/ wille han då sin klinga kasta öfwer din/ sökiandes att string' din klinga innan till/ så cavera ifrån din högra till din wenstra under haus Klinga/ då kommer du med din Klinga åter innan till hans; stringera honom hans Klinga innan till/ så snart han går åter igen under din klinga igenom/ så stöt med en hast/ i det han går igenom med qvarta utan till öfwer hans wenstra Arm in.

103.

Ligger någon i qvärta. och har krökt Armen något/ så string· hans K. utan till; Wille han då med sin klinga häfwa öfwer din/ och kasta en qvarta öfwer din högre Arm/ så gif gran acht på tempo i det han oplyffter sin klinga/ at du förwänder din hand i secunda/ och stöter henne innan till hans wenstre bröst a pie fermo eller med passaden.

104.

Ligger han ännu med krökter arm/ och hafwer sin udd något utan til sin wenstra/ så see til at du får string' honom hans klinga innan til; Häfwer han då sin klinga öfwer din sinkos/ så achta wäl på när han lyffter upp sin klinga/ at du i det samma stöter qvartam med honom tillijka til haus wenstra bröst: Om du wilt/ så kan du och giöra en volte.

105.

Ligger du uti en jämbd tertia för din man/ och du äst innan til string'/ så drag din öfwerdel af kroppen något lijtet tilbaka på din wenstre skenkel/ och med din Klinga gack under hans Klinga/ och giör dig något blott utan til öfwer din högre arm; Wille han då stöta dig öfwer din högre arm/ så stöt med en hast qvartam Contra tempo tillijka med honom utan til öfwer hans wenstre arm; du kan och om du wilt volera qvartam.

106.

På ett annat sätt: Gif dig åter utan til öfwer din högre arm blott/ stöter han då dig öfwer din högre arm in/ så achta wäl på i dett han stöter/ att du med en hast wender handen i secunda/ och stöter henne tillijka innan til hans wenstra bröst med ett insteg af högre foten.

Öpna dig åter som tillförende utan till öfwer din högra Arm; Wille han då stöta dig utan till i de samme blott/ så wändt din öfwerdel aff kroppen till din högra sinkos/ och parera honom hans stöt med secunda; Passera i en hast innan till fort och stöt med secund' innan till hans wenstra sijda.

108.

Ligger du i en jämbn Tertia, och du blifwer utan till string/ så gack ifrån din wenstra till din högra under hans Klinga igenom; Instöter han då med secunda (i dett du går igenom) innan till på dig/ så stöt qvartam tillijka med honom utan till under hans Klinga med ett insteg af din högre fot; Med korset går då temmelig högt/ och udden låter du under siunka i det samma du stöter.

109.

Ligger någon i tert' för dig/ så string' honom hans Klinga utan till/ och giör dig något blott utan till öfwer din högra Arm; Wille han då utan till öfwer din högra Arm instöta/ så cavera under hans Klinga och kom honom med din Klinga utan till i hans halfwa styrkia af hans Klinga din öfwerdel aff kroppen retirera något lijtet/ så att du bryter menúram: Går han då åter under din Klinga igenom/ och will stöta dig utan till öfwer din högre Arm/ så achta noga uppå i det han stöter/ att du med din högre fot träder på honom in/ och parerar honom hans stöt innan till med din Klinga/ passera i det samma fort och stöt secund' innan till hans wenstre bröst.

110.

Ligger någon i en jämbn tert' för dig/ så gack honom med din Klinga utan till hans Klinga/ bocka dig i det samma och tryck honom hans Klinga så småningom sinkos: Uti sådan tryckning lår du gifwa dig utan till öfwer din högre Arm blott; Caverar han då under din klinga igenom/ och will stöta dig öfwer din högre Arm/ så parera honom hans stöt åter med din klinga; Med din högre fot träd wäl in på honom i det du parerar, passera altså och stöt secundam till hans wenstre bröst.

111.

Ligger någon med sin werja i den öfre-secunda, så string' honom hans Klinga innan till; Giör han då en Fint innan ttll Cavera ifrå din högra till din wenstra under hans klinga/ så lår du åter komma med din klinga innan till hans klinga; I cavation se till att du kommer med din kropp wäl under hans klinga: Passera med det samma fort/ och stöt secund' innan till hans wenstra bröst.

112.

Du kant och (när han giör Finten/ och) du med din Klinga under hans Caveaar) komma honom med din Klinga åter innan til hos hans Klinga; går han då under din Klinga/ så stöt i det han går igenom med qvarta utan til öfwer halfwa styrkan hans Klinga til hans wenstre bröst.

Lig-

113.

Ligger en med jämbn tertia för dig/ så gack med qvarta jämpt under hans Klinga/ och see til at du kommer med din udd under styrkian hans Klinga; Träd i det samma med din högre fot något lütet til din högre din kos/ och din öfwerdel af kroppen lägg på din högre skänkel/ träd således med din wenstre foot på honom in/ och kom honom med din styrkia af Klingan utan til i hans swaga: Går han åter under din Klinga igenom/ så träd med din högra fot på honom in/ och kom med din styrkia af Klingan innan til hans swaga; så snart han åter går under din klinga igenom innan til / at du inträder på honom då med din wenstra fot/ och stöter med qvarta utan til öfwer hans wenstre, arm.

114.

Ligger någun i en jämn tertia för dig/ så gack med qvarta eller tertia jempt under hans Klinga / och når du kommer med din udd under styrkan af hans Klinga/ så träd med din wenstre fot något lütet til din wenstre sinkos: Din högre arm förkorta något/ så at din öfwerdel af kroppen kommer på din wenstra skenkel at hwijlas/ träd med din högre fot något lütet på honom in/ och see at du kommer med din styrkia af din Klingan til hans swaga; Cavntar han då åter igen under din Klinga/ så stöt med din wenstre fot utan til på honom in/ och stöt med qvarta utan til öfwer hans wenstre arm.

113.

Ligger en med jämbn tertia för dig / så gack med qvarta jämvt under hans Klinga / och see til at du kommer med din udd under styrkian hans Klinga; Träd i det samma med din högre fot något lutet til din högre din kos / och din öfwerdel af kroppen lägg på din högre skänkel / stijg således med din wenstre foot på honom in / och kom honom med din styrkia af Klingan utan til i hans swaga: Går han åter under din Klinga igenom / så framträd med din högra fot på honom in / och kom med din styrkia af Klingan innan til hans swaga; så snart han åter går under din klinga igenom innan til / at du inträder på honom då med din wenstra fot / och stöter qvartam utan til öfwer hans wenstre arm.

114.

Ligger någon i en jämn tertia för dig / så gack med qvarta eller tertia jempt under hans Klinga / och når du kommer med din udd under styrkan af hans Klinga / så träd med din wenstre fot något lutet til din wenstre dinkos: Din högre arm förkorta något / så at din öfwerdel af kroppen kommer på din wenstra skenkel at hwilas / framstijg med din högre fot uägot lutet på honom in / och see at du kommer med din styrkia af din Klinga / til hans swaga; Caverar han då åter igen under din Klinga / så stöt med din wenstre fot utan til på honom in / qvartam öfwer huns wenstre Arm.

Gunstige Läsare.

SÅsom uti detta mitt föreskrefne Wärk och Arbete lärer förekomma en och annor påfinnelse och Observationer wijd igenomläsandet af de hwarjehanda Tryckfeel uti några ord / och Bokstäfwers uhtlåtande eller oftickelighet / hwarutinnan iag wil förmoda den Gunstige Läsaren mera låter sig til behag och angelägenhet fielfwe Materiens innehåld och efterseende / än något mißnöije i förekommande händelse hwad Tryckaren låtit sig förbij gå. Derföre hafwer iag ehrachtadt onödsamt sådana små felachtigheter (som endast bestå i Bokstafwen) wijd slutet eftertekna / som den minste delen af denne Professions förståndige och kiärhafwande utaf så ogiltige emellankomster låta sig det wara til hinders eller efftertänctlighet. Altså behagade den Gunstige Läsaren emedlertijd wara uti sitt mogne Förnufft deße Tryckfelers egen oprättare och rätta uthtydare / sampt i det öfrige förbliswa en Gunstig

Gynnare.

books2ebooks.eu

www.books2ebooks.eu

e-böcker från ditt bibliotek av

eBooks on Demand

digitaliserad av

Kungliga Biblioteket

National Library of Sweden